Amigoe

103E JAARGANG — NO.: 217

ZATERDAG 20 SEPTEMBER 1986

Prôke: Gezien de huidige situatie hebben we meer aan reïncarnatie dan aan overleven

SIDNEY GENOVEVA ...succesvol...

Nieuws in vogelvlucht

GENEVE — Volgens het Rode Kruis is de situatie in zuid Sudan «dramatisch». De strijdende partijen is gevraagd de burger- bevolking te ontzien en ook moeten zij een ongehinderde uitvoering van de hulpverlening garanderen aan de onschuldige slachtoffers van het conflict. Zo'n 130.000 mensen wacht de hongerdood als niet wordt ingegrepen.

*****

PUNTA DEL ESTE — Op het ministers- overleg in Uruguay is een compromis bereikt over de landbouw- kwestie i.v.m. de komende GATT- wereldhandels- conferentie. Aldus EG- commissaris De Clercq. Men is het met elkaar eens dat er over grotere liberalisering in de landbouw- handel moet worden gesproken en dat er meer discipline moet komen bij het gebruik van directe en indirecte subsidies.

*****

SIDON/PARIJS — Op 50 km van Beirut liep een militie- jeep op een landmijn waardoor 5 doden vielen. Zij behoorden tot een door een Saudische miljardair gefinancierde militie. VN- secretaris Perez de Cuellar wil dat de Veiligheidsraad (VR) maatregelen neemt tegen Israel zodat dit land zijn troepen helemaal terugtrekt uit zuid Libanon. Hij vindt dat de VN- vredesmacht Unifil in zuid Libanon moet blijven. Deze is de laatste tijd regelmatig aangevallen. Zo raakten er vrijdag 5 Franse Unifil- soldaten gewond door raketvuur; 2 gewonden zijn er ernstig aan toe. In de VR bepleitte Parijs gisteren met kracht uitbreiding van het werktterrein van Unifil tot aan de grens tussen Israel en Libanon. Alle gewapende groepen welke niet de zegen van Beirut hebben moeten daar inrukken.

*****

STOCKHOLM — Op de Europese veiligheids- conferentie (EOC) in Stockholm is vrijdagavond de klok stilgezet om de 35 delegaties meer tijd te geven tot een akkoord te komen. De conferentie had eigenlijk om middernacht moeten eindigen. Vandaag wordt het overleg voortgezet. Men was vrijdagavond vrij optimistisch. Zo was het door Malta onverwacht op tafel gelegde probleem opgelost. Malta wilde namelijk dat er afspraken in het slotdocument werden opgenomen over militaire oefeningen in de Middellandse Zee en wilde uitwisseling van informatie over dit soort activiteiten.

*****

LONDEN — De Britse Buitenland- minister Howe heeft vandaag voor het eerst een onderhoud met ANC- leider Tambo. Nog nimmer had iemand op Londens kabinetsniveau contact met het ANC. In juli weigerde Tambo een onderhoud tijdens de mislukte missie van Howard naar Zuid Afrika. Shell ZA voert een advertentie- campagne voor een middel voor de opsporing van landmijnen in de grensstreken van ZA. Kennelijk heeft Shell hierbij de hulp van het ZA- leger ingeroepen.

*****

AMSTERDAM — De dollar kwam tot rust in Amsterdam en daalde vrijdag niet verder meer maar hij kon zich ook niet van de donderdag- klap herstellen. Het pond sterling daalde opnieuw en wel met 1,8 ct. Men vreest dat de dollar meteen verder daalt als de VS- regering aanwijzingen geeft dat de dollarkoers nog steeds te hoog is.

*****

MOSKOU — De Tsjernobyl- ramp betekent voor de SU tot heden toe een schadepost van zo'n 4 miljard dollar. Daarin zit de directe schade begrepen aan de in april in brand gevlogen kernreactor. Voor de slachtoffers is door de burgerij 1 miljoen dollar opgebracht en uit het buitenland kwam 3 miljoen dollar. Het dodental 31.

*****

PARIJS — Frankrijk jaagt op 9 Libanezen die men verdenkt van de recente terreuraanslagen. Premier Chirac heeft voor de tv gezegd dat de daders genadeloos worden gestraft. Hij heeft de oppositie uitgenodigd voor overleg over de te volgen strategie t.a.v. de bestrijding van het terrorisme. President Mitterrand is terug van zijn Indonesië- reis en werd meteen bij het overleg betrokken. Het Solidariteitscomite met Arabische politieke gevangenen dat men verantwoordelijk acht voor de aanslagen- reeks heeft laten weten zijn acties te zullen voortzetten, tenzij men een aantal in Frankrijk vastzittende «militanten» vrijlaat.

*****

WENEN — De morgen in Stiermarken, een bondsland van Oostenrijk, te houden parlementsverkiezing is belangrijk als graadmeter voor de nationalistische grondgolf welke in Oostenrijk is losgekomen door de recente presidents- verkiezing Kurt Waldheim. Binnen de Vrijheidspartij FPO was er laatst een ruk naar rechts zodat de Socialistische partij de samenwerking opzegde met de FPO als coalitiepartner in de huidige regering. Er zijn vervroegde verkiezingen voor november uitgeschreven.

Geen ontslagen bij Americana casino

Nieuwe CAO getekend; salaris 40% omlaag

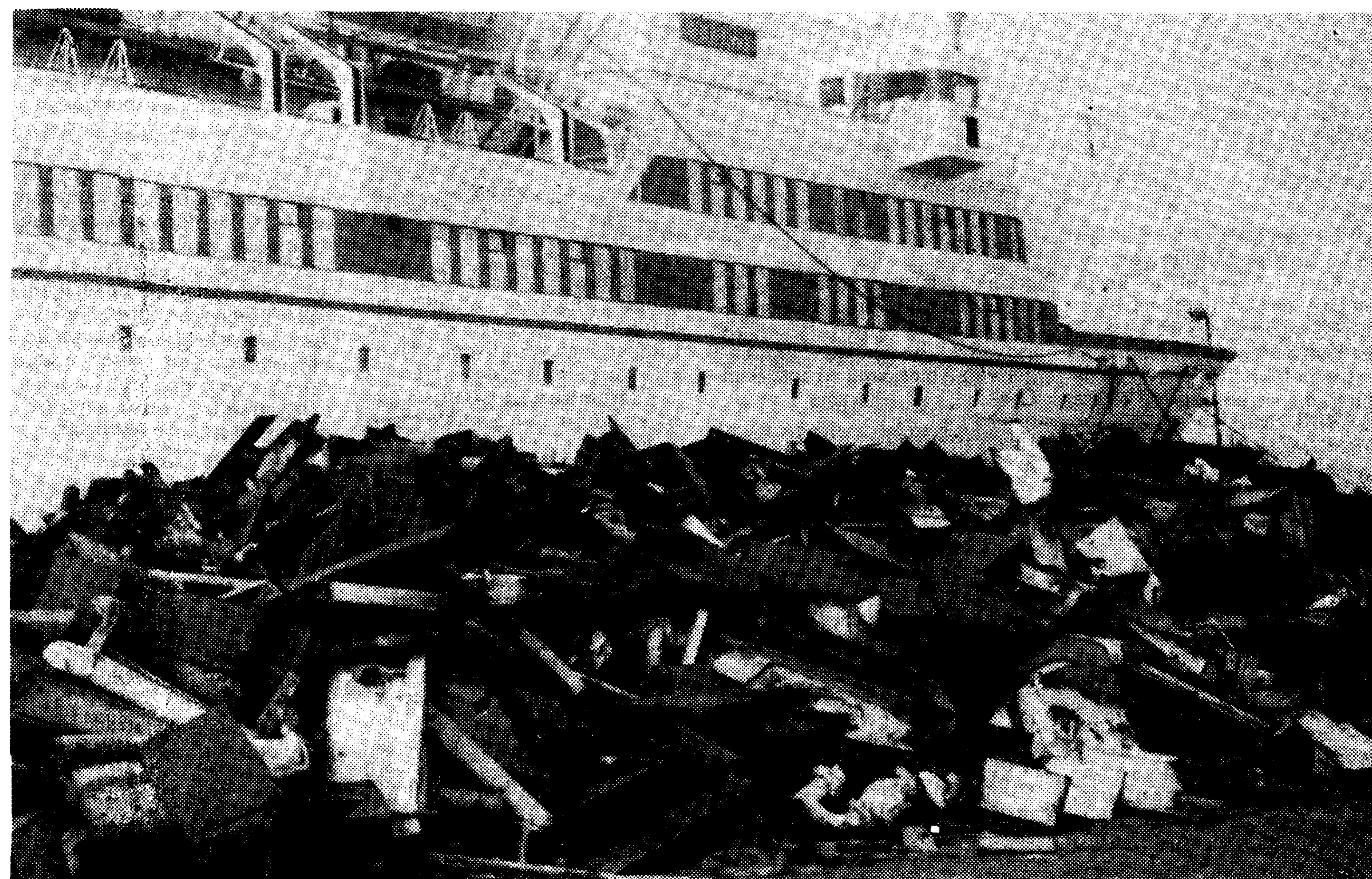
ORANJESTAD — De besprekingen die de afgelopen weken hebben plaatsgehad tussen het bestuur van de FTA en de directie van het casino van het Americana Aruba Hotel zijn gisteren afgesloten met het tekenen van een nieuwe cao voor de duur van twee jaar.

Het resultaat van de besprekingen is dat het gehele personeel uitbetaling krijgt van gelden waarop het recht heeft en sinds gisteren met een cao weer in dienst werd genomen. De uitbetaling van de gelden vond gisteren plaats, zo vertelde FTA-voorzitter Pontilius gisteravond in Telenoticias. In de nieuwe cao werd geen proeftijd opgenomen voor het personeel. Er werd over gepraat doch de FTA verzette zich hiertegen omdat het toch te gek is dat personeel dat al jaren in dienst is nu bij dezelfde werkgever nog eens een proeftijd zou krijgen.

Er werd in de nieuwe cao een loonsverlaging van veertig procent doorgevoerd, terwijl ook enige extra voorzieningen zijn vervallen. Er werd niemand ontslagen en het gehele personeel ging gisteravond aan de slag op basis van de nieuwe cao.

Caracas verwerpt verwijten van SIP over persvrijheid

CARACAS — De Venezolaanse regering heeft de beschuldigingen met betrekking tot de persvrijheid welke in Venezuela bedreigd zou worden van de hand gewezen. Dit verwijt was gemaakt door het Interamerikaanse pers- genootschap SIP tijdens zijn recente vergadering in het Canadese Vancouver. De Venezolaanse regering heeft laten weten dat de persvrijheid een niet te miskennen feit is in Venezuela. Het respect van president Jaime Lusinchi voor de persvrijheid wordt erkend door de organisaties van journalisten en van de eigenaars van de sociale massamedia, zo staat in een boodschap welke Caracas verstuurde naar de SIP- bijeenkomst in Vancouver. De boodschap was ondertekend door het hoofd van de Centrale informatiedienst van het presidentiële paleis Carlos Croes. In een rapport voor de SIP- vergadering, uitgebracht door de regionale SIP- vice- president Miguel Henriquez Otero, stond dat de laatste jaren de pers en de journalisten bij de uitvoering van hun taak obstakels op hun weg hadden gevonden als gevolg van overheidsmaatregelen en juridische kunstgrepen. Er werden in totaal vijftien voorbeelden hiervan gegeven sedert 1984 zoals de aanhouding van de directeur van Diario de Caracas. Otero is mede- eigenaar van het Venezolaanse dagblad El Nacional en is een onafhankelijke parlementariër die op de lijst van de Copei is gekozen, de grootste oppositiepartij van Venezuela.

WILLEMSTAD — Alhoewe het op de achtergrond zichtbar vaartuig een toeristenschip is, be hoefden buitenlandse toeriste niet geconfronteerd te worde met de op de voorgrond zichtbar schroothoop. Het schip ligt t wachten om naar het Dok te gaa en huisvest daarom momentee geen passagiers. De onafzichte lijke hopen oud roest, die a maanden de omgeving van d Brionwerven ontsieren, staa binnenkort ook een ander "laatste rustplaats" te wachter De overheid verwacht deze, z vernam de Amigoe, binnen a zienbare tijd te kunnen laten ve wijderen.

GORBATSJOV HERHAALT VOORWAARDEN TOP - CONFERENTIE

Sjevardnadze ziet nog kans op top en oplossing Daniloff- kwestie

Reagan leest Sovjet - minister openhartig les over Daniloff

WASHINGTON — President Ronald Reagan van de Verenigde Staten heeft tegenover de Russische minister van Buitenlandse Zaken Edoeard Sjevardnadze zijn hart gelucht over de kwestie- Danilof en geen misverstand laten bestaan over wat hij ervan vindt. Of daarmee de kans op een topconferentie verminderd is, werd niet duidelijk. De Sovjet- minister zag nog wel een kans op een dergelijke ontmoeting. Hij heeft Reagan een brief aangeboden van de Sovjet- partijleider Michail Gorbatsjov waarin deze reageert op eerder door Reagan gedane ontwapeningsvoorstellen.

De brief die Sjevardnadze vrijdag aan Reagan overhandigde, bevatte het antwoord van Sovjetleider Michail Gorbatsjov op de jongste Amerikaanse ontwapenings- voorstellen. Dat heeft een hoge Amerikaanse regerings- functionaris, die anoniem wilde blijven, vrijdag verklaard. Gorbatsjovs brief is het officiële antwoord op Reagans schrijven van 25 juli, waarin de Amerikaanse president enige ontwapenings- voorstellen deed. De functionaris wilde verder niets zeggen.

De stafchef van het Witte Huis, Donald Regan, zei vrijdag over het onderhoud tussen Reagan en Sjevardnadze dat de president zich "tamelijk eerlijk" en "openhartig" heeft opgesteld. Hij heeft de Sovjet- minister duidelijk gemaakt dat "we de affaire- Daniloff beschouwen als een zeer ernstige zaak", aldus Regan. Hij zei er zeker van te zijn dat Sjevardnadze nu weet dat "het niet iets is dat we hebben opgeblazen". De stafchef bestreed dat de Sovjet- Amerikaanse betrekkingen in een "impasse" verkeren.

Sjevardnadze verklaarde vrijdag dat "er een mogelijkheid bestaat" de kwestie- Daniloff op te lossen. Maar over het hoe wilde hij niets zeggen. De Sovjet- minister heeft vrijdag drie kwartier met president Reagan gesproken en in totaal zes uur met zijn Amerikaanse collega, Shultz. Zaterdag zette hij zijn besprekingen met Shultz voort.

Na het kennelijk kille onderhoud met Reagan verliet Sjevardnadze het Witte Huis zoals hij daar aangekomen was: via de achterdeur. Hij werd niet gevraagd met de president de lunch te gebruiken. Voor de ontmoeting werden ook niet, zoals gebruikelijk, foto's gemaakt van de gesprekpartners. Ook was er geen fotosessie voorafgaande aan het eerste gesprek tussen Shultz en Sjevardnadze, dat werd gehouden voor het onderhoud op het Witte Huis.

De besprekingen tussen Shultz en de Sovjet- minister werden indertijd vastgesteld om een datum af te spreken voor een nieuwe top tussen Reagan en Gorbatsjov. Maar de affaire- Daniloff heeft een schaduw geworpen over het overleg en een hoge Amerikaanse regerings- functionaris verklaarde dezer dagen niet te verwachten dat de gesprekken een datum zullen opleveren.

Shultz en Sjevardnadze spraken elkaar voor het laatst tijdens de eerste top tussen Reagan en Gorbatsjov, eind vorig jaar in Genève. In mei zouden ze elkaar opnieuw ontmoeten om een volgende top voor te bereiden, maar Moskou annuleerde het gesprek na de Amerikaanse luchtaanval op Libië.

Gorbatsjov herhaalde vrijdag tijdens een bezoek aan zijn geboortestreek bij Stavropol de voorwaarden die hij aan een nieuwe top met Reagan stelt. Zo'n top moet resulteren in een ontwapenings- akkoord , zei de Sovjet- leider. "Waarom zouden we elkaar opnieuw ontmoeten, alleen maar om te praten. We moeten overeenkomen dat kernwapens niet meer zullen worden beproefd en geperfectioneerd. We moeten een verdrag tekenen", aldus Gotbatsjov.

De Amerikaanse regering is erop uit een mogelijke top- ontmoeting tussen Gorbatsjov en Reagan te "torpederen" en de schuld daarvoor bij de SU te leggen. Dit schrijft het Sovjet- partij-orgaan Pravda zaterdag in een stuk over de Daniloff- affaire en de uitwijzing door de VS van 25 Sovjet- diplomaten bij de VN in New York. Sommige recente acties van de Amerikaanse regering kunnen slechts worden gezien als een escalatie van anti-Sovjet gevoelens en van provocaties, die tot doel hebben de betrekkingen tussen de twee landen te verslechteren en een mogelijke top te torpederen, aldus de krant.

Volgens minister van Defensie tot legerofficieren:

Bij Argentinië geen expansie- ambities

BUENOS AIRES — Argentinië heeft geen ambitie om zijn grondgebied uit te breiden maar is ook niet van plan meer territorium prijs te geven. Zo stelde minister van Defensie Horacio Jaunarena vast voor een gehoor van hoge militaire officieren. Hij bedoelde kennelijk te zeggen dat Argentinië onverkort vasthoudt aan zijn souvereiniteits- aanspraken op de Malvinas- eilanden.

De Argentijnse bewindsman zette zijn denkbeelden uiteen tijdens een cursus voor kolonels en kapiteins over strategie- zaken. Deze cursus brengt het hogere kader van de Argentijnse strijdkrachten bijeen. Het was aan minister Jaunarena om het nationale defensie- beleid van de regering van president Raul Alfonsin uiteen te zetten, zich daarbij toespitsend op het wetsontwerp voor de Defensie, waaraan het huis van afgevaardigden zijn zegen al heeft gegeven en dat in behandeling is bij de senaat. Deze wet brengt het leger terug in het grondwettelijke kader, waarbij dit wel is gemoderniseerd en opnieuw gestructureerd. De bewindsman legde er de nadruk op voor dit hoge militaire gehoor dat Argentinië geen expansionistische ambities koestert. In de zienswijze van Buenos Aires betekent dit echter niet dat men nu afstand zal doen van de Malvinas- eilanden welke nu geregeerd worden vanuit Londen maar waarop Argentinië rechten meent te kunnen laten gelden.

De Argentijnse pers heeft veel aandacht besteed aan deze uiteenzetting door minister Jaunarena en concludeerde dat de regering een ferm standpunt inneemt ten aanzien van de Malvinas- eilanden, waarbij men zich wel op het standpunt stelt dat dit moet gebeuren langs vreedzame weg maar zonder concessies ten aanzien van de souvereiniteitskwestie.

De taak van het leger hierbij is volgens de moderne democratische inzichten de nationale souvereiniteit te garanderen evenals de territoriale integriteit. Daarbij moet het leger uitgaan van de nationale strategie welke is uitgestippeld door de regering. De bewindsman wees er verder op dat zijn land een onafhankelijk standpunt inneemt ten opzichte van het Oost- West- conflict. Het binnenlandse veiligheids- beleid, zo meent de minister, wordt ook bepaald door de regering en omvat de gecoördineerde acties van alle morele en materiële krachten van het land om aggressies van buitenaf onder ogen te zien. Tegenover dit laatste punt heeft het leger zijn reserves. Men wil ook een belangrijke rol spelen ten aanzien van deze binnenlandse veiligheid, wat zou inhouden dat men als leger ook kan optreden tegen vijanden van binnenuit.

Akkoord in navolging Londen, Bonn en Tel Aviv

Italiaanse bedrijven kunnen meedoen aan SDI

WASHINGTON — Italië heeft vrijdag een overeenkomst ondertekend over de deelneming van Italiaanse bedrijven aan het Amerikaanse SDI- onderzoek naar een raketafweer- systeem in de ruimte. Het ministerie van Defensie in Washington deelde dit mee.

Italiaanse bedrijven zijn nu vrij om te proberen contracten in de wacht te slepen. De Italiaanse regering beklemtoont dat dit niet betekent dat zij politieke of militaire steun geeft aan het SDI- project, dat ook wel wordt aangeduid met de term «Star Wars». Italië is de vierde bondgenoot van de VS die officieel gaat meedoen aan president Reagans "Strategische Defensie Initiatief" (SDI). Groot-Brittannië, West-Duitsland en Israël gingen Rome voor. Japan nam begin september het principe- besluit te gaan deelnemen aan het SDI, maar over een overeenkomst met Washington wordt nog onderhandeld.

"Wij verwachten dat de Italiaanse deelneming aan het SDI-onderzoek een belangrijke bijdrage zal betekenen aan het SDI. Ze zal helpen de doelmatigheid van het programma te vergroten, de kosten te verminderen en de snelheid van het onderzoek te verhogen", zei het Pentagon in een verklaring. De details van de overeenkomst zijn geheim, maar volgens het ministerie zal zij een goede basis vormen voor de deelneming van de Italiaanse industrie aan het SDI. Het akkoord is opgesteld conform de overeenkomsten die Londen, Bonn en Jeruzalem eerder sloten.

Plechtige zitting Hof van Justitie

WILLEMSTAD — Ter kennismaking met de nieuwe leden van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba, zal op 3 oktober in het stadhuis een buitengewone plechtige zitting van het Hof plaatsvinden. De nieuwe leden zijn mr W.B. de Jong, mr G.J. Stové, mr E.J. van der Poel en mr J.Th. de Wit. Tevens zal de zitting ten afscheid zijn van mr R.P. Koeijers.

Bouterse in oktober bij VN

PARAMARIBO — De Surinaamse legerleider Desi Bouterse spreekt op 3 oktober de Algemene vergadering van de Verenigde Naties toe. In verband daarmee verlaat hij eind van de maand Suriname, zo maakte minister Henk Herrenberg van Buitenlandse zaken bekend. Onder meer zal hij de problemen rond oost- Suriname aan de orde stellen waar de groep-Brunswijk opereert. Herrenberg vertrekt maandag al naar New York voor voorbereidende werkzaamheden. De Algemene vergadering is inmiddels al begonnen.

Mexico herdenkt

MEXICOSTAD — De eerste verjaardag van de aardbeving welke op 19 september 1985 de Mexicaanse hoofdstad trof is afgesloten met twee heel uiteenlopende betogingen.

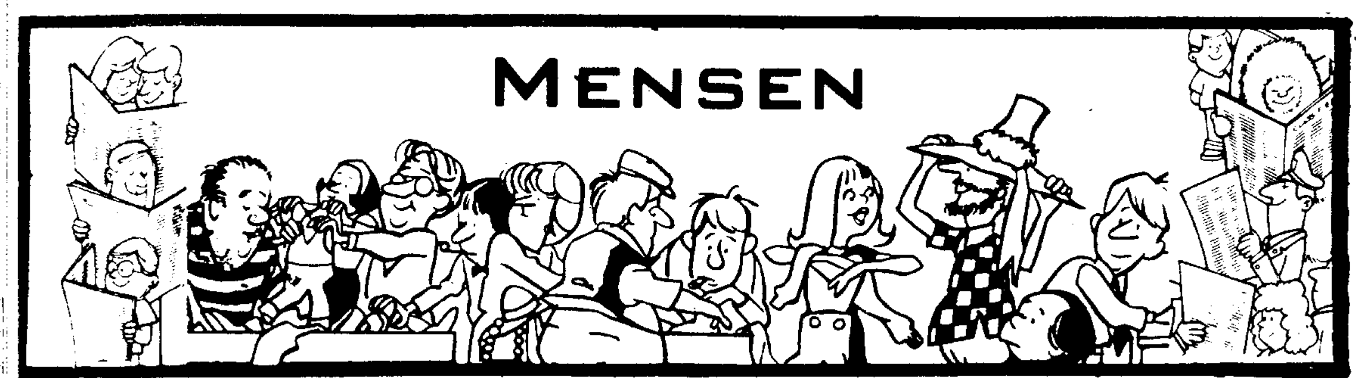
In de loop der dag werd in het hele land een minuut stilte in acht genomen voor de duizenden slachtoffers van deze ramp. 's Avonds waren er twee afzonderlijke demonstraties op hetzelfde plein in de hoofdstad. De regeringspartij PRI hield een betoging voor het presidentiële paleis om steun te betuigen aan president Miguel de la Madrid voor alles wat er al gedaan is aan wederopbouw." Men zei dat er zestigduizend mensen van de partij waren, maar de politie kwam niet verder dan dertigduizend man.

Twee uur later werd op hetzelfde plein een betoging gehouden van duizenden mensen door de onafhankelijke Organisatie voor zelfhulp CUD. Daar hoorde men een totaal ander geluid met spreekkoren als Corruptie regering, het volk treurt en Een jaar van verklaringen en wij zien geen oplossingen. Ook deze betoging verliep vreedzaam.

Nica-president:

Burgeroorlog kostte al 33.000 mensenlevens

OOST BERLIJN — De strijd tussen voor- en tegenstanders van het Sandinisme heeft in vijf jaar tijd aan 33.000 mensen het leven gekost. Zo verklaarde president Daniel Ortega tijdens zijn bezoek aan Oost-Duitsland. Hij sprak er het congres toe van communistsche vakverbonden. Onder de slachtoffers bevinden zich duizend kinderen. Er moesten 250.000 mensen hun huis verlaten wegens de «terroristische oorlog» welke door de Verenigde Staten wordt gesteund, aldus Ortega. De materiële schade als gevolg van de strijd schat hij 2,3 miljard dollar.

Op 16 september herdachten bij het Antilliaanse politie- korps een groot aantal functionarissen hun 25- jarig dienstverband bij het Korps Politie Nederlandse Antillen. De jubilarissen zijn de onder- inspecteurs eerste klasse R. LEERDAM, G.H. JANSEN, E.B. CARDOZE, onder- inspecteur R.A. HOEPEL en de hoofdagenten O.E. MADURO, H.M. JOHANNES, R.J.H. VAN DINTER en E.D. KIRINDONGO. Ter gelegenheid daarvan vaardigde de overheid de gebruikelijke lands- besluiten, alsmede brieven van waardering uit. De gebruikelijke enveloppes met inhoud werd een aantal van de jubilarissen door politie- commissaris Clovis Thomas verstrekt tijdens een sobere, maar indrukwekkende plechtigheid in de vergaderzaal van het politiekantoor Rio Canario. Op de foto vijf van de jubilarissen. Vlnr de heren Maduro, Kirindongo, Leerdam, Cardoze en Jansen.

*****

Aan MICHAEL en EVELINE WALIN, die nu al ruim 21 jaar, soms zelfs drie maal per jaar, Aruba bezoeken, werd door de Arubaanse regering de onderscheiding "Goodwill Ambassador" verleend. Die werd hen uitgereikt door waarnemend hoofd van het Toeristen- bureau Rafael Estrada (links), in tegenwoordigheid van general manager van Americana Aruba, Sam Cook.

*****

De meerderheid van de Fransen is voor herinvoering in dat land van de DOODSTRAF. Dat blijkt uit een opinie- onderzoek, dat de krant France- Soir, uitvoerde. In Frankrijk lopen deze dagen de gemoederen hoog op, als gevolg van de recente reeks terroristische aanslagen waarbij de afgelopen twee weken acht mensen om het leven kwamen en tientallen werden gewond. Uit de, onder 800 personen gehouden, opinie- peiling blijkt dat 77 procent de doodstraf ingevoerd wil zien voor plegers van terroristische aanslagen. Daarvan zegt 34 procent van mening te zijn veranderd door de recente aanslagen, terwijl 49 procent zich voor de doodstraf in het algemeen uitsprak.

*****

De Amsterdamse politie hield deze dagen drie mannen aan die worden verdacht van VROUWENHANDEL. Het gaat om twee broers uit Amsterdam en een man uit Haarlem. De aanhouding volgde op inlichtingen die de politie kreeg over drie in de Bijlmermeer verblijvende Thaise vrouwen, die door Nederlandse mannen uit hun geboorteland waren gehaald om in Nederland als prostituee te werken. De vrouwen werden opgespoord en vertelden tijdens verhoor dat zij de Nederlandse mannen dit jaar in Thailand hadden leren kennen. De mannen verklaarden met de vrouwen te willen trouwen indien deze bereid waren in Nederland als prostituee te gaan werken. Een aanbod waarop de vrouwen waren ingegaan. Na de huwelijks- voltrekking, ondertekenden de nieuwbakken echtgenotes dan ook een contract waarin hun taak werd omschreven: ze zouden elf uur per dag en zes dagen per week moeten werken en moesten maandelijks 15.000 gulden van hun verdiende geld afdragen. Naderhand zouden ze de helft van hun "salaris" mogen houden. De mannen hielden zich na terugkeer in Nederland echter niet aan het contract en pikten bovendien de paspoorten van de, zwaar in hun bewegings- vrijheid belemmerde, dames in. In overleg met de Officier van Justitie, besloot daarom de politie in te grijpen.

*****

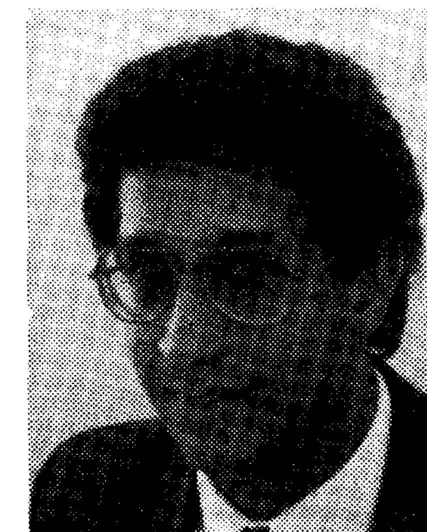

Scheiden doet lijden, is de spreuk. Die gaat in ieder geval dubbel op voor de 52- jarige GESCHEIDEN directeur van een "school met de bijbel" in Wierden. Die werd dit voorjaar, toen hij na een ziekte weer was goedgekeurd en half augustus weer aan de slag wilde, op grond van het feit dat hij gescheiden was, geweerd. Ongeveer zestig ouders van de in totaal 100 leerlingen en drie van de vijf leerkrachten hadden zich via handtekeningen tegen zijn terugkeer uitgesproken. De man, die vanaf 1960 aan de school verbonden is, scheidde in augustus 1984 van zijn vrouw. Mede door zijn orthodox protestants- christelijke levens- overtuiging kon hij de scheiding niet verwerken en werd zwaar depressief in een ziekenhuis opgenomen. Volgens het schoolbestuur, dat van plan is hem officieel ontslag aan te zeggen, speelde niet alleen de scheiding een rol, maar kampte de man bovendien met een drank- probleem en functioneerde hij als leraar niet naar behoren. De raadsman van het schoolhoofd voerde aan dat deze geen kans had gekregen verantwoording af te leggen. De advocaat vroeg zich overigens ook af of een school, waarvan ouders en leerkrachten een zondanige mentaliteit vertonen, dat een schoolhoofd op grond van een echtscheiding wordt geweerd, nog wel bestaansrecht heeft.

*****

In Delft voltooide op 26 augustus MARCELLA LAPRE haar studie metaalkunde aan de Technische Hogeschool in die stad en werd haar de titel Ingenieur Metaalkunde verleend. Ir Lapre is oud- leerlinge van het Peter Stuyvesant College. Zij ving haar nu met succes bekroonde studie aan de TH in 1980 aan. Zij aanvaardde inmiddels een functie bij Philips in Eindhoven.

Aan de Technische Hogeschool in Twente rondde onlangs PAUL RIVIERE met succes zijn studie Metaalkunde af. Ir Riviere, die de functie van logistiek- coördinator bij een groot bedrijf in Nederland bekleedt, is een zoon van honorair- consul van Dominica op de Nederlandse Antillen, D.O. Riviere.

*****

Oud- minister MR JOB DE RUITER wordt de nieuwe Procureur-generaal in Amsterdam. Daartoe besloot onlangs de Nederlandse Ministerraad. De 56-jarige De Ruiter maakte vier kabinetten mee. Hij was in het eerste kabinet Lubbers minister van Defensie, daarvoor minister van Justitie in de drie kabinetten Van Agt.

*****

CAIRO — Egypte en Israël hebben in gemeenschappelijk overleg een Fransman en een Zwitser gekozen als scheidsrechters in hun geschil over Taba, het strand aan de Rode Zee dat Israël heeft en dat Egypte wil hebben.

*****

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 uur *The Karate Kid II* (alle leeft.);
24.00 uur *La doble boca de Erica* (18 jr.).
zondag
19.30 uur *The Karate Kid II* (alle leeft.);
22.00 uur *Striking back* (alle leeft.).

*****

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 17.30 Telefiesta; 18.30 Studiosport; 19.30 TeleCuraçao special: «Hodeman»; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Carrousel; 21.30 Estreno: «48 Hours on Crackstreet»; 21.55 Kombinashon; 22.00 vervolg Estreno; 23.30 CNN Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 15.45 Kombinashon; 16.00 Sala di konsierto; 18.00 Telepatria; 19.00 TeleCuraçao special; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Oh Madeleine; 21.00 Dynasty; 22.00 Special: «Simplemente Ruth»; 22.30 Hill Street Blues; 23.30 CNN Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

*****

CURACAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
20 september 1986 vanaf 08.00 uur t/m 22 september 1986 om 07.00 uur.
Dokter Olie, Spreekkamer: Marie Pampoen, tel.: 615044 / 615265; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 613121 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
19 september 1986 vanaf 17.00 uur t/m 22 september 1986 om 07.00 uur
Dokter Roose, Spreekkamer: Cas Chikitoe, tel.: 623550; spreekuren 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 83233 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession en mevr. Pablo)

DERDE DISTRICT BANDA ABAO
19 september 1986 vanaf 17.00 uur t/m 22 september 1986 om 07.00 uur.
Dokter Botero Duque, Spreekkamer: Soto, tel.: 671690 / 641790; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641790/641690 b.g.g. 625822/645614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Spong).

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Rotteveel, tel.: 673442, pageboy 027-360 en zuster Hoyer, tel.: 671959 pageboy 027-360.

*****

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 / 14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30 / 13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.
BOTICA'S **(weekeindedienst)**
zaterdag
Otrobanda: del Pueblo, tel.: 625333;
Punda: Sta. Rosa, tel.: 77679.
zondag
Otrobanda: Otrabanda, tel.: 625633;
Punda: Brievengat, tel.: 79098.

VERLOF BEGRAFENIS
20 september: R.M.E.Penso, Pallastraat 7.
21 september: P.A.J.Scherptong, Winston Churchillweg 157-E.

*****

POMPSTATIONS **(openingstijden van 08.00-15.30 uur):**
Frederik - Saliña, Maduro - Biesheuvel, Libier - Cas Chiquito, Isa - Plantersrust, Scheidelaar - Mundo Nobo, Vanddis NV - Marie Pampun, De Haseth - Parera, Nieuw - Sto. Domingoweg, Perry - Grand Central, Schotborgh - Cas Cora.

DIVERSEN
CONCERT: 20.30 uur gebracht door Grupo Issoco, voorafgegaan door een voordracht over «Musik di Zumbi» door de heer Elis Juliana - aula UNA.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
KOMITE YUDA ANSIANO: 12.00-24.00 uur feria-dansant - Rust & Burgh (om een bus voor de ouderen van Pasadia Habaai te kopen).

ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere woensdag- en zondagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 10.00-22.00 uur «Carla C» - vert. SELMA.

KERKDIENSTEN
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 18.30 uur; zon.: 06.00, 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
STA. MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.); 16.00 uur (Papiamentu).
OTROBANDA
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VERENIGING PROTESTANTSE GEMEENTEN
EBENEZER CHURCH: 09.30 uur ds Smith.
TAMARIJN: 09.30 uur ds Moens.
EMMAKERK: 09.30 uur ds Hengeveld (slotdienst).

*****

GEREFORMEERDE KERK
(Arowakenweg 28)
09.00 uur ds J.Schreuder (Pap. dienst);
17.00 uur ds O.W.Bouwsma.
(Tebenkweg 7, Montaña)
08.30 uur ds O.W.Bouwsma (Pap. dienst)
(Cubaweg 100)
09.30 uur ds J.Glas (Pap. dienst).

*****

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst;
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Suffisant)
zondagmiddag 17.30 uur Papiamentstalige dienst.

*****

Amigoe
UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Laureen Ravelli-Schenk (adj.)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Paul de Windt, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór elf uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard Van Veen, Postbox 118, tel.: 24427.
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 22737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel, Papertrip Julianaluchthaven en Boekhandel Van Dorp/Eddine.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 Southeast Bayshore Drive 306, Miami Florida 33131 (tel.: 3055798622).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NA*f*.80,15 per maand (luchtpost) of NA*f*.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en het mengeldier

door Marten Toonder

COP MARTEN TOONDER

3003 — De heer Grootgrut liet zich nu van een nieuwe zijde kennen. In plaats van de bescheiden middenstander die zich altijd op de achtergrond bewoog, was het plotseling Garmt Grootgrut, de zwemmer uit de dertiger jaren, die de keldertrap afkwam. De gewezen kampioen van de Rommeldamse Overdekte zette koers naar de hoek waar heer Bommel zich bevond en begon hem boven water te trekken. Maar het viel niet mee. Heer Ollie scheen ergens in verward te zijn geraakt en tegen de tijd dat de brave kruidenier hem los gemaakt had, was hij geheel slap.

"Kunstmatige ademhaling", prevelde de redder hijgend. "Waar mag meneer Joost toch zijn? Het gaat toch niet aan om de huishouding zó in de steek te laten?"

Nu was datzelfde conclusie die Joost zelf getrokken had. "Het gaat niet aan", mompelde de trouwe knecht terwijl hij terugkeerde naar Bommelstein. "Het is goed en wel om van tijd tot tijd eens ontslag te nemen. Dit houdt de goede sfeer erin, als men mij wel neemt. Maar deze keer is het tijdstip verkeerd gekozen. Heer Olivier is geheel overspannen en daarom zal ik mij over mijn trots heenzetten en de wijste zijn, wanneer ik zo vrij mag zijn. In iedere geval zal ik een maaltijd voor hem bereiden..."

Hij stokte, want het schoot hem te binnen, dat er geen voedsel in huis was, omdat hij geen boodschappen gedaan had. Maar het passeren van het bed chrysanten gaf hem een idee.

"Een eenvoudige bloemkoolschotel", besloot hij nadenkend. "Die moet voor vandaag voldoende zijn".

HENRY ® By Dick Hodgins

HOSPITAL ZONE QUIET!
QUACK! QUACK!
QUACK QUACK!
QUACK!

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

HEY, BONER! PRISCILLA SAID SHE'S GOING TO JUMP OFF LOVER'S LEAP BECAUSE DUKE TURNED HER DOWN!
WHERE'S LOVER'S LEAP?
UP THERE!

BEETLE BAILEY By Mort Walker

HEY! DON'T YOU EVER KNOCK?
WHAT'S THE BIG DEAL?
I'VE BEEN AROUND... SEEN EVERYTHING...YOU AIN'T NOTHING SPECIAL
GEE, YOU'D THINK 278 POUNDS WOULD ADD UP TO SOME-THING!

QUINCY ® By Ted Shearer

QUINCY, WATCHING TV ISN'T GETTING YOUR HOMEWORK DONE.
BUT, GRAN, THIS WILL HELP MY EDUCATION...
...I'VE JUST LEARNED TWO WAYS TO FIX CHOPPED LIVER...
...AND SIX WAYS TO CURE AN UPSET STOMACH.

UNA SYMPOSIUM BEHANDELT OVERLEVINGSKANSEN ANTILLEN

Hoetink over sociaal, cultureel en historisch perspectief:

Eilandenmentaliteit zal handhaving Antillen van Vijf niet tegenhouden

WILLEMSTAD — Hoewel er sprake is van een groeiende eilandelijke mentaliteit binnen de Antillen, kan een politieke beslissing om de eilanden bij elkaar te houden hier mogelijk verandering in brengen. Zo verklaarde professor Harry Hoetink gisteravond als eerste spreker op het UNA- symposium met als thema "De Overlevingskansen van de Antillen van Vijf", dat hij vanuit sociaal, cultureel en historisch perspectief belichtte.

Premier Don Martina verichtte de officiële opening van het symposium. Hij zei de term overlevings- kansen wat ongelukkig gekozen te vinden, aangezien dat doet denken aan een fragiele couveusebaby met een kans om te sterven of te overleven. "De toekomst van een land en volk is geen kansspel, en wij hebben geen keus maar zullen en moeten overleven," aldus de premier. Martina zei de onderliggende vraag of de Nederlandse Antillen een gezonde en blijvende eenheid kunnen blijven vormen met optimisme positief te beantwoorden, omdat hij vertrouwen heeft dat de creativiteit en het besef van wederzijdse afhankelijkheid, maar met name de politieke wil, de eilanden zullen inspireren om oplossingen aan te dragen voor elk probleem dat zich aandient. De term Antillen van Vijf moet volgens hem defintief uit de vocabulaire geschrapt worden, aangezien het uittreden van Aruba geen afbreuk hoeft te doen aan de benaming van de Nederlandse Antillen als staatkundige entiteit.

Ten aanzien van de staatkundige en economische structuur is Martina van mening dat beide fundamenteel gewijzigd moeten worden. Staatkundig is er sprake van "too much government and too little to govern", en dat het elimineren van een bestuurslaag en binnen de proporties brengen van de topzware publieke sector imperatief is. Wellicht zouden modellen zoals St. Kitts- Nevis of het Koninkrijk hierbij als voorbeeld kunnen dienen, zo zei hij. Ten aanzien van de economische structuur moeten de uitgaven en consumptie in evenwicht worden gebracht met de slinkende inkomens, terwijl er nieuwe welvaartsbronnen moeten worden aangeboord. Zowel de landelijke als eilandelijke overheid hebben een standpunt ingenomen om te komen tot een begrotings- evenwicht, onder andere door aanpassing van de overheidstaken aan de beschikbare middelen. De kardinale vraag of het voor Curaçao zinvol is de staatsrechtelijke band met de andere eilanden te handhaven beantwoordde Martina positief, omdat die wens tijdens het laatste topoverleg door alle delegaties is onderschreven en de grote lijnen reeds in een werkplan uiteengezet zijn.

Professor Hoetink zei dat het accent steeds meer op de eilanden is komen te liggen, waardoor de politiek- administratieve functie van Curaçao verzwakt is, terwijl het met economische problemen kampt. Het eiland heeft belang bij het handhaven van de politiek- administratieve dominantie, maar weet dat dit nadelen zou hebben voor de inter- eilandelijke samenwerking, waar met name St. Maarten zich door de nieuwe zetelverdeling, en gezien de laatste kabinetsformatie kan laten gelden. Feit is dat er een groeiende nadruk op de eilandelijke in plaats van landelijke identitiet wordt gelegd, aldus Hoetink, waarbij bijvoorbeeld de engelstalige tegenover de papiaments- talige eilanden-politiek een verschijnsel met politieke gevolgen heeft. Terwijl Nederland spreekt over een Gemenebest- relatie neemt de invloed van Venezuela toe. Curaçao staat volgens Hoetink voor een "no win situation". Herstel van een krachtig centraal bestuursapparaat op het eiland zou economisch aantrekkelijk zijn, maar is politiek niet haalbaar.

Bovendien kan de economische concurrentie met en politieke onderschikking van Aruba die tot de Status Aparte leidde zich ook kan herhalen met St. Maarten, dat hiermee kan dreigen om haar toch al onevenredig grote politieke invloed te vergroten. Hoetink opperde dat de opvatting dat een federatie zonder Aruba niet langer kan misschien wat pessimistisch is en zoiets toch kan mits men de vormen van samenwerking voortdurend aanpast aan gewijzigde onderlinge machtsverhoudingen. Hij noemde als argument voor handhaving van de Antillen het voorkomen van fragmentatie. Het feit dat de Bovenwinden onder de invloed- sfeer van de VS vallen en de Benedenwinden meer onder de Venezolaanse, kan volgens hem voordelen bieden omdat de Antillen dan als het ware de ene tegen de andere kunnen uitspelen, om strategische manoeuvreer- ruimte te behouden. De kosten van het bijeenhouden van de eilanden wegen volgens Hoetink niet op tegen deze voordelen en mogen de discussie niet beheersen.

Als de politieke wil aanwezig is kan men volgens Hoetink een actieve cultuur- politiek voeren die saamhorigheid en onderlinge betrokkenheid tussen de eilanden bevordert. Decentralisatie is een politieke onontkoombaarheid, maar de bestuurskracht en doelmatigheid dient per eiland groter te worden. Dat de centrale overheid tot een minimum moet worden teruggebracht is economisch onaangenaam voor Curaçao, maar die zal bij de Status Aparte optie helemaal verdwijnen, aldus Hoetink, die meent dat de balans daarom ten gunste van een Antillen van Vijf doorslaat. Omdat de onderlinge machtsverhouding tussen de eilanden een delicate zaak is stelt de professor voor de taken die men op basis van samenwerking moet blijven uitoefenen zoveel mogelijk los te koppelen van de centrale regering en onder te brengen in samenwerkings- organen, zoals het onlangs ingestelde overlegorgaan voor ontwikkelings- samenwerking.

Nederland zou volgens hem een constructieve rol kunnen spelen door ontwikkelingsgeld te geven voor inter- eilandelijke samenwerking, mits de eilanden het eens zijn over de wijze waarop dit gebeürt. Hij noemde het zelfs niet ondenkbaar dat Aruba alsnog bereid zou zijn via een dergelijke constructie op bepaalde terreinen mee te doen. Wat er ook gebeurt, aldus Hoetink, de Antillen moeten het bestuursapparaat efficiënt maken en corruptie bestrijden, de rechtsorde zo onpartijdig mogelijk houden en de dienstverlenende bedrijven optimaal laten werken. Als dat lukt moet men gaan nadenken over de voordelen en nadelen van een voortgezette band met Nederland na 1996 en de prijs die daarvoor betaald moet worden, van een gezamenlijke dan wel afzonderlijke "levenslijn" naar een of meer andere landen en van de uittreding van een of meer eilanden uit het Antilliaanse staatsverband. De politieke wil van de bevolking moet hoe dan ook doorklinken in de gekozen oplossingen, die uitzonderlijk hoge eisen stellen aan het politiek leiderschap en de elite van de Antillen.

Beide pannelleden waren het bij hun aanmerkingen eens met de algemene opvatting van Hoetink dat de eilanden bij elkaar kunnen blijven, al hadden ze andere gedachten over de wijze waarop. Jandi Paula vroeg zich af of het voeren van een cultuurpolitiek om saamhorigheid te bevorderen wel zin heeft, omdat je moeilijk kan verwachten van mensen die eilandelijk denken dit te veranderen om een staatsrechtelijke band te rechtvaardigen. Het culturele aspect speelt volgens hem helemaal niet zo'n belangrijke rol bij dit vraagstuk. Als men om politieke redenen besluit bijeen te blijven zullen culturele verschillen daar niet noodzakelijkerwijs afbreuk aan dienen te doen. Enige verschillen kunnen juist bevorderend werken, zo meende hij. Paula meende dat de Antillen slechts bijeen kunnen blijven als de behoefte tot intensieve samenwerking werkelijk bestaat, hetgeen zal moeten blijken na de decentralisatie.

Frank Martinus Arion zei het Antilliaanse verband niet te zien als iets wat geregeld kan worden, maar dat het meer een gevolg zal zijn van wat hij een vorm van anarchisme noemde. Het kapitalistische stelsel, de ondernemers vooral zullen bepalen of handhaving van de Antillen gewenst is. Hierbij zullen volgens hem puur economische, en niet direct politieke factoren een rol spelen. Arion zei in dat aspect alle vertrouwen te hebben aan de economische krachten, die uiteindelijk zullen beslissen over het lot van de Antillen, evenals over de samenwerking binnen het Caribisch gebied. Hij was voorts van mening dat het bevorderen van Engels op de Bovenwinden en Papiaments op de Benedenwinden geen negatieve politieke gevolgen hoeft te hebben voor de Antillen, maar dat dat proces op de Bovenwinden juist de betrokkenen op Curaçao geïnspireerd heeft. Typisch noemde hij het dat een Bovenwindse, te weten minister Badejo Richardson, tijdens een congres in Guadeloupe voorstelde de Papiaments de officiëele taal van het Caribisch Gebied te maken.

WILLEMSTAD — In het Avila Beach Hotel werd gisteravond een tentoonstelling geopend van doeken, die dienden als onderwerpen voor de jaarlijkse uitgiften van de kerstkaarten van de Federatie Antilliaanse Jeugdzorg. Deze ontwerpen werden tien jaar achtereen uitgewerkt door Irene van Herksen, die ook de doeken vervaardigde. Op de foto mevr Van Herksen in gesprek met ondermeer Posterijen-directeur Ramon Galmeijer.

Zeker niet kostenbesparend

ABVO fel tegen deeltijd arbeid

WILLEMSTAD — De ambtenaren- vakbond ABVO die vernomen heeft dat de overheid plannen zou koesteren om deeltijd-arbeid in te voeren, is hier fel tegen gekant. De nadelen daarvan, met name voor de ambtenaren, zijn veel groter dan de enkele voordelen die dit zou opleveren.

Zoals bekend is deeltijd- arbeid in bepaalde landen als Nederland al geruime tijd onderwerp van discussie. Deze vorm van werkverdeling zou er namelijk toe leiden dat meer mensen een baan krijgen.

Naar de ABVO in een persbericht stelt, baart het deze vakbond veel zorgen dat zij vernomen heeft dat de overheid eventuele plannen zou koesteren om binnen het overheids- apparaat over te gaan tot deeltijd-arbeid. Deze vorm van werkschaffing zou een sluier zijn om de hoge werkloosheid op ons eiland te verbergen, aldus de ABVO die vast aankondigt fel tegen deze plannen gekant te zijn.

Terwijl het enige voordeel voor de werknemer "meer vrije tijd" zou zijn, komt de ABVO met een waslijst van nadelen voor de ambtenaren waaronder een vermindering van de sociale zekerheden. Indien deze maatregel op het eerste gezicht kosten- besparend lijkt te zijn voor de werkgever, denkt de vakbond dat de overheid dan nog van een koude kermis thuis kan komen. Volgens de ABVO brengt deeltijdarbeid ook voor het overheidsapparaat veel nadelen met zich mee waaronder een verhoging van de kosten van huisvesting, scholing en personeel.

Campbell nieuwe honorair consul

WILLEMSTAD — Op voorstel van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Nederland, ging deze week de Raad van Ministers accoord met de voorlopige erkenning en toelating, op voet van vreemdeling, van Ernest Sidney Campbell, als honorair consul van Groot- Brittannië en Noord-Ierland op Curaçao.

WILLEMSTAD — Aan de Yucatanweg werd deze week wederom een nummerverkoop- kantoor overvallen. De overvaller bedreigde de verkoopster met een vuurwapen.

Gevolgen van straf zijn minder ingrijpend

Alternatieve straf in groepsverband bleek zeer succesvol

WILLEMSTAD — De alternatieve straffen op Curaçao hebben een nieuwe dimensie gekregen met het gisteren succesvol afgeronde project waarbij een groep beklaagden in groepsverband hun alternatieve straf hebben voldaan. De groep was uitgezocht op eenzelfde overtreding onder ongeveer gelijke omstandigheden.

Zoals bekend wordt sinds 1982 op experimentele basis gewerkt met alternatieve straffen. De voormalig minister van Justitie, Leslie Navarro, was een groot voorstander van de officiële invoering van alternatieve straffen. Zijn belangrijkste argument hiervoor was dat door dergelijke straffen de overbevolking van de gevangenis wordt bestreden. Een argument waarmee men volgens rechter Schalken, die dit groeps- project heeft aangezwengeld, voorzichtig mee om moet springen. Het gaat er zijns inziens om dat een alternatieve straf voorkomt dat een beklaagde aan alle negatieve gevolgen van een gevangenisstraf blootstaat. Men kan bijvoorbeeld door een gevangenisstraf zijn baan verliezen, hetgeen niet de bedoeling is van een straf, zo bracht rechter Schalken gistermiddag tijdens een persconferentie naar voren. Uiteraard komt niet iedereen in aanmerking voor een alternatieve straf, indien men een moord heeft gepleegd of een roofoverval, zal daar toch een gevangenisstraf op blijven staan.

De waarnemend directeur van de Stichting Reclassering Curaçao, de heer Genoveva, legde uit dat men in 1982 de alternatieve straf voor het eerst introduceerde. Dit experiment werd zeer regelmatig geëvalueerd en waar nodig bijgeschaafd. Bij een alternatieve straf moet de beklaagde een bepaald aantal uren bepaald werk doen dat ten goede komt aan de gemeenschap. Deze vorm van straf is op de Antillen echter nog niet wettelijk ingevoerd, hetgeen het technische gedeelte van een vonnis enigszins bemoeilijkt, zo legde rechter Schalken uit. Hij acht de tijd om de wet aan te passen, echter pas rijp als de gemeenschap deze vorm van straffen volledig accepteert. Het mag niet zo zijn dat men denkt dat een beklaagde er met een alternatieve straf gemakkelijk vanaf komt.

Een probleem bij de alternatieve straffen, zo bracht Genoveva naar voren, is het feit dat de gemeenschap haar medewerking moet verlenen. Er is een aantal instellingen, zoals het Mgr Verriet Instituut, Huize Welgelegen, het Dierenasiel, een kleuterschool en een basisschool, die momenteel bij de Stichting Reclassering ingeschreven staan als zijnde "medewerkers". In 1984 is een brief aan 31 instellingen geschreven waarbij om medewerking werd gevraagd, aldus Genoveva, daar is echter niet veel reactie op gekomen. Hij sprak echter de hoop uit dat indien de alternatieve straffen meer bekend worden en geaccepteerd worden door de gemeenschap, meer instellingen bereid zullen zijn medewerking te verlenen.

Bijzonder aan het project dat gisteren afgerond werd, is het feit dat het hier om een alternatieve straf in groepsverband gaat. Een achttal beklaagden die elk voor de rechter moesten verschijnen in verband met rijden onder alcoholische invloed en daarvoor ieder een week onvoorwaardelijke gevangenisstraf zouden krijgen, hebben gezamenlijk gedurende twee weken van vier tot zeven 's middags bepaalde schoonmaak- werkzaamheden verricht. Een dergelijk project is uiteraard alleen mogelijk indien de omstandigheden zich daarvoor lenen. Men kan niet de beklaagden van zeer verschillende overtredingen gezamenlijk een alternatieve straf laten volbrengen, zo werd gistermiddag naar voren gebracht.

Alhoewel gistermiddag benadrukt werd dat deze alternatieve straf, die een week onvoorwaardelijke gevangenisstraf verving, beslist als "straf" ervaren is, hebben alle acht beklaagden hier zeker baat bij gehad. Omdat deze straf na werktijd werd uitgevoerd, konden allen hun baan behouden, terwijl ook het gezinsleven aan een minder negatieve invloed blootstond, hetgeen bij een gevangenisstraf wel het geval zou zijn. Een bijkomend voordeel is de bezuiniging die dit de overheid oplevert. Een week gevangenisstraf voor alle acht heren zou zo'n 9000 gulden hebben gekost. Dit is echter een bijkomende zaak, zo benadrukte Schalken gistermiddag meerdere malen, die zeker niet als hoofddoel gezien mag worden.

Om dit project te realiseren werd medewerking verleent door Selikor en de politie. Selikor zorgde voor de materialen, aldus bracht waarnemend hoofd Francisca gistermiddag naar voren. Hij stelde dat iedereen fouten kan maken en dat de gemeenschap deze mensen de mogelijkheid moet bieden om, zonder dat dit ingrijpende gevolgen heeft, "te boeten". Door de politie werd medewerking verleent omdat Selikor de controle niet op zich wilde nemen. Alhoewel dit wederom een extra taak voor de politie betekende, aldus woordvoerder Engel gistermiddag, was er van hun kant geen bezwaar tegen de controle. Die werd overigens "rijdend" uitgevoerd. Van tijd tot tijd kwam de politie langs om te kijken of alles in goede banen verliep.

Twee van de acht beklaagden waren gistermiddag ook aanwezig om hun indruk van de straf te geven. Beiden bleken zeer enthousiast over deze wijze van straf. Alhoewel de een erkende er in eerste instantie niet zo positief tegenover te staan, schrok het idee van een week in de gevangenis hem zo af, dat hij eieren voor zijn geld koos. Toch was het werk beslist geen pretje, zo voegde zijn "maat" eraan toe, thuis betaalt hij iemand voor dergelijke schoonmaak- werkzaamheden, nu moest hij het zelf doen. Het was zwaar werk, waarbij armen en benen regelmatig open geschaafd werden. De man stelde echter inmiddels bijna van de drank af te zijn, dankzij de begeleiding die hij tijdens het project heeft gekregen.

Schoenendief

WILLEMSTAD — In Otrabanda ging gisteren een man er met een paar schoenen, ter waarde van rond de zestig gulden vandoor. Hij had de schoenen aangetrokken om ze "te passen" en was vervolgens met het kennelijk comfortabel zittende schoeisel, zonder betalen, de zaak uitgestapt.

Tijdens gesprek met gedeputeerde Diaz

Isla-directie dringt aan op oplossing sleepboot-probleem

WILLEMSTAD — De directie van de raffinaderij Isla heeft deze week bij het Bestuurscollege van Curaçao aangedrongen op het zoeken naar een oplossing voor de sleepboten- problematiek. De Isla- directieleden Archila en Gill brachten donderdag een dergelijk verzoek tot uitdrukking, tijdens een ontmoeting met gedeputeerde Agustin Diaz, belast met onder meer haven- aangelegenheden. Zij lieten daarbij wel weten dat zij de voorkeur geven aan een oplossing die aansluit bij de, ten aanzien van het sleepboot- probleem nog steeds overeind staande, Isla-standpunten.

Het gesprek tussen de Isla- directie en gedeputeerde Diaz vond plaats met betrekking tot het enige tijd geleden door de raffinaderij genomen besluit om in zee te gaan met het nieuw opgerichte sleepboot- bedrijf Leeward Terminal Tug- services (LTT), een commanditaire vennootschap tussen het lokale zeehaven- en transport- bedrijf Zeehatran en het bedrijf Saba Wintug, een werk- maatschappij van de Nederlandse onderneming Wijsmuller. Een tot voor kort geldende overeenkomst tussen Isla en het lokaal gevestigde sleepboot- bedrijf Smit International Antillen NV voor het uitvoeren van sleep- activiteiten in de Bullenbaai, werd om economische redenen door de raffinaderij beëindigd. De offerte van LTT achtte de Isla financieel aantrekkelijker dan hetgeen Smit kon bieden. Een keuze die de raffinaderij niet direct in dank werd afgenomen. Daartegen verzette onder meer de eilandelijke beheers- en exploitatiemaatschappij van de Curaçaose havens, de Curaçao Ports Authority (CPA) zich sterk. Die gaf te kennen "de dienst in de haven uit te maken" en daarin niet zonder meer een nieuw sleepbedrijf te willen zien. Aan een eveneens eilandelijke maatschappij, het sleep- bedrijf Kompania di Tou Korsou (KTK), die overigens in de Annabaai sleep- activiteiten ten behoeve van Isla ontplooit, werd reeds het alleenrecht voor sleepwerk gegund, argumenteerde de CPA- directie. Uitvoering van het per 1 oktober in werking te treden contract tussen Isla en LTT zou daarom betekenen, voerde CPA aan, dat door LTT ten onrechte voorbij gegaan zou worden gegaan aan de rechten van de KTK.

Het strijdpunt betreffende het alleenrecht van de KTK leidde er, zoals bekend, toe dat vorige maand het Bestuurscollege, de CPA en de KTK zich in een door LTT aangespannen kort geding moesten verweren tegen de beschuldiging dit bedrijf ten onrechte te willen verhinderen sleep- activiteiten uit te voeren in de Bullenbaai. LTT baseerde zich er daarbij op, middels Zeehatran over de vereiste vergunningen voor dat werk te beschikken. Een argument dat door de gedaagden nadrukkelijk werd tegen gesproken. LTT, die inmiddels al overeenkomsten voor het charteren van twee sleepboten was aangegaan en evenzo bezig was met de werving van bemanning voor de boten, werd door de rechter in het ongelijk gesteld, waarop van LTT- zijde direct het voornemen te kennen werd gegeven tegen het vonnis in hoger beroep te zullen gaan.

Het feit dat er in de hoger beroep- zaak, die nog niet eens voorkwam, voor 1 oktober geen uitspraak zal zijn, plaatst de LTT voor een aantal financiële en practische problemen, erkende Zeehatran- directeur Teun Blok, die ook de directie over de LTT voert, desgevraagd tegenover de Amigoe. Zijn bedrijf dient, conform het met Isla overeengekomen contract per 1 oktober in staat te zijn de voorwaarden daarvan na te komen. Dat houdt in dat over zowel de sleepboten als de bemanning dient te worden beschikt. De sleepboot "Ierland" liep dan ook deze week de Curaçaose haven al binnen en eind deze maand werd ook de tweede sleepboot, de "Bulbai" verwacht, aldus Blok. Ook bemanning zal, ondanks het feit dat er als gevolg van het vonnis nu geen sleepwerk mag worden uitgevoerd, moeten worden aangetrokken, voegde hij daar aan toe. "Het blijft inderdaad een risico, maar we hebben dat contract en het moet nu eenmaal, of we mogen varen of niet".

Over de contacten die er de afgelopen tijd met de Isla waren, wilde hij overigens niet uitwijden. "Ik kan niet zeggen wat er besproken werd", zei Blok. Evenmin liet hij zich uit over de financiële strop waarmee LTT momenteel, door het onvermogen om sleepwerk te doen, geconfronteerd wordt. Hij zei te hopen dat er zo spoedig mogelijk een uitspraak in het hoger beroep zou kunnen worden verkregen, "zodat we kunnen varen". Die uitspraak zag hij, besloot Blok, met vertrouwen en optimisme tegemoet.

Vertrouwen in de uitspraak in het hoger beroep, heeft daarentegen ook de tegenpartij, bleek uit hetgeen CPA- directeur mr ing Jackie Voges op zijn beurt tegenover de Amigoe verklaarde. "Ik denk dat het wat de overheid, CPS, KTK en de Isla betreft, goed zal aflopen", liet Voges, die zei erop te rekenen ook bij het hoger beroep de zaak te zullen winnen, weten.

Voges, die ook bij het gesprek tussen gedeputeerde Diaz en de Isla- directie aanwezig was, verklaarde zich deze dagen te zullen buigen over de mogelijkheden om een tijdelijke oplossing te vinden voor het probleem waarmee Isla ingaande 1 oktober in de Bullenbaai te maken krijgt, wanneer LTT geen sleepwerk kan uitvoeren en het aan een overeenkomst tussen Isla en een ander bedrijf ontbreekt. Een uiteindelijke, definitieve, oplossing voor het probleem, zal pas kunnen worden gevonden, nadat de rechtszaak achter de rug is, aldus Voges. Hij zei te zullen proberen om voorstellen op papier te zetten die voor alle betrokken partijen, ook LTT en Smit, acceptabel zouden zijn. "Er moet een tijdelijke oplossing komen. Bij voorkeur eentje waarmee voorlopig iedereen vrede kan hebben". Een redelijke oplossing moest mogelijk zijn, dacht hij.

Beroep gedaan op gemeenschap voor medewerking

Buurtcentrum van Savaneta heeft twintig mille nodig

SAVENTA — De voorzitter van het Buurtcentrum Savaneta, F. Rodriguez, heeft op de Amigoe een beroep gedaan om aandacht te vragen voor de plannen om de oude Rapidclub te Savaneta in een Buurtcentrum te bouwen. Daarbij heeft men alle hulp nodig.

De Amigoe berichtte enige dagen geleden uitvoerig over deze plannen. Van Cede Aruba werd zestig mille ontvangen, waarbij de stichting buurtcentrum als eigen inbreng twintig mille moet financieren. De reeds aangebrachte voorzieningen van ruim negentien mille worden niet als eigen inbreng gerekend (dit werd geïnvesteerd in vernieuwing van het dak, het aanbrengen van ijzeren deuren en het verwijderen van het bouwvallige podium). Het bestuur dat daarop niet gerekend had, zal nu moeten proberen — zich bewust van de moeilijke situatie op Aruba — om die twintig mille bijeen te brengen die nodig zijn om het geheel af te kunnen maken.

Er worden acties voorbereid, terwijl verschillende instellingen en personen reeds medewerking hebben toegezegd. Een beroep wordt gedaan op de Arubaanse gemeenschap in het algemeen en Savaneta in het bijzonder om de helpende hand aan het bestuur te bieden voor de bouw en inrichting van een eigen buurtcentrum.

Helft ALM personeel naar Air Aruba

Staten bespreken 1e fase Air Aruba; MEP is erg kritisch

ORANJESTAD — De Staten van Aruba zullen dinsdag een openbare vergadering houden om onder meer te spreken over een crediet van twee miljoen florin, dat de regering gevraagd heeft om met de eerste fase van de Air Aruba te kunnen beginnen. Zoals bekend wordt de eerste fase ingezet met overname van de ground- handling van de ALM.

Tijdens zijn uiteenzetting in de Centrale Commisie van de Staten liet minister Nisbet horen dat tenminste vijftig procent van het huidige ALM- personeel op Aruba in dienst van Air Aruba zal worden genomen. Voor de overige vijftig procent zal de regering alles doen om werk voor hen te krijgen.

Verwacht wordt dat bij de openbare behandeling aanstaande dinsdag van de MEP de nodige kritiek zal worden geuit dat het rapport Turne over Air Aruba niet ter beschikking van de Staten komt. Dit rapport werd door het MEP- bestuur nog vervaardigd. De heer Oduber is van mening dat een ieder recht heeft om te weten wat in deze geadviseerd werd. In MEP- kringen maakt men zich voorts bezorgd dat slechts veertig man personeel in dienst van Air Aruba kan treden en dat twee personen in deze de directeur Luchtvaart, Tawa Irausquin, zullen gaan adviseren. Dit verwijt werd door minister Nisbet van de hand gewezen. De twee personen die Tawa Irausquin gaan adviseren, zijn twee mensen van de ALM-staf op Aruba. Er wordt dus geen politiek spelletje gespeeld.

FTA bij Aruven

Hopelijk snel besluit verkoop Palmbeach-hotel

ORANJESTAD — FTA-voorzitter Pontilius verklaarde naar aanleiding van het gesprek met de directie van de Aruven, dat aanstaande maandag de eind- besprekingen zullen plaatsvinden met de groep Ottinger over de verkoop van het Palmbeach Hotel.

Tijdens het gesprek met de Aruven- directie werd de verwachting geuit dat midden volgende week ondertekening van het contract zal plaatsvinden. De Aruven zou alsnog een gesprek met minister van Toerisme Don Mansur hebben — vermoedelijk aanstaande woensdag — waarbij de FTA zich ook zal verzetten tegen het invoeren van een proeftijd door de nieuwe eigenaars bij het overnemen van het personeel van het betrokken hotel.

Wat de verkoop van Americana Hotel betreft — dat ook te koop zou zijn — verwachtte Pontilius niet dat de Americana-groep dit hotel zal kopen omdat op de brief van de Aruven over mogelijke verkoop niet gereageerd werd.

''Mijn benoeming tot bisschop kwam eigenlijk wel als een verrassing...''

Bisschop Wim Ellis: De idealen van onze tijd zijn geld, macht en plezier

DE BISSCHOP WOONT IN Huize Nazareth op de berg en vanuit zijn ontvangkamer kijkt hij uit over het bevolkte land van Santa Maria tot Mundo Nobo, van Koraal Specht tot Rio Canario... "Ik ben moe", vertelt de bisschop tijdens het interview aan de Amigoe, "het liefst had ik nu een kleine parochie of was ik monnik in een klooster". Maar paus Johannes Paulus heeft hem tijdens zijn laatste bezoek aan het Vaticaan gezegd dat hij nog te jong was om nu al met emeritaat te gaan. "Ik weet dat het zwaar is en moeilijk", zei de Heilige Vader, "maar ga nog door". Hieronder volgt een opmerkelijk portret van de 59-jarige Wim Ellis, nu al twaalfeneenhalf jaar bisschop van het bisdom Willemstad, een diocees waarover de paus opmerkte: "Si, mucho mar......"

''NEE, HET IS niet meer die ivoren toren, die kunstmatige piramide van paus, kardinaal, bisschop, priester en daaronder het gewone volk. Het credo is nu: Allemaal samen, Gods volk.

De bisschop staat in het midden en dirigeert niet meer vanaf de top van de berg. Samenwerken dus, al is dit vaak lastig. We krijgen nu het zogenaamde 'Plan Pastoral' en sommigen zien hier weinig heil in. Een oudere pastoor zegt tegen mij: 'Vroeger hadden we niets van die dingen en toen ging het veel beter'. Maar", zegt bisschop Wim Ellis, "het is voor oudere mensen nu eenmaal moeilijk zich aan te passen aan verandering of vernieuwing. In het verleden bepaalde de pastoor letterlijk alles. Hij besliste. «They had to pay, to obey and to pray». Mooi bidden, gehoorzamen en natuurlijk betalen...

Bij benoemingen in de kerk zelf gold het dirigisme van bovenaf evenzeer. Er werd je niet gevraagd of je hier of daar naar toe wilde. Je zorgde er maar voor dat je op die bepaalde datum op Aruba, op Santa Cruz zat. 'Ga daar maar een mooie mis houden'. De vicaris van de Dominicanen zei: 'Je vader is de 16e november jarig, en 17 november zit jij op Aruba'. Er werd je niet gevraagd of je daar wel heen wilde gaan. Geen overleg... Nu komt de pastoor met zijn standpunt: 'Ik zit pas twee jaar op Westpunt, ik kom juist goed op dreef'. Nu, naar die argumenten luister je".

Mgr. Ellis doorliep de lagere school en de MULO aan het St. Thomas College. Na de negende klas ging hij naar het seminarie te Medellín, Colombia. Door zijn gedegen opleiding op Curaçao werden hem daar verschillende vakken kwijtgescholden, waaronder Engels en Frans. Daarvoor in de plaats kwamen Latijn en Grieks. In oktober 1953 werd Ellis tot priester gewijd in de St. Annakerk.

Wim Ellis: "Eén van mijn eerste missen celebreerde ik op het St. Thomas College. Uit dankbaarheid voor de uitstekende educatie die ik daar van de fraters mocht ontvangen. En binnen een maand zat ik in een eigen parochie op Santa Cruz. Betico Croes en zijn broer Hendrik heb ik nog als misdienaren gehad. Anderhalf jaar Aruba.

Een bisschop is als een manager van een groot bedrijf...

Daarna de overgang naar de kerk van Wishi. Stanley Brown heeft er de muren nog geverfd. Toen men op Aruba hoorde dat ik naar Wishi zou gaan, zei men: 'Heiligen gaan naar de hel'... Maar het was geen hel, weliswaar wat ruwe jongens, maar toch wel leuk.

ONAFHANKELIJKHEID

Mijn benoeming tot bisschop van Willemstad kwam voor mij eigenlijk wel als een verrassing in de beginjaren zeventig. Zelf dacht ik bijvoorbeeld meer aan dr. Amado Römer... Een verrassing dus. Ik was twintig jaar pastoor. De hele dag tussen de jeugd. Er was altijd wel wat te doen op de scholen. Dat viel in het begin wel erg hard en eenzaam, wanneer je daar zo 's ochtends op je kantoor zat. Al heb ik de laatste jaren niet te klagen over aan-

Geen voorstander van totale onafhankelijkheid van Nederland

loop. Veel problemen, ook huwelijks- problemen. Ik ben van hier en dat geeft vertrouwen. Aan de Arikokweg woon ik tussen het volk. Het is geen paleis waar iedere bezoeker zich eerst officieel moet melden bij een secretaris. Hier lopen de mensen gelukkig gemakkelijk binnen. Maar nogmaals, in mijn begintijd als bisschop viel het niet mee. Je contacten komen wat anders te liggen... Enorm veel administratie... Veel lezen. Zo ben ik ook voor onze bisschoppen- conferentie tussenpersoon met de CELAM, dat is de bisschoppen- conferentie van Latijns-Amerika... Dus veel werk, veel reizen, al gebeurde dat het afgelopen jaar relatief niet zoveel omdat ik een beetje gesukkeld heb met mijn gezondheid. Hernia... Ik zit helemaal in een stijf harnas, want het geeft veel pijn wanneer je lang staat of moet bukken... Maar in november ben ik weer de hele maand weg, naar Aruba. Niet alleen op het vormen, maar erg belangrijk, voor het contact met de mensen en de verschillende parochies".

Mgr. Ellis is geen voorstander van een algehele onafhankelijkheid van de Antillen. De totale onafhankelijkheid van Nederland. Hij hoopt niet dat die er ooit komt. "Ik zie niet in dat dat zou moeten", aldus de geestelijk leider. "In de regio heb ik zoveel ellende gezien door dat onafhankelijkheids- streven. En wat hebben we hier nu eigenlijk van ons zelf? Zeer weinig.... Goddank dat vorig jaar de raffinaderij niet werd gesloten. En er trekken steeds meer mensen naar het buitenland. Vooral intellect dat wegstroomt. Kortgeleden had ik nog een diepgaand gesprek met een jongeman, getrouwd, één kind, die nu al een jaar met zijn ziel onder de arm loopt. Hij zegt: 'Ik wil werken. Mijn tuin heb ik nu al zoveel malen geharkt dat er niet veel meer van over is'. Nu wil hij naar Nederland. Ik zeg: 'Denk erom, Holland is geen paradijs waar de gebrade duiven je zomaar in de mond vallen'. Ik begrijp die jongen echter drommels goed. Die wil werken. Een jonge vent die nu al een jaar rondloopt zonder iets zinvols te doen te hebben. Werkloosheid op de eilanden, dat is de wortel van het drugs- en alcohol- probleem. Daar ben ik van overtuigd. Als je bijvoorbeeld op Mundo Nobo kijkt. Onder die mooie boom bij het voetbalveld zitten of hangen de hele dag jongeren. Ze doen niets. Ze hebben niets omhanden. Je zou er zelf stapel van worden wanneer je niets te doen hebt. En dan grijpt zo iemand wellicht sneller naar de fles of de pillen...

SOS-TELEFOON

Wat betreft het drugsprobleem", vervolgt de bisschop, "moet er in de eerste plaats preventief gehandeld worden. De jeugd dient terdege gewaarschuwd te worden. Daarnaast moeten verslaafden deskundig worden opgevangen en begeleid. Voor alcoholici is er bijvoorbeeld de St. Vincentius Stichting op Scharloo. Maar jammergenoeg bestaat er nog steeds geen tehuis waar verslaafden aan verdovende middelen afdoende geholpen kunnen worden. Zo'n tehuis staat hoog op mijn verlanglijst. Je moet er echter wel de financiële mogelijkheden voor hebben om zo'n project te realiseren.

Een zaak die met drugs en alcohol te maken heeft of althans kan hebben, is het frequente aantal zelfmoord- gevallen op het eiland. Ik geloof stellig dat iemand die een eind aan zijn leven maakt op dat supreme moment niet toerekenings- vatbaar is voor zijn daad. Die is over zijn toeren, heeft een regelrechte black-out en weet absoluut niet meer wat hij doet. Ja, wat gaat er in die mensen om? Vaak onder invloed van drugs of alcohol. In samenhang met sociale problemen en algemene leef- situatie. Men denkt geen enkele uitweg meer te hebben... Maar bij de kerk kan men uitpraten. Je bidt met hen en tracht oplossingen aan te reiken. De helpende hand, de deur die altijd openstaat. Men moet weten dat je altijd terecht kan, dat je kunt uiten...

Je zou hier eigenlijk zo'n SOS-telefoon moeten hebben zoals men die in Nederland kent. Een schoonzuster van mij werkt in een team van vrijwilligers voor zo'n organisatie. Zij vertelde mij: 'Dan heb ik een bijzonder rustige nacht gehad. Er gebeurt niets meer denk ik. En dan opeens, in het holst van de nacht gaat de telefoon. Iemand aan de lijn die ronduit wanhopig is en zich van kant wil maken. Nu, ik praat aan één stuk door met die man.. Wel een uur of twee. Met die man praten, hem aan de praat houden wanneer er stiltes vallen. Tot hij erover heen was. Goddank dacht die man aan de SOS-telefoon... Praten kan enorm helpen'...

MACHISMO

Op de Antillen", zegt bisschop Wim Ellis, "hebben we dan nog te kampen met het specifieke probleem van de onvolledige gezinnen. Het aantal onechte kinderen is de afgelopen jaren ontzettend gestegen. En het erge hierbij is dat deze kinderen dikwijls verwekt zijn door getrouwde mannen. By-side kinderen dus... Wat ik dikwijls zeg: 'Boso ta plania na kas, anto ta plama afó', thuis plant men, maar daarbuiten niet. En wat valt er nu aan zo'n probleem te doen? Het is het machismo.. Onze mannen hebben vaak nog het idee dat je slechts dan een flinke man bent wanneer je maar zoveel mogelijk nageslacht hebt. Liefst nog bij verschillende vrouwen. Die kinderen die uit zo'n verbintenis ontstaan, worden ook vaak niet onderhouden. En dat is triest, want wat komt er in hemelsnaam van die kinderen terecht? En die zielige rijen jonge meisjes bij de kantoren van de onderstand.... Triest... Nee, men leeft hier zo ongecompliceerd. Geef je geld maar uit aan een auto, aan de loterij of aan bier. Op is op. Sparen kunnen onze mensen heel slecht...

Men heeft de kerk", benadrukt mgr. Ellis, "in het verleden wel eens het verwijt gemaakt achter de maatschappelijke problemen aan te lopen. Maar ik moet stellen dat de kerk op de Antillen in vele gevallen voorloper is geweest. Het starten van fabriekjes in de arme tijd; het geven van onderwijs en educatie aan de minder draagkrachtigen; het bouwen van volks- woningen op

''God roept altijd en overal''

Mundo Nobo, Colon en Steenrijk. Pas veel later is het gouvernement met dit soort zaken gekomen.

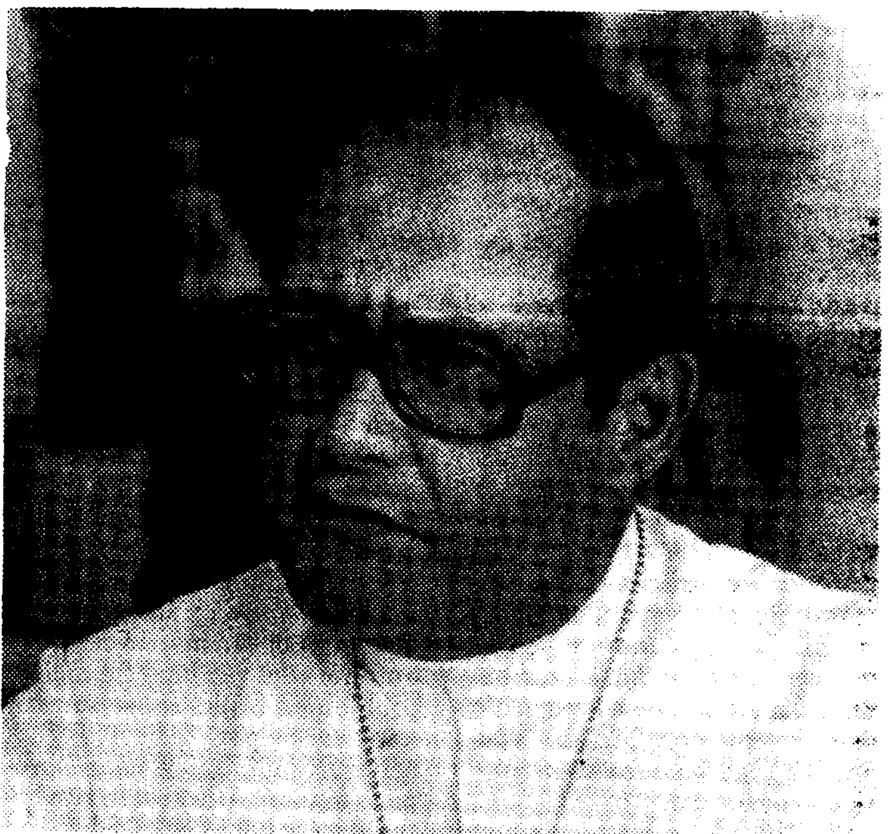
De katholieke kerk heeft zich in Puebla en later in Medellín heel duidelijk uitgesproken in haar streven tussen arm en rijk. Dat is een enorme, nauwelijks te overbruggen kloof, waarbij juist die armen veelal kinderrijke gezinnen hebben. De kerk zegt niet persé, laat daar geen twijfel over bestaan, dat je veel kinderen zou moeten hebben. Waar wij echter wel pertinent tegen zijn, is die egoïstische levenswijze, waarin materie boven de mens wordt gesteld.

De mens die materie wil bezitten, liefst zoveel mogelijk en soms ten koste van anderen. De mens, die in de materiële benadering van zijn leven niet aan kinderen toekomt omdat ze hem maar tot last zouden kunnen zijn. Tegen zo'n egocentrische stellingname vecht de kerk met man en macht. De kerk wijst ook op een zo natuurlijk mogelijke planning... Natuurlijk geboorteregeling, daar zijn talloze studies over verschenen. Plania Famia, zoals we dat op Curaçao kennen, maar dan zonder pillen en dat soort voorbehoed- middelen. De kerk kan dus niet zeggen: 'Je moet twaalf kinderen hebben, en jij moet er zes hebben'. Dat moet ieder gezin, naar draagkracht en verantwoordelijkheid, voor zichzelf uitmaken. Men moet zich echter niet blindstaren op dat materialisme. De paus, de bisschoppen, ze waarschuwen er constant voor. Een mooi huis, een mooier huis dan de buurman... een auto, een grotere auto... De mens wordt steeds materialistischer en probeert in zo kort mogelijke tijd zoveel mogelijk bij elkaar te graaien. Ja, dat zijn de idealen van onze tijd, die drie- eenheid: 'geld, macht en plezier'...

SECTEN

Nogmaals", stelt Wim Ellis, "de katholieke kerk heeft veel voor de Antillen gedaan. Veel betekent voor de sociaal zwakkeren in onze samenleving toen ze 'vergeten' dreigden te worden. Ik kan dan ook niet begrijpen dat sommigen op het eiland zich afwenden van de moederkerk en zich aansluiten — misschien uit nieuwsgierigheid — bij zo'n secte. Die secten, hoe klein ook, zijn gevaarlijk, omdat ze de mens op een dwaalspoor brengen. Ik ben ervan overtuigd dat een goed katholiek, iemand die werkelijk en oprecht met zijn katholiek- zijn bezig is en de leer ook doorleeft, onmogelijk onze kerk zal verlaten voor een avontuurtje elders".

Bisschop Ellis is optimistisch

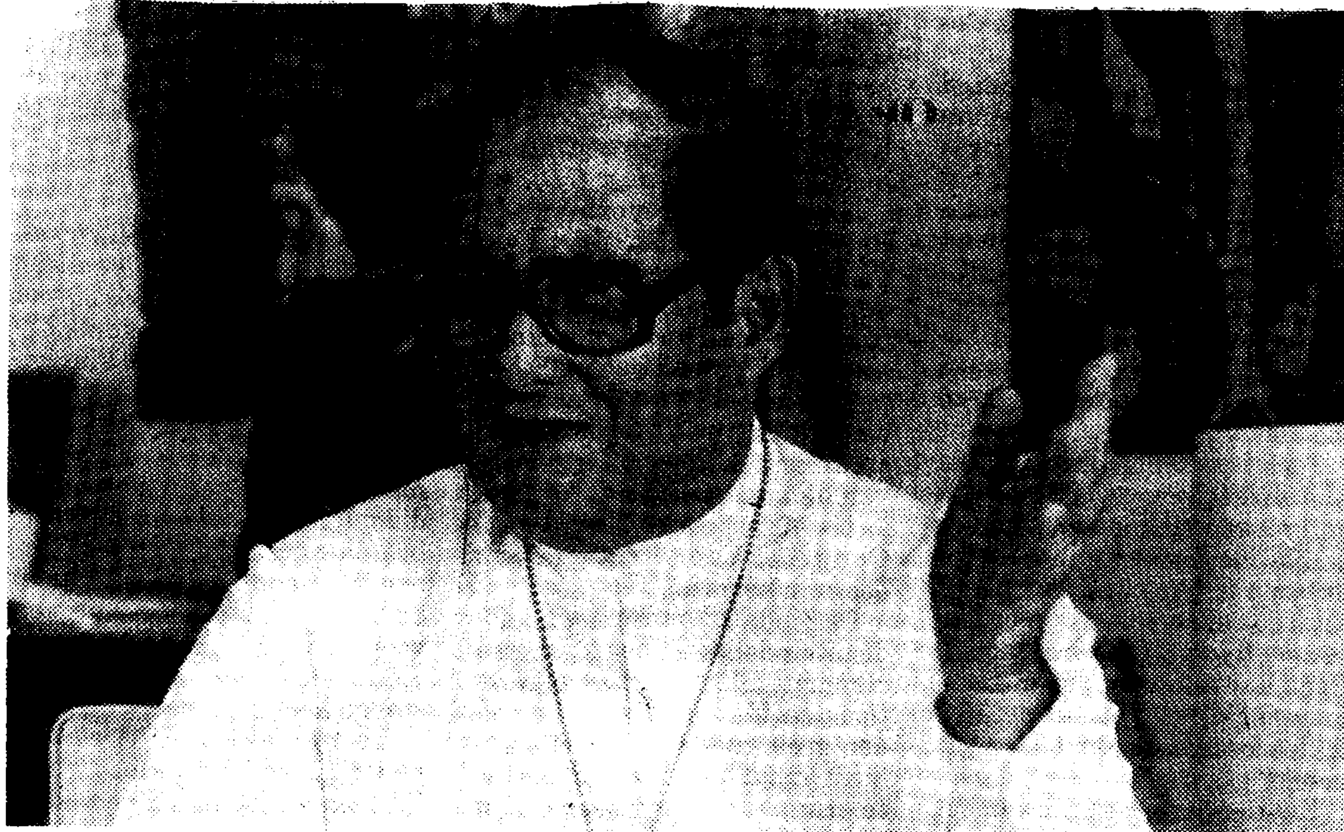
gestemd wanneer de Amigoe hem vraagt zijn visie te geven op de stand van zaken ten aanzien van het aantal priester- wijdingen. "Het komt weer een beetje op. Neem bijvoorbeeld uit eigen kring broeder Flavianus. Die had in zijn jeugd altijd al priester willen worden. Dat is er toentertijd door allerlei omstandigheden niet van gekomen. Nu heeft hij, laatstelijk als hoofd van de Antoniusschool op Santa Maria, een mooie loopbaan als onderwijzer gehad... Maar nu komt het er toch van en zit hij in de eindfase van zijn priester- studie. Het is fijn dat zijn congregatie dit toestaat, daar sommige congregaties dit niet aanvaarden. Men heeft namelijk vroeger moeilijkheden gehad met leden die priester waren en anderen die niet als zodanig gewijd waren. De priesters stonden op een voetstuk en dus niet gelijk aan de anderen. Gelukkig is die situatie nu enigszins veranderd.

Maar goed, het aantal roepingen neemt weer toe... Hier hoor je wel dikwijls van de jongens: 'Ik zou wel priester willen worden, maar dan moet ik kunnen trouwen'. Een jongen zei tegen mij: 'Ja, ik word het wel wanneer ik tachtig ben'. Ik zei: "Nee, dank je, dan zit je tegen die tijd in het oudemannen- tehuis'. Maar ik begreep natuurlijk goed wat hij bedoelde. Juist dat celibaat maakt het mogelijk meer tijd te besteden aan studie en parochiaal werk. Toegegeven, het celibaat is niet gemakkelijk te dragen, maar daarnaast een zeer waardevol iets als één der pijlers van het priesterschap. Vroeger was er een tijd dat pausen en priesters trouwden. Maar neem nu die pastoor op Saba of Statius. Dat hij met zijn gezin naar een dergelijk eiland moet. Dan zal er ongetwijfeld een moment komen dat hij zegt: 'Nee, ik kan hier niet blijven, want er is alleen maar een lagere school en mijn kinderen moeten toch ook verder'. Nu zijn we helemaal vrij. Je wordt verplaatst, pakt je koffers en bent weg.

Wat die roepingen betreft... Er is in het verleden ook weinig aan gedaan om kandidaten te werven. Men mocht soms niet eens werven. Ik kan mij bijvoorbeeld niet herinneren dat een frater op school zei: 'Hé, waarom word je geen frater?' Zelf heb ik wel rondgelopen met die gedachte, maar er werd nooit over gesproken. Ik vind dat jammer... Vicaris- generaal pater Josefa, ook een «mucha di frater», een kind van de fraters, speelde ook met die gedachte. Die had ook frater willen worden. Nu ben ik blij dat hij priester is. Maar ja, als het anders was gelopen, dan had men er nu minstens twee fraters bij gehad en dien ten gevolge een andere bisschop van Willemstad en een andere vicaris- generaal.

Ja, in Nederland is het aantal

Vervolg op pag. F

De bisschop over de fraters

DE FRATERS IN november 100 jaar op het eiland. Een mijlpaal. Ik wil hen bedanken voor al het werk wat zij in die eeuw voor ons hebben verzet. Ikzelf, mijn vader, mijn broers, we hebben allemaal ongelofelijk veel te danken gehad aan de fraters. Bijvoorbeeld wat ikzelf nu ben... Het is daarom zo jammer dat ze momenteel zo weinig roepingen hebben. Maar ik hoop en verwacht stellig dat het werk dat zij hebben gezaaid nog steeds zijn vruchten mag afwerpen.

De fraters hebben de afgelopen honderd jaar vele belangrijke bouwstenen aangedragen. Ik denk aan de jeugd... En niet alleen op de scholen, maar ook in het kader van vele buitenschoolse activiteiten: verkennerij, zeeverkennerij en de jonge wacht. Zelf zat ik als kind op de zaterdagmorgens op de figuurzaag-club. Ja, ik heb aan het figuurzagen als hobby later nog veel gehad... Nu jammergenoeg geen tijd meer... Maar vroeger maakte ik mooie zaken...

De fraters en het onderwijs. De hele educatie was bijzonder goed. Vele mensen die momenteel op de eilanden en daarbuiten iets presteren, mag ik wel zeggen, zijn oud-leerling van de fraters geweest. Sommige fraters waren strenger dan andere, maar je ging nooit met schrik naar school. Men eiste van je, maar wanneer je wat ouder wordt, ben je daar alleen nog maar dankbaar voor, de eis dat je je moest ontwikkelen, dat je moest studeren...

Ondanks inzetten VS- helicopters en soldaten

Uitschakeling cocaïne - industrie voor langere tijd is onmogelijk

SINDS ENIGE TIJD opereert een Amerikaans drugsteam in samenwerking met de Boliviaanse autoriteiten in Noord-oost- Bolivia. Gezamenlijk speuren ze cocaïne-laboratoria op in het gebied langs de rivier de Beni.

De 'Luipaards', de Boliviaanse drugs- bestrijders, hebben er zeker al zes vernietigd. Deze politie- mannen opereren vanuit zes Amerikaanse Black Hawks- helikopters. Volgens de Amerikaanse regering bemoeien de 170 man Amerikaans personeel zich niet met de eigenlijke vernietiging.

TWIJFELACHTIG

De resultaten van de operatie zijn op zijn minst twijfelachtig. Het idee achter de actie is de vernietiging van zóveel laboratoria dat de boeren hun coca- bladeren, grondstof voor cocaïne, niet meer kunnen verkopen. De prijsdaling die hiermee gepaard moet gaan, zou ze ertoe dwingen andere gewassen te verbouwen. Maar sinds het begin van de actie lijken de prijzen echter alleen maar gestegen te zijn, hetgeen er op wijst dat er nog steeds volop vraag is naar de coca- bladeren.

Uitschakeling van de cocaïne-industrie voor een langere periode blijkt praktisch onmogelijk. De Amerikanen realiseren zich inmiddels dat een langdurige, effectieve patrouille in het cocagebied, dat zo groot is als Frankrijk, onhaalbaar is.

In het dichte oerwoud liggen duizenden cocaïne- putten waarin de eerste bewerking van de coca- bladeren plaats vindt. In de acties van de afgelopen weken blijken maar vijftig van deze putten te zijn vernietigd, slechts een fractie van het totaal.

Volgens Amerikaanse functionarissen maken sommige handelaren gebruik van drijvende laboratoria, die onder dekking van de dichte jungle door het gebied varen en ter plaatse de cocabladeren verwerken en het eindproduct bij een vliegveldje afleveren. De Boliviaanse politie beschikt niet over boten om deze laboratoria op te sporen. En vanuit de lucht zijn ze vrijwel onmogelijk te bestrijden.

MILJARDEN

Met cocaïne zijn legaal, maar vooral illegaal, fortuinen te verdienen. Het zijn enorme bedragen, waar de economieën van arme Zuidamerikaanse landen als Bolivia en Colombia aan verslaafd zijn geraakt: ze kunnen er niet meer buiten.

De illegale cocaïne- export brengt Bolivia per jaar 600 miljoen dollar in het laatje, bijna net zoveel als de 'normale' export — onder meer tin, zink, zilver, aardgas en olie — die ruim 750 miljoen oplevert.

Ook in Colombia is cocaïne een van de belangrijkste inkomstenbronnen. In rapporten van onder meer de Verenigde Naties wordt gesproken van inkomsten variërend van 1 tot 5 miljard dollar. De koffie, officieel Colombia's belangrijkste exportproduct, bracht in 1985 1,5 miljard op. De Colombiaanse cocaïne- laboratoria hebben zó'n grote capaciteit, dat ze ook coca- bladeren uit het buurland Peru en Bolivia bewerken.

HAND BOVEN HOOFD

Lange tijd hebben de machthebbers van Colombia de cocaïne- maffia de hand boven het hoofd gehouden, al was het alleen maar, omdat ze zelf niet armer worden van de cocaïnehandel. De twee voornaamste partijen in het land zouden bij verkiezingen op forse steun van de cocaïne- bonzen kunnen rekenen.

Toch is de laatste jaren mede onder druk van de Amerikanen — een macht die de Colombiaanse regeerders het meest naar waarde weten te schatten — de productie van coca- bladeren met 40% afgenomen.

Met intensieve campagnes en rijkelijke — door de VS mogelijk gemaakte — financiële ondersteuning worden boeren overgehaald af te stappen van het verbouwen van coca. Het is geen onverdeeld succes. Veel arme boeren kunnen alleen door coca te verbouwen het hoofd boven water houden.

In de Verenigde Staten zelf woedt een ware oorlog tussen het Amerikaanse narcotica- bureau DEA en de drugshandel. Bij confrontaties tussen drugssmokkelaars en agenten van de DEA zijn al doden gevallen. De sfeer werd vorig jaar zo grimmig, dat leidende DEA- beambten ook

...Spanje onderschepte in een Colombiaans schip 78 kilo cocaïne met een marktwaarde van 38 miljoen Ned. gulden....

binnen de Verenigde Staten permanente bewaking kregen.

De Verenigde Staten lopen wereldwijd voorop in de bestrijding van de cocaïne- handel. Daarom, maar eveneens omdat de Amerikaanse markt verzadigd raakt, richt de Zuidamerikaanse cocaïne- maffia zich sinds enige jaren op Europa. De gevolgen blijven niet uit: ook in Nederland rukt de cocaïne op. Volgens niet bevestigde schattingen zou cocaïne de heroïne van de eerste plaats op de Nederlandse harddrugsmarkt hebben verdrongen.

De cocaïne- bonzen zijn buitengewoon creatief in het bedenken van methodes om de drugs West-Europa binnen te smokkelen. Meestal maken ze misbruik van jonge Colombiaanse vrouwen, die grote financiële problemen hebben, omdat ze werkloos zijn of forse schulden moesten maken om een ziek familielid te onderhouden. Ze worden vrijwel zonder uitzondering op dezelfde wijze overrompeld. Op een dag wordt de vrouw op straat aangehouden door een man in een dure auto die alles van haar financiële problemen blijkt te weten. Hij kan haar helpen. Ze hoeft slechts één eenvoudig reisje naar Europa te maken. Alle kosten zijn betaald en ze houdt er zo'n duizend dollar aan over. Zij is vaak zo wanhopig dat ze ingaat op het aanbod van de vreemdeling. Hij zorgt daarna voor alles, paspoort, vliegticket, reisgeld.

Eenmaal in West-Europa valt ze vaak al snel door de mand. Als het niet haar nerveuze gedrag is dat de aandacht trekt, dan is het wel het splinternieuwe paspoort van de vrouw. Zonder dat ze het weet reist soms nóg een koerier mee. In hetzelfde vliegtuig zit dan een keurig geklede man, zo op het eerste gezicht een zakenman. Zijn koffertje zit echter vol met cocaïne. De vrouw wordt opgepakt en moet jaren opknappen in de gevangenis. Haar onverdachte campagnop in het kwaad wandelt met een stalen gezicht langs de douane op weg naar de afnemer met zijn grote geld.

De laatste tijd pakken de Zuidamerikaanse drugsbendes de zaken groter aan. Ze versturen hele containers vol cocaïne. Eén container valt niet op tussen de miljoenen stuks die jaarlijks een haven als Rotterdam binnenkomen. Voor de politie een bijna onmogelijke taak om die ene met drugs op te sporen.

Het bestrijden van de fase na de invoer, de eigenlijke handel in drugs is zo mogelijk nog moeilijker. Cocaïne wordt wel eens de champagne onder de drugs genoemd. Wat de prijs betreft gaat de vergelijking in ieder geval op. Er is zoveel winst mee te behalen dat het onderscheppen van een paar kilo de cocaïne- maffia niet uit het veld slaat.

(Uit De Gelderlander)

Bank in problemen

SAN FRANCISCO — Het in financiele moeilijkheden verkerende Amerikaanse bank- concern BankAmerica probeert zich te ontdoen van zijn Italiaanse dochter en van een deel van zijn activiteiten in Argentinie. Dit is woensdag bekend gemaakt. BankAmerika boekte verleden jaar een verlies van 337 miljoen dollar. In het eerste kwartaal van dit jaar leek de zaak ten goede te keren toen een winst werd geboekt van 65 miljoen dollar, maar in het tweede kwartaal noteerde men het record- verlies van 640 miljoen dollar. Over de verkoop van de Italiaanse dochter Banca d'America e d'Italia wordt gesproken met vier financiele instellingen. Men heeft in Italie 98 vestigingen. De verkoopprijs ligt volgens deskundigen op rond de 715 miljoen dollar. Over de verkoop van de Argentijnse activiteiten wordt gesproken met onder meer de Citibank. De BankAmerica is de op één na grootste bankinstelling van de Verenigde Staten. No 1 is de Citibank.

Burgemeester van New York:

Doodstraf voor drugshandelaren

HET FALEN VAN het drugsbeleid in de Verenigde Staten brengt zelfs een Democraat als de burgemeester van New York, Edward I. Koch, ertoe de doodstraf aan te bevelen tegen drugs- handelaren. Zijn boodschap in de vorm van een bondige ingezonden brief op de opinie- pagina van de Herald Tribune, liegt er niet om. "Levenslange gevangenisstraffen, het verbeurd verklaren van goederen, de miljarden die zijn uitgegeven aan voorlichting en hulpverlenings- programma's hebben gefaald de drugs- handelaar uit te roeien. De doodstraf zal daar wel in slagen", schrijft Koch in zijn hier en daar rabiaat aandoende betoog.

De vermaarde burgemeester van New York houdt ook een pleidooi voor de instelling van speciale federale narcoticarechtbanken, die de vervolging van drugs- handelaren voortvarender moeten gaan aanpakken. Ook justitie en politie in New York en andere steden zouden in dit verband over aanzienlijk meer faciliteiten moeten beschikken om het kwaad uit te kunnen roeien. In dezelfde lijn hamert Koch op speciale gevangenissen, "bij voorkeur in afgelegen gebieden, zoals woestijnen", waar de drugs- zondaars in afzondering hun straffen moeten uitzitten.

Ook het leger zal bij de bestrijding van de drugshandel van nut

...burgemeester Edward I. Koch...

kunnen zijn, meent Koch. Daarvoor is wel nog even een bijstelling van de wet nodig, die nu nog de inmenging van het leger in civiele aangelegenheden principieel aan banden legt.

BOLIVIA

Koch juicht de door president Reagan geëffecteerde Amerikaanse hulp bij het oprollen van cocaïne- laboratoria in Bolivia toe. "Daarmee wordt het probleem bij de wortel aangepakt, maar het is niet meer dan een eerste stap. Het Congres moet erop staan dat de 500 kustwachten die voor de opsporing van narcotica- handel op marineschepen worden geplaatst, nú al worden gerecruteerd en getraind in plaats van fasegewijs over drie jaar".

Ook het buitenland zal volgens de burgemeester moeten voelen dat er een hoge prijs staat op handel in drugs. Koch dicteert: "De boodschap moet duidelijk zijn: landen die narcotica naar de Verenigde Staten exporteren, krijgen geen financiële hulp meer".

Een greep uit Kochs voorstellen, die volgens hemzelf geen garantie voor succes bieden. "Essentieel" noemt hij het dat de federale regering doordrongen raakt van haar eerste verantwoordelijkheid in de oplossing van het om zich heen grijpende drugs- misbruik in de Verenigde Staten. Wat Nancy Reagan in haar eentje doet voor drugs- verslaafden is verwonderenswaardig, maar volstrekt onvoldoende, lijkt hij daarmee te willen zeggen.

Een poging de cocaïne- handel met wortel en tak uit te roeien, wordt momenteel met Amerikaanse steun ondernomen in Bolivia, reeds door Koch gesignaleerd en geprezen. De Verenigde Staten zijn de grootste afzetmarkt voor drugs ter wereld, en de pijplijn voor de bevoorrading begint in Latijns-Amerika. Het zou echter naïef zijn te veronderstellen dat met de zes Blackhawk- helikopters en de 170 man troepen die de VS hebben gestuurd, een eind kan worden gemaakt aan deze uiterst lucratieve handel, in handen van de Zuidamerikaanse narcotica-maffia.

(Uit de Haagsche Courant)

Gas in te sterke concentratie gebruikt

Chileense artsen bezorgd over effect van traangas

BURGERS DIE MET zakdoeken voor de mond door de straten rennen, vormen in de Chileense hoofdstad Santiago een geregeld terugkerend beeld. Het zijn geen opkomende koutjes waardoor de vluchtenden worden geplaagd, het probleem is traangas.

Het toenemende gebruik van traangas om demonstranten tegen de regering- Pinochet uiteen te jagen bezorgt plaatselijke artsen de nodige hoofdbrekens. Deze artsen stuurden onlangs een studie naar de gevolgen van dit gebruik naar de autoriteiten.

Het Chileense Medische College verdenkt de paramilitaire politie, de Carabineros, ervan te sterk geconcentreerd traangas te gebruiken. Hierdoor, zo vrezen de artsen, kunnen op termijn ernstige gezondheids- poblemen ontstaan voor kinderen, zwangere vrouwen, ouderen en mensen met aandoeningen aan de luchtwegen.

De Carabineros brengt hiertegen in dat het gas geen blijvende gevolgen voor de gezondheid heeft. Bovendien, zo betogen zij, kunnen we door gebruik van traangas vermijden dat we naar sterkere middelen moeten grijpen om betogers tegemoet te treden. "Ze kunnen beter een beetje huilen dat verwondingen oplopen", aldus het hoofd van de politie, generaal Rodolfo Stange.

KINDEREN

Het probleem van traangas is, aldus artsen, dat het niet alleen betogers treft tegen wie het gas wordt ingezet, maar ook omstanders. Tijdens een recente demonstratie door een groep vrouwen in een druk winkelcentrum maakte de politie zo uitbundig gebruik van traangas, dat de omgeving al snel was veranderd in één grote grijze stinkende wolk. Dat leverde naargeestige beelden op van ouders die over hun kinderen gebogen zaten om te proberen iets te doen aan de tranenstromen op de jonge gezichtjes.

Doorgewinterde demonstranten weten wat te doen — met vochtige doeken, citroen en een zoutoplossing. Toevallige passanten echter rennen met een zakdoek tegen het gezicht gedrukt naar huis en kunnen daar nog lang last hebben.

Het gebruikte traangas vond via de trappen en de lucht- ventilatie eveneens z'n weg naar de metro in de hoofdstad. Dat bood taferelen van passagiers die snakkend naar adem de nooduitgang zochten. Het Chileens Medisch College zegt geen sluitend bewijs te hebben, maar verklaart dat er wel sterke aanwijzingen zijn dat inmiddels twee mensen zijn gestorven omdat ze zijn blootgesteld aan traangas. Een kind van tien dagen oud stikte in z'n wieg toen de politie voor de deur met traangas demonstranten verspreidde; een 23-jarige man stierf tijdens een astma- aanval die volgens de artsen werd veroorzaakt door traangas.

WATERKANON

Dr. Haydee Lopez, vertegenwoordiger van de Wereld Gezondheids Organisatie, die de artsen van Santiago vertegenwoordigt in het Medisch College, wijst op nog een aantal bijkomende problemen van het gebruik van traangas. Vooral bij gebruik van zowel traangas als waterkanon, aldus Lopez, wordt het gas opgenomen in kleding en kan lelijke brandwonden veroorzaken.

Wanneer het gas sterk geconcentreerd in afgesloten gebieden hangt, kan het samentrekking van het strottehoofd, hart- afwijkingen, ontstekingen aan het hoornvlies en netvlies veroorzaken. Een groep advocaten in de hoofdstad probeerde de zaak voor de rechter te krijgen nadat één van hen (drager van contactlenzen) oogletsel had opgelopen tijdens een demonstratie waarbij de politie traangas had ingezet.

Carabineri- chef Stange noemt het opmerkelijk dat na "plotseling allerlei artsen erachter komen dat traangas giftig is, terwijl we het al jarenlang gebruiken. Het is een maatregel die door elke politiemacht waar dan ook ter wereld wordt gebruikt".

BLINDHEID

Volgens dokter Lopez echter maakt de Chileens politie ook gebruik van gas dat tijdelijke blindheid, en zelfs tijdelijk verlamming veroorzaakt. Volgens haar was dit te zien tijdens de begrafenis van Rodrigo Rojas, een Amerikaanse ingezetene die volgens zijn familie levend is verbrand door soldaten, in juli tijdens protest- demonstraties. Toen de politie de stoet met gas bestookte, aldus Lopez, viel een aantal begrafenis- gangers op de grond die duidelijk alle controle over hun spieren hadden verloren.

Lopez besluit met een woord van medelijden aan de mensen die wonen rond het centrale Plaza de Armas, waar de meeste demonstraties plaats hebben. Daar wordt dus ook het meeste traangas verspreid.

(Uit de Haagsche Courant)

Stembus moet bewijzen dat president Mache nog steeds land bestuurt

Verkiezing Mozambique brengt eind oorlog niet dichterbij

DE KOMENDE TIJD worden in Mozambique — voor de tweede keer sinds de onafhankelijkheid van Portugal in 1975 — in etappen verkiezingen gehouden voor de volks- vertegenwoordiging op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau. De stembus- strijd moet bewijzen dat de regering van president Samora Machel nog steeds het hele land bestuurt, hoewel in werkelijkheid de troepen van de rechtse Mozambikaanse verzetsb. weging Renamo zonder al te veel problemen kunnen opereren in grote delen van het land.

Renamo heeft aangekondigd in oktober de hoofdstad Maputo te zullen innemen, en militair is dat best mogelijk. De vanuit het buitenland ondersteunde Renamo- guerrilla- strijders staan tegenover Mozambikaanse militairen die slecht zijn gekleed, slecht gevoed en zich al meermalen schuldig hebben gemaakt aan plundering, verkrachting en moord.

Toch is een machtsovername niet direct te verwachten. Het ontbreekt Renamo aan een duidelijke ideologie en aan voldoende bestuurlijke kwaliteit om een alternatief te vormen voor een éénpartij- stelsel van Machel. Renamo heeft altijd een machtsomwenteling 'van binnenuit' willen forceren, maar dat is nooit gelukt.

Het tien-jarig bestaan van het door bevrijdings- organisatie Frelimo geregeerde onafhankelijke Mozambique, in juni van dit jaar, gaf weinig aanleiding tot feestvreugde. Het heugelijke feit werd in Maputo weliswaar gevierd met vuurwerk en een optocht van zo'n 150.000 mensen, maar een militaire parade moest onder meer worden afgelast om benzine te sparen voor de binnenlandse strijd.

De geschiedenis van Renamo gaat terug tot de onafhankelijkheids- oorlog van Rhodesië (het tegenwoordige Zimbabwe). De blanke Rhodesische premier Ian Smith schiep de beweging in die tijd als antwoord op de guerrilla-activiteiten van de tegenwoordige Zimbabwaanse president Robert Mugabe, die vanuit Mozambique opereerde.

Na de machtsovername in Rhodesië werd de actieve steun overgenomen door Zuid-Afrika, de politieke geestverwant van de regering- Smith. Mozambique had zich ontwikkeld als het meest radicale linkse regime in de regio en verleende ook actief steun aan de guerrillastrijders van de anti-apartheids- organisatie Afrikaans Nationaal Congres. Voor Pretoria een doorn in het oog.

De Zuidafrikaanse steun leidde uiteindelijk tot het zogeheten Nkomati- akkoord, waarbij Pretoria en Maputo elkaar beloofden geen guerrilla- activiteiten meer vanaf hun grondgebied toe te staan. Deze overeenkomst verschafte Mozambique echter niet de beoogde lucht. Heimelijk bleven de haviken in Pretoria Renamo van steun voorzien. En dat de Zuidafrikaanse steun belangrijk was en is, moge blijken uit het hulpgeroep van de guerrilla-organisatie die in '84 als gevolg van het Nkomati- akkoord dreigde weg te vallen.

De hulp voor Renamo komt overigens behalve uit Zuid-Afrika ook nog van andere sponsors, zoals enkele rijke Portugese ex-kolonisten, Arabische landen (Oman zou hulp geven ter vorming van een islamitische republiek in het noorden van Mozambique) en West-Duitsland (de Hans Seidel Stiftung van de CSU en de Konrad Adenauer Stiftung van de CDU).

ECONOMIE

De economische gevolgen van de oorlog zijn enorm, niet alleen voor Mozambique maar ook voor andere frontlijn- staten als bijvoorbeeld Zimbabwe. In Mozambique zelfs is in de winkels nauwelijks meer iets te koop. Veel goederen moeten via de zwarte markt worden verkregen, maar die zijn voor de overwegend arme bevolking niet te betalen. Verder zijn tienduizenden gevlucht naar de buurlanden, hetgeen voor Zuid-Afrika aanleiding was op de grens een onder stroom staand hek te plaatsen.

Op het Mozambikaanse platteland is de situatie zo mogelijk nog slechter dan in de steden. Negentig procent van de bevolking werkt in de agrarische sector, die sowieso door de regering is verwaarloosd en door de oorlog nog eens extra is ontwricht. Honger en diepe armoede zijn het gevolg.

De gevolgen voor Zimbabwe zijn eveneens groot. De enige niet- Zuidafrikaanse spoorverbinding van een haven naar Zimbabwe ligt in Mozambique en is het voortdurend doelwit van Renamo. Zimbabwe heeft troepen gezonden om de corridor, waardoor de spoorlijn naar de havenstad Beira loopt, te beschermen. Desalniettemin kan de spoorverbinding niet dienen als alternatief voor de Zuidafrikaanse aanvoerlijnen, hetgeen de machtspositie van Zuid-Afrika belangrijk vergroot. Ook andere frontlijn- staten plukken daar de wrange vruchten van.

De verkiezing van de Mozambikaanse volks- vertegenwoordiging (kandidaten moeten worden goedgekeurd door Frelimo, maar behoeven geen lid te zijn) zullen daaraan niets veranderen. Zij zullen veeleer dienen als graadmeter voor de populariteit van de machthebbers in Maputo. Onderhandelingen tussen de strijdende partijen lijken vooralsnog uitgesloten, zodat de binnenlandse oorlog naar alle waarschijnlijkheid onverminderd zal voortduren. Zonder winnaar en met miljoenen verliezers.

(Uit de Haagsche Courant)

MOGELIJKHEID OM BEROEP UIT TE OEFENEN VOOR BLINDE OP CURACAO NIHIL

Blindenzorg-voorzitter Frank Willem:

De blinde mens heeft een grote handicap, maar is geen zorgenkind

VOLGENS SCHATTING ZIJN er op Curaçao ruim 400 mensen blind. Een 200-tal uit deze groep bezoekt regelmatig het centrum van de Vereniging Nationale Blindenzorg in Cas Cora om te leren, adviezen te krijgen, domino te spelen of zomaar een praatje te maken. De Amigoe bezocht het centrum en sprak met de voorzitter van de Sociedad, Frank Willem...

"We weten het nu eenmaal", valt Frank Willem meteen met de deur in huis, "maar er dient op gehamerd te blijven: Iedere gehandicapte in onze samenleving wordt eigenlijk beschouwd als.... ik wil niet zeggen een minderwaardig iemand... maar het komt er wel dichtbij. De gehandicapte wordt buiten alles gehouden. De persoon is blind, dus laat hem maar niets doen. 'Ga daar maar in dat stoeltje zitten en houd je rustig'... Ja, dat is de eeuwig- kind situatie. Alles wordt voor de blinde aangedragen, maar zelf iets leren doen, zelfs iets mogen doen, is er praktisch niet bij.

De gemeenschap op Curaçao schaamt zich er nog steeds voor gehandicapten in eigen kring te hebben. Die schaamte is onderdeel van onze 'cultuur' geworden en ik vrees", zegt Willem, "dat het er de eerstkomende jaren ook nog niet uit te krijgen is. Het uitgangspunt van onze Vereniging, inclusief de Sociedad Nacional pa Siegunan, is de mensen bij te brengen dat een blinde niet hulpeloos hoeft te zijn. Dat een blinde braille kan leren... dat hij kan leren zich goed te bewegen.

Voor 1972, het jaar waarin een groepje particulieren met onze Vereniging begon, werd er op Curaçao nagenoeg niets voor de blinde gedaan. Incidenteel ja... Maar gewoonlijk zat de blinde thuis bij zijn familie duimen te draaien. Je zat in je stoel, kreeg je eten en drinken en dat was het dan wel. 1972 Was een late start, vooral wanneer je dit vergelijkt met het werk, van honderden jaren her, dat reeds verricht was in bijvoorbeeld West-Europa en de Verenigde Staten. Op Curaçao waren er wel allerlei zorgen en diensten voor andere gehandicapten, voor de blinde echter niet. Dat werk in Amerika en Europa heeft er echter wel voor gezorgd dat men daar de blinde ziet als een normaal mens, zij het met een grote visuele handicap. In Nederland wordt de blinde dus niet gezien als een minderwaardig mens, slechts als iemand die extra voorzieningen nodig heeft.

CENTRUM

In 1974 hielden we een teleton om geld bijeen te krijgen voor een nieuw gebouw. De Curaçaose bevolking heeft toen 250.000 gulden opgebracht. Het overig deel van de financiering kwam rond via de Nederlandse ontwikkelingshulp, die een 750.000 gulden op tafel legde. Dat centrum moest er komen. Voordien kwamen we met de blinden op de meest uiteenlopende plaatsen bij elkaar. Werd de ene ruimte te klein, dan verhuisden we naar de volgende. Maar zoiets valt niet lang vol te houden. De coördinatie wordt een groot probleem, nee, het gaat dan niet allemaal van een leien dakje.

In ons centrum aan de Corriweg wordt de mensen bijgebracht hoe ze normaal kunnen functioneren in het leven. Met dit basisgegeven in het achterhoofd zie ik jammergenoeg niet veel interesse van mensen die blinden in hun familie hebben... Men denkt geloof ik, er is een blinden**tehuis** daar. Terwijl het centrum absoluut geen tehuis is... Men denkt: 'Mooi zo, een tehuis, dan ben ik in ieder geval van die oom of tante, van die broer of zus af'. Dat is afschuiven van de verantwoordelijkheid", aldus Frank Willem. "Nee, het leren kan hier plaatsvinden. Het vragen van advies. Wat gezelligheid en recreatie. Maar de verdere begeleiding dient eigenlijk thuis te geschieden. En daar heeft men vaak geen tijd of aandacht".

Bij de Vereniging Blindenzorg staan 200 leden geregistreerd. Volgens dr. Van Bochove, medisch adviseur van het centrum, moeten er op Curaçao echter minstens 400 blinden zijn. Standaard- berekening is namelijk dat op de totale bevolking van een land ongeveer een kwart promille van de mensen blind is. Dit betekent dat een 200 personen geen gebruik maken van de diensten van het centrum of zelfs niet van het bestaan van deze voorziening weten. Het centrum weet zich gesteund door een zestig vrijwilligsters, in het algemeen huisvrouwen, die zich voornamelijk bezighouden met recreatieve activiteiten. In vaste dienst zijn een receptioniste, een administrateur en maatschappelijk werker Petronilia. Verder is er een schooltje met twee blinde kinderen, die les krijgen van de op latere leeftijd blind geworden onderwijzeres Marietta Melfor en van «home-teacher» Ilse Cohen.

DANSTHERAPEUT

Frank Willem: "Sinds een maand of vijf komt hier ook een danstherapeut, die de mensen begeleidt bij het zich bewegen. Ook gaat hij wekelijks met een groepje blinden de stad in. De reacties in Punda zijn positief: 'Oh, daar heb je Jaanchi, ik heb je lang niet gezien'... Men weet dat het een blinde betreft en nu ziet men die blinde daar zomaar lopen in een drukke winkelstraat, de Maduro- of Columbusstraat. De blinde stapt zelf een winkel binnen... zoekt zelf de kleren uit... betaalt zelf. Daar moeten de mensen aan gewend raken... Zeker, het missen van het licht in de ogen is een enorme handicap, maar toch moet dat tik tik tik van de blindestok in de stad steeds meer gehoord worden. De blindestok is het oog van de visueel gehandicapte.

Het is daarom jammer" vervolgt Willem, "dat er nog maar weinig mensen zijn die optimaal gebruik van zo'n stok maken. Dat is een kwestie van training. En dan zeg ik: Als men met de stok niet goed overweg kan, hoe zou het dan moeten met een geleide-hond. Een hond vereist uiterste samenwerking en training. De hond moet daarenboven steeds in conditie gehouden worden, anders verleert hij... Nu, tot nu toe ontbreken speciale trainers voor dit soort honden op Curaçao. Je zou je dan zo'n dure hond aanschaffen en na enige tijd heb je niets meer. Ja, een mooie hond, maar meer niet.

Ook de aangepaste woning blijft voor de Curaçaose blinde tot dusverre een prachtige, niet te verwezenlijken droom. De overheid zou in dit kader van aanpassing meer rekening mee moeten houden met speciale faciliteiten voor gehandicapten bij het opzetten van nieuwe gebouwen. Natuurlijk, ik weet het, er wordt aan gewerkt, neem het postkantoor maar. Het plannen van specifieke voorzieningen gebeurt echter lang niet overal".

KANSEN

Wat zijn nu de kansen van een blinde, bij voorbeeld om een beroeps- opleiding te volgen? Frank Willem: "Op het eiland zijn die mogelijkheden momenteel nihil. Wanneer een blinde in Amerika goed kan leren, stroomt hij normaal door naar de universiteit. Er zitten blinden op tal van verantwoordelijke functies. In Nederland is een blinde tot rechter benoemd. Onze vroegere contactman in Nederland, de helaas overleden Cor van den Brink was diensthoofd... Zover zijn we hier nog lang niet. Op Curaçao kan nog niet gepraat worden over een blinde typiste of piano- stemmer. Nee, eerst moet die integratie komen. De gemeenschap moet eerst de blinde volledig accepteren en opnemen. Daarna kan er stap voor stap verder worden gebouwd.

Er zijn uiteraard ook op Curaçao blinden die geheel zelfstandig, 'op zichzelf, wonen", vertelt Willem, die sinds 1982 voorzitter van de Vereniging is. "Deze mensen hebben met hun handicap leren leven in de eigen woning. De blinde in Nederland beweegt zich overigens veel gemakkelijker, vooral buiten de woning. Maar zo'n blinde is dan ook compleet geaccepteerd door zijn omgeving. In het buitenland, blind of in de rolstoel, heeft men vaak een normale dagtaak en zit men niet gekluisterd aan huis, waar hij of zij gezien wordt als zorgenkind".

Oorzaak van een sterk verminderd gezichtsvermogen tot blindheid toe kunnen zijn: een ernstige afwijking vanaf de geboorte, een ongeluk of bedrijfsongeval, ouderdomsstaar, waarbij een vertroebeling van de ooglens of het lenskapsel optreedt of groene staar (glaucoma), waarbij de druk in het oog verhoogd is. Deskundigen zijn van mening dat bij vroegtijdige signalering van de achteruitgang van het gezichtsvermogen het ziekte- proces vaak geremd of gestopt kan worden door oogdruppels en eventueel tabletten... Dit laatste maakt overigens de vraag actueel of blindheid van mensen op het eiland in een aantal gevallen niet voorkomen had kunnen worden...

"Maar blind of slechtziend", zegt Frank Willem, "iedereen kan bij het centrum aankloppen voor advies. Bovendien vergroten we mij ieder jaar de schoolboeken voor een aantal slechtziende kinderen en er is een kleine blinden- bibliotheek met tapes. Ook ideaal voor bejaarden en bedlegerige patiënten. Ik herinner mij nog dat mgr. Holterman — zijn ogen gingen achteruit — vrijwel alle tapes heeft doorgenomen. Van de bibliotheek, die wij nu opnieuw gaan ordenen, wordt echter mijns inziens nog te weinig gebruik gemaakt... Misschien een gebrek aan informatie over deze mogelijkheid.

SUBSIDIE

Praktisch draaien we met het centrum naar volle tevredenheid, al zijn er natuurlijk altijd wel zaken die voor verbetering vatbaar blijven. Over een maand of negen hopen wij een eigen opname- studio voor banden te hebben. Een speciale project- groep met onder andere Nydia Ecury houdt zich hiermee bezig. En wat het geld betreft? Een bijzonder delicaat punt. Evenals andere stichtingen krijgen wij jaarlijks een subsidie van de eilandelijke overheid. Het verschil tussen de subsidie en onze werkelijke exploitatie- kosten moeten wij zelf zien op te brengen.

Het delicate punt? Uiteraard hebben wij evenals iedere andere vereniging onze donateurs. Maar doet een verenging — om in het algemeen te spreken — aan actieve fundraising, en komt er wat geld binnen, dan loopt zo'n vereniging het risico dat dit in gekomen bedrag van de te ontvangen overheids- subsidie wordt afgetrokken. Door fundraising kan een vereniging dus in conflict komen met de subsidie- regeling. Nu, dit kunnen wij ons totaal niet permitteren... Wanneer de overheid aan de huidige subsidie van Blindenzorg zou gaan sleutelen, dan zou dit een zeer moeilijke situatie opleveren voor dit particuliere initiatief. Dat staat als een paal boven water. De zorg voor onze blinden dient ook de zorg te zijn van onze overheid. We moeten die realiteit niet verdoezelen. De zorg van de overheid, in dit geval als subsidie- gever, dient zich te strekken over de gezondheidszorg in al zijn facetten. Dus ook waar het de blinden betreft...."

De Vereniging Nationale Blindenzorg

OP 19 MAART 1972 werd op initiatief van een groep particulieren in Hotel Avila de Sociedad Nacional di Siegunan, de Vereniging Nationale Blindenzorg, opgericht. Voor 1972 was er, afgezien van enkele incidentele gevallen van hulpverlening door de dienst Sociale Zaken, kerkelijke instanties en serviceclubs, in het geheel geen sprake van enige georganiseerde blindenzorg. Begonnen werd met wekelijkse blinden- bijeenkomsten. Eerst in de consistorie van de Ebenezer Church, clubhuis De Flamboyant en onder andere de buurtcentra van Brievengat en Groot Kwartier. Tevens werd een aanvang gemaakt met wekelijkse braille- lessen aan een aantal der visueel- gehandicapten.

Om tot een zo goed mogelijke start te komen, werden contacten aangeknoopt met de American Foundation for the Overseas Blind (AFOB), de Nederlandse Blinden Stichting en de Nationale Stichting Blindenzorg Suriname. Contact met Aruba leidde ertoe, dat aldaar eind 1972 de Stichting Blindenzorg Aruba werd opgericht, de voorloper van de Fundashon Arubiano di esnan Visualmente Inkapasitá (FAVI). Als gift van de gezamenlijke Nederlandse Blinden- bibliotheken kreeg de Vereniging een eigen bibliotheek met 200 Nederlandse boeken, ingesproken op 4432 cassettebanden.

Het streven van de Vereniging richtte zich nu duidelijk op het realiseren van een eigen, modern geoutilleerd en doelmatig blindencentrum. Dit werd hoogste prioriteit om de verschillende facetten en projecten binnen de blindenzorg zo optimaal mogelijk te kunnen coördineren en behartigen. Dankzij een tweetal teleton- acties, waarvan de eerste eind 1974 werd gehouden en een financiering van 75% uit Nederlandse ontwikkelings- gelden kon begin 1980 een nieuw ruim gebouw aan de Corrieweg in gebruik worden genomen.

De Vereniging streeft ernaar om tot een zo volledig mogelijke integratie te komen in deze maatschappij van blinden en slechtzienden en het scheppen van bevredigende leef- omstandigheden voor deze categorie mensen. Dat dit een lange weg belooft te worden, beseft men echter terdege, getuige de tekst van het affiche in één der gangen:
Flink vindt men blinden altijd;
Leuk hoogst zelden;
Meelijwekkend nog te vaak!

Zeepatrouille, of het bergen van een lijk

Uit de verhalenbundel "Strange People in a Crazy Harbour", door: Henk A. Klomp.

HET WAS EEN stille door-deweekse middag op het Bureau van de Havenpolitie. Het scheepvaart- verkeer beperkte zich tot enkele Venezolaanse vissersbootjes die afmeerden aan De Ruyterkade.

Tegen kwart voor drie ging de telefoon. Het was de dienstdoende havenbeambte van het Haven- en Loodswezen. Van de seinmeester op Fort Nassau had hij de volgende melding binnengekregen: Ongeveer 15 zeemijlen ten zuid-westen van het Coral Cliff Hotel aan de zuidkust, voer de onder Engelse vlag varende coaster "Trade Wind", afkomstig van de Cayman- eilanden en onderweg van Port of Spain naar Panama. De kapitein had gemeld, dat hij in volle zee een ongekleed lijk had zien drijven en dat hij terplaatse zou wachten op de autoriteiten om het lijk te wijzen.

Onmiddellijk belde ik de wacht- commandant van de Marine Luchtvaart Dienst en verzocht hem om medewerking. Hij beloofde binnen een uur een Neptune vliegtuig terplaatse te dirigeren en wij spraken af, dat bij waarneming van het lijk, de bemanning van de Neptune een rookbom zou uitwerpen om de plaats te markeren. De politieboot werd vaarklaar gemaakt en een lijkkorf en andere bergingsmiddelen werden aan boord genomen. De politieboot werd bemand door twee agenten en de chef van de Havenpolitie, een bootbestuurder, een matroos en een agent van de Technische Opsporings Dienst. Hij was belast met het opnemen van eventuele signalementen en vingerafdrukken voor de identificatie van het lijk. Er moet bij vermeld worden dat hij nog nooit op zee had gevaren.

Dirk, de boot- bestuurder, haalde vlug uit zijn geparkeerde auto wat visgerei, een groot margarineblik, wat emaille borden en een serie eetlepels, die betere tijden hadden gekend. Bovendien nam Dirk een kleine spiritus- brander mee. Onze boot- bestuurder is altijd op van alles voorbereid. Hij is een echte zeeman, die als derde stuurman op coasters heeft gevaren. Van hem kreeg ik heel wat lessen in sterrenkunde als er in de nachtdienst weinig te doen was. Hij kent de zee op zijn duimpje en verstaat zijn vak als bootsbestuurder als geen ander. Met hem kan je rustig naar zee gaan. De matroos was Chépé, ook een doorgewinterde zeeman, een Bonaireaan van geboorte. Hij was nog gauw even bij de Venezolaanse fruitbarkjes aan De Ruyterkade langs geweest en in zijn zak hem met een grote papieren zak, waarin uien, knoflook, paprikas en pepers zaten. Hij gaf mij een veelbetekenend knipoogje. De ene agent was Arthur en de andere was uw schrijver. De baas was Willy. Van de TOD-man ben ik de naam vergeten, maar beter ook want hij bracht zijn eerste zeereis tot een roemloos einde.

Toen de Koningin Emmabrug voor ons was opengedraaid, gingen wij vol goede moed en met gemengde gevoelens zeewaarts. Een lijk bergen is altijd een zeer onplezierig baantje, vooral als het lijk al enkele dagen in het water heeft gelegen. Er stond een stevige bries en de koppen van de golven waren gesierd met witte kuiven. Er liep een lange hoge deining. De TOD- man had een goed plaatsje gezocht in de kajuit naast boot- bestuurder Dirk. Nadat wij een half uurtje hadden gevaren en van het ene golfdal in het andere waren gedoken, kotste de TOD- man de hele zaak onder. De zeeziekte had hem al direkt flink te pakken. Zijn kleur werd antracietgrijs. Nu is zeeziekte een ziekte, waarvoor je door anderen, die vrij van deze ziekte blijven, altijd wordt uitgelachen. Leedvermaak zou je het kunnen noemen. Dirk lachte met pretogen en merkte op dat we nu over een man minder beschikten. De TOD- man was volkomen uitgeteld. Hij was van zijn stoeltje gegleden en lag als een vormloze hoop mens op de vloer van de boot. Een betere plaats was er voor hem aan boord niet voorhanden. Hij lag daar lekker klem tegen de deur van de machinekamer en kon zich bij het rollen van de boot nergens aan bezeren. Chépé klaarde met een puts zeewater en een mop de rommel op. Toen gaf hij de puts aan de TOD-man om er in te braken.

Inmiddels had Chépé twee vislijnen uitstaan. Al gauw stond een van de lijnen strak en Chépé haalde met de barrihaak een mooie goudglanzende dorado binnen die kletsend op het dak viel. Een "chikoti" deed de rest. De vis werd direkt schoongemaakt en in panklare moten gesneden. Na een goed uur gevaren te hebben, arriveerden wij bij de Engelse coaster "Trade Wind". De kapitein verklaarde vanaf de brug, dat zij het lijk uit het oog hadden verloren en dat hij zijn reis zou voortzetten. Hij bedankte voor onze vlotte komst. De coaster voer weg in westelijke richting en even later verscheen er een Neptune vliegtuig van de Marine Luchtvaart Dienst boven onze hoofden. Het vliegtuig begon laag boven de zee rond te cirkelen en plotseling werd er een rookbom afgeworpen. Het lijk was kennelijk gelokaliseerd. Wij voeren full speed op de rookbom af. De afstand was zeker een kilometer. Toen wij bij de rookbom aankwamen, dreef er een grote palmtak, maar geen lijk. Een kwartiertje later werd er door de Neptune weer een rookbom afgeworpen. Wij weer op de rookbom af. Dit keer bleek het een groot wit dekzijl te zijn met een reclame voor Venezolaans bier. Zo werden er in de loop van de middag verschillende rookbommen afgeworpen. De derde bleek een vol olievat te zijn dat voor driekwart onder water dreef. De sluiting was nog intakt en wij trachtten het olievat te bergen. Dat liep op niets uit. Wij hadden geen adequate middelen en het vat was veel te zwaar.

Inmiddels had Chépé weer een paar grote Mulatus gevangen. Het achterdek van de politieboot was rood gekleurd van het vissenbloed, maar werd door hem met bekwame hand met zeewater schoongespoeld. Weer werd een plaats op zee door de Neptune met een rookbom gemarkeerd. Het was een heel eind varen. Ter plekke gekomen, bleken het drie gloednieuwe grenen planken te zijn van wel twaalf voet lengte. De planken werden geborgen en aan boord vastgesjord. Zij werden bestemd voor het kippenhok van Dirk. Het begon al laat te worden en de zon neigde diep- oranje, naar de horizon. Toen gooide de Neptune twee rookbommen tegelijk uit. Nu was het lijk zeker waargenomen. Toen wij terplaatse gekomen waren, bleek het inderdaad een lijk te zijn. Maar het was het kadaver van een groot varken. Via de radio gaven wij aan de Centrale Politiepost door dat wij het lijk gevonden hadden en verzochten de Marine Luchtvaart Dienst in kennis te stellen, dat de zoekaktie met succes was bekroond. Even later zagen wij de Neptune, nadat deze nog een keer laag over de politieboot was heengevlogen, in de richting van Hato verdwijnen.

Onze baas besloot om bij Coral Cliff aan te gaan leggen om wat te pauseren. Dirk vond dat een heel goed idee. Toen wij aldaar aan de aanlegsteiger waren afgemeerd, ontstak Dirk de spiritus- brander en zette het margarineblik, voor de helft gevuld met zeewater op het vuur. De mootjes dorado, alsmede de door Chépé meegebrachte uien, knoflook, paprikas en pepers gingen fijngesneden de pot in. De spiritus- brander brandde als een lier en binnen een half uurtje was de vissoep klaar. Het zag er erg smakelijk uit en het verspreidde een aanlokkelijke geur. De TOD-man riep met een zwak stemmetje vertwijfeld uit: "Geef mij in Godsnaam geen vissoep, ik kan de reuk niet verdragen, ik ben half dood van ellende". Gelijk ging er weer een flinke straal de puts in, die hij tussen zijn knieën geklemd had. Zijn maag was volkomen leeg en hij braakte alleen nog maar gal. Dirk begon de witte etensborden met een blauw randje en de kromme lepels uit te delen. Chépé verdeelde de soep met een pollepel, vervaardigd van een gehalveerde kalbas. Wij lieten ons de verrukkelijke "awa di playa" goed smaken, terwijl de TOD- man trachtte zijn puts vol te braken. Daarna werd het eetgerei afgewassen en de rommel opgeruimd. Dat deden Dirk en Chépé, zoals het goede zeelieden betaamt.

De overige gevangen vis werd in zes parten verdeeld en in plastic zakken gedaan. Dat was om mee naar huis te nemen. In de politieboot waren altijd plastic zakken voorradig. Je kon nooit weten wanneer je tegen een goede "kanaster" aanliep. Het was reeds lang duister geworden en tegen negen uur keerden wij, onder een prachtige sterrenhemel, voldaan huiswaarts. Toen wij voor het Bureau Havenpolitie aan de Handelskade afmeerden, riepen wij via de radio een patrouillewagen van de Straatdienst op. Deze moest onze TOD-man naar huis brengen. Hij kon niet meer op zijn benen staan en was "total loss". Hij zal zijn eerste zeereis wel nooit vergeten.

...de havenpolitie in betere tijden. Toen beschikte men nog over zeegaande politieboten...

KARIKARI

1091 — "Wij deden op de knoek onze behoefte even buiten het huis onder een boom met afhangende takken. De feces bedekten we met zand of deden er kreoline of kalk op".

1092 — "Bruavrouw Camelia was berucht en had kinderen bij veel mannen. Ze heeft heel wat mensen om zeep gebracht". Dat is een uitspraak!

1093 — Heel lang geleden droomde een geitehouder, dat in de ruïne van landhuis Oostpunt goud lag begraven. De eigenaar heeft een week lang al zijn personeel laten graven. Maar, niets hoor.

1094 — Zijn er veel ziekten in een huis geweest, dan moet je het terdege uitroken met allerlei stinkende spullen.

1095 — Een jongedame die zich 's avonds kamt, maakt de kans om te trouwen gering. Je bent gewaarschuwd!

1096 — Onder dwang begon Nando de oude boom om te hakken, totdat hij opeens een man en een vrouw in een tak zag zitten; Nando werd zenuwziek.

1097 — Men heeft niet graag een groot kruisbeeld in huis hangen, zeker niet boven de deur, "dat roept lijden af".

1098 — Toen pilletjes hem niet van de marihuana afhielpen, ging de man naar een kurioso, een struise vrouw. Die gaf hem een behandeling met onder meer een pak slaag. En dat hielp.

1099 — Vreemde honden zijn de meest gevreesde vijanden van de knoekman. Ze bijten de geiten in de strot of bijten de borst open en eten de lever op.

1100 — Het binnenste van de maïskolf van de grote maïs, diende ook om er een pijp van te maken, tusa di katana..

1101 — Op de radio wordt aangekondigd, dat Virginia Martina is overleden, "beter bekend als Machi 'i Djo ku traha na Klip", moeder van Djo die op de Klip werkt. Dat is duidelijk.

1102 — «Kabé 'i tanki 'i Isla», hoofd als een Shelltank, is de begrijpelijke bijnaam voor een man met groot hoofd.

1103 — "Mijn jongste zus gaat niet trouwen. Ik heb vanmorgen een sigaar opgestoken en in de rook een doodkist gezien". Die middag verongelukte de aanstaande man.

1104 — Bandabow is grotendeels bevolkt door lieden, die tot aan de vrijwording nog slaaf waren en gewend waren in groepen samen te leven.

1105 — Op Klein Sami lagen bewesten het landhuis twee kerkhoven en aan de oostkant ook nog één.

1106 — Op geparkeerde auto's die erg vuil zijn, schrijven kinderen vaak in het Nederlands hun verzoek: Was mij.

1107 — Broodbakken en begraven ging vroeger altijd samen. John Maduro had tot voor kort een lijkwagen, ook Martijn en Rijken hadden een dodewagen; Gorsira een begrafenisdienst.

1108 — Brua bestaat voor een deel uit vaste praktijken en voor een deel uit handelingen die de bruamaker zelf uitvindt en hem een bijzondere faam verschaffen.

1109 — In de Jakebu ligt een enorm grote schat begraven, die wordt bewaakt door een slang. Maar de schat noch de slang laten zich zien.

1110 — Nog een paar huizen hebben buiten op de hoek een wasteen liggen van zo'n 50 à 60 cm grootte.

1111- Het vlees van de geiten die van Klein Curaçao komen, smaakt bitter. Geen wonder, er is en alleen maar vis en een beetje banana 'i rif.

PAUL BRENNEKER

Het nulde hoofdstuk van de Antilliaanse literatuur IV

The Curaçao Gazette II; zangen van liefde, lust en levenslot

HET GEMAK WAARMEE men 150 jaar geleden ook al verschillende talen hanteerde op Curaçao, blijkt uit de volgende aankondiging: "At the request of a Gentleman, an amateur of poetry, we insert the following whimsical verses, translated by him, from the French, into the English and the Dutch languages".

Het resultaat, 'A ridiculous prayer', is het tweede gedicht dat verscheen in het derde nummer, op de Eerste Kerstdag 1812. Het is een goed voorbeeld van wat in nog vele gedichten zal volgen: de schets van een negentiende eeuws humoristisch tafereeltje. We moeten er geen poëzie in zoeken, maar er is wel sprake van een verdienstelijke versificatie. De beschreven situatie is bekend uit veel soortgelijks: de dweper, die een mogelijkheid zou willen zien dat Satan zelf zijn vrouw de mond zou snoeren. De kennelijke huiselijke moeilijkheden, de pantoffelheld, de vrouw als kletskous zijn motieven die al eeuwen lang voor humoristische literaire situaties hebben moeten zorgen.

De vrouw en haar (lichamelijke) schoonheid zijn in heel wat gedichten het onderwerp van de dichterlijke inspiratie geweest, en ook dat is niets nieuws. Ze wordt bezongen in een ballade van Mr. Parry, en Varius bezingt in 'Love's Learning' in vijf strofen van vier verzen de schoonheid van ene Celia. Rozen zijn niet te vergelijken met Celia's wangen, haar ogen zijn lichten die nergens in het heelal te vinden zijn, haar schoonheid overtreft alle mooie dingen uit de wetenschap!

"Her bosom's white as Alpine snows,
Her heart is warm as India's clime;
Her breath a gal of Foelix blows;
Her hair shames Africa's jetty prime".

Een achter een ander Latijns pseudoniem schuilgaande Philander, geeft in zijn 'To Nelly' zijn gevoelens lucht en klank. Ook dit is zo'n traditioneel gedicht op vrouwelijke schoonheid en de gevoelens van de dichter voor het voorwerp van zijn vurige verering. Maar 'snow bosom'd, red lip'd Nelly' laat zich door mooie woorden niet vermurwen:

"For her, when all are sunk in sleep,
I nightly, watchful vigils keep;
And silent mourn and sadly weep
The cruelty of Nelly".

Het refrein met variaties is aardig gedaan, maar verder heeft het gedicht zelf weinig om het lijf, in tegenstelling tot de schone Nelly. Het is een verdienstelijk liefdesgedicht door zijn knap rijmschema: a a a b c c c b etc. Maar de allermooiste is toch Rosalinde! Alles in de omgeving van de anonieme dichter herinnert aan haar: de hut, de eenvoudige mat op de vloer, zijn hart ook. Daarom mag niets veranderd worden.

"I would not change this foolish heart.
That learns from her to joy or smart,
For his that burns with love of glory,
And loses life to live in story.

Yet in themselves, my heart, my cot,
My mat, my bowl, I value not;
But only as they, one and all,
My lovely Rosalinde recall!"

Eén gedicht uit deze groep wil ik in zijn geheel opnemen, omdat het met zijn gevarieerde strofenbouw, zijn afwisselende anapestisch metrum en het variërende gepaard / gekruist rijm zeer aardig speels- romantisch is gedaan. Het is helaas, als zoveel ander werk, weer anoniem. De dichter uit zijn verlangen naar een klein eiland vol levensvreugde, waar men niet gestoord wordt, waar de bladeren altijd groen zijn, waar bloemen bloeien en de zon schijnt, en waar de nacht is als een sluier over de dag, zodat het hem herinnert aan de 'first golden time'!

"Oh! had we some bright little isle of our own.
In a blue summer ocean, far off and alone;
Where a leaf never dies in the still-blooming bowers,
And the bee banquets on through a whole year of flowers
Where the sun loves to pause
With so fond a delay,
That the night only draws
A thin veil o'er the day;
Where simple to feel that we breathe that we live
Is worth the best joy that life elsewhere can give!
There with souls ever urdent and pure as the clime,
We should love as they loved in the first golden time;
The glow of the sunshine, the balm of the air,
Would steal to our hearts and make all summer there;
With affection as free
From decline as the bowers;
And with hope like the bee,
Living always on flowers;
Our life should resemble a long day of light,
And our death come on holy and calm as the night".

In de hier kort besproken en gedeeltelijk geciteerde liefdesgedichten is de traditionele verering voor de uiterlijke schoonheid van de vrouw, die in Europa vanaf Petrarka zo'n vlucht genomen heeft dat men zelfs van Petrarkisme spreekt als men het over dit soort poëzie heeft, volop herkenbaar. De schoonheid van de geliefde wordt in dit genre in alle details bezongen, van top tot teen: de haren, de ogen en de glimlach, de wangen, de boezem, enz. Het schoonheids- ideaal is dat van de sneeuwwitte, blanke, blauwogige vrouw, zoals de Italiaan Petrarka die ook al gefantaseerd had. De geliefde overtreft in liefdelijkheid de schoonheid van de natuur, waaraan ook aandacht wordt besteed; ze is bovenaards, als een engel. De Curaçaose (?) dichters plaatsen zich hier in een lange Europese traditie, waarin niets eigens doorklinkt. Maar dat was in de tijd van het Klassicisme ook nog niet gebruikelijk, ook niet in Europa dat naar Rome en Athene keek.

De vrouw is onderwerp van een leerrijke beschouwing in het serieuze 'Woman'. Onder een motto van de grote Shakespeare beschrijft de anonieme dichter in zeven sextetten het leven van de man van geboorte tot dood, en in alle fasen is het de vrouw die zijn leven begeleidt en veraangenaamt. Dat is de zorgende en beschermende moeder, het eerste meisje op wie hij verliefd raakt, de vrouw die de soldaat troost, de echtgenote die ook de oude dag veraangenaamt, tot de dochter de oude hulpeloos geworden man vredig helpt in zijn stervensproces.

Ter afsluiting nog één gedicht ter illustratie van het thema **vrouw:**

EPIGRAM
on the circumstance of travellers never having been able to discover any trace of the spot where the garden of Eden formally stood.

"When from the bower where pleasures grew,
The angel Adam drove,
His beauteous partner quitted too,
Content with him to rove.

And since - all travellers have said,
No trace they can explore;
They're right - when lovely woman fled,
'Twas Paradise no more."

BALLADE

Op 12 maart 1813 verscheen een gedicht dat nadrukkelijk als 'original po·try' werd aangekondigd. Mr. Dimond's 'The Mariner's dream' is een ballade van veertien kwatrijnen. Een matroos ligt in zijn hangmat en droomt van het mooie huis van zijn voorouders, zijn vader, moeder en de meid. Maar bliksem en donder, storm en hoge golven verstoren de droom wreed; het schip wordt een wrak, de mast breekt, er ontstaat brand. De zeeman en zijn schip vergaan en de zeeman rust op de bodem van de zee. Het is een aardig voorbeeld van de balladevorm, en omdat het het eerste gedicht is dat als 'origineel' werd aangekondigd na alle vertalingen die vooraf gingen, neem ik het, al is het lang, hieronder helemaal op.

THE MARINER'S DREAM - BY MR. DIMOND

In slumbers of midnight, the sailor-boy lay,
His hammock swung loose at the sport of the wind
Buth watch-worn and weary, his cares flew away,
And visions of happiness danc'd o'er his mind.

He dreamt of this home, of his dear native bow'rs
And pleasures that waited on life's merry morn -
While Mem'ry stood sideways, half cover'd with flowers,
And restor'd ev'ry rose but secreted its thorn.

Then Fancy, her magical pinion spread wide,
And bade the young dreamer in extacy rise -
Now far, far behind him the green waters glide,
And the cot of his fore-fathers blesses his eyes.

The jessamine clambers in flow'r o'er the thatch,
And the swallow sings sweet from her nest in the wall;
All trembling with transport, he raises the latch,
And the voices of lov'd ones reply to his call.

A father bends o'er him with looks of delight,
His cheek is impearl'd with a mother's warm tear;
And the lips of the boy in a love-kiss unite,
With the lips of the maid whom his bosom holds dear.

The heart of the leeper beats high in his breast,
Joy quickens his pulses - alle hardships seem o'er,
And a murmer of happiness steals thro' his rest -
"O God! thou hast bless'd me, I ask for no more."

Ah! whence is that flame, which now bursts on his eye,
Ah! what is that sound which now 'larums his ear?
'T is the ligtning's red glare, painting hell on the sky!
'T is the crashing of thunders, the groan of the sphere!

He springs from his hammock - he flies to the deck -
Amazement confronts him with images dire -
Wild winds and mad waves drive the vessel a wreck -
The masts fly in splinter - the shrouds are on fire!

Like Mountains the billows tremendously swell -
In vain the lost wretch calls on Mercy to save;
Unseen hands of spirits are ringing his knell,
And the Death angel flaps his broad wing o'er the wave.

Oh! sailor-boy, woe to thy dream of delight!
In darkness dissolves the gay frost-work of bliss -
Where now is the picture that fancy touch'd bright,
Thy parents fond pressure, and love's honey'd kiss?

Oh! sailor-boy! sailor-boy! never again
Shall home, love, or kindred thy wishes repay;
Unbless'd and unhonor'd down deep in the main
Full many a score fathom, they frame shall decay.

No thomb shall e'er plead to remembrance for thee,
Or redeem form or fame from the merciless surge -
But the white foam of waves shall thy winding sheet be
And winds, in the midnight of winter, thy dirge!

On beds of green sea-flower the limbs shall be laid,
Around thy white bones the red coral shall grow,
Of the fair yellow locks threads of amber be made,
And every part suit to thy mansion below.

Days, months, years, and ages, shall circle away,
And still the vast waters above thee shall roll,
Earth loses thy pattern for ever and aye -
Oh! sailer-boy! sailor-boy? peace to thy soul!

LEERDICHT

Een heel geliefde dichtvorm was het 'leerdicht', dat opvoedde tot godsdienst en deugd. We vinden verschillende voorbeelden. Zo riep 'The Welcome' op tot liefdadigheid. In het "huis van welkom" is er altijd een volle tafel; het is er goedkoop en vriendelijk voor de matroos, de veteraan en elke arme stakker zonder onderkomen. Het is een huis van vriendschap en vreugde.

"But he who of the scantiest store,
Reserves a morsel for the poor,
And giving wishes it were more,
With welcome.
Blessing and blessed long shall live -
To large treasures shall receive
Than pow'r or affluence can give,
Full welcome."

Zulke leerdichten vol wijze en nuttige raad zullen er nog heel wat volgen; het genre was populair in de rationalistische denkwijze waarin men zijn medemens zo graag wilde opvoeden. We vinden een humoristische schets van een zuiplap (The Toper) en een serieuze waarschuwing tegen het gebruik van te veel drank: drie glaasjes wijn is goed, maar méér is schadelijk. 'On sleep', is een lofzang op het genot van een gezonde slaap:

"Thus, without life, how sweet it is to live!
Thus, without death, how pleasing to expire!"

Het huiselijke en zijn beslommeringen als geld, drank, slaap en roken tonen het klein-burgerlijke karakter van dit soort poëzie dat toch zo populair werd in de nationale romantiek. De Curaçaose dichters droegen hun steentje bij aan deze braafheid en zedelijkheid, die ook een bescheiden plaatsje zocht aan de voet van de in een vorige periode zo driftig bestormde Olympus.

De dichter van 'To my cigar' met zijn wonderlijke lofzang op het roken is in dit opzicht illustratief. In de sigaar is het lot van de mens verzinnebeeld:

"A while like thee the hero burns,
And smokes a fumes, around,
And then like thee to ashes turns,
And mingles with the ground."

Zoals de askegel rijst en afbreekt, zo is het hele aardse rijken vergaan; ook de roker zal tot as vergaan, maar zijn ziel zal — als de rook — ten hemel stijgen. In de sigaar zien we aldus een symbool van het leven van de mens en opkomst en ondergang van koninkrijken weerspiegeld:

"A huge Cigar are all mankind,
And time's the wasting breath,
That, late or early, we shall find,
Gives all to dusty death."

Dit laatste citaat bewijst wel heel duidelijk dat het lang niet allemaal 'poëzie' was wat er aan de pennen ontvlood; de rijmelarij kreeg ook de volle beschikking over ruimte in de krant als ze erom vroeg!

Als we na deze 'inventarisatie' een blik terugwerpen om wat overzicht te krijgen, moeten we constateren dat de literaire voortbrengselen weinig EIGEN zijn. Maar het nationale zal pas in de loop van de ontwikkeling van de Romantiek het onderwerp van inspiratie worden. Men is meer gericht op het moederland en Europa's politiek in het algemeen, dan op eigen omgeving. Dat leverde geen grootse poëzie op, maar is historisch- sociologisch van belang te constateren. Verder sloot men aan bij de thema's als "vrouw" en liefde", "deugd" en "huiselijkheid". De vorm is met zijn overwegend gebruik van een vast metrum, een bepaald rijmschema en een regelmatige verslengte nogal traditioneel, al volgt men nu en dan vernieuwde tendenzen, als de rijmloosheid en onregelmatigheid (de schone onorde van de romantiek!). Ode en leerdicht, ballade, refreindichten geven een strofische variatie, al overheerst ook hier de regelmaat via het kwatrijn. Stijl- verschijnselen als paradox, tegenstellingen, etc. en beeldspraak die al of niet aan de klassieke denkwereld is ontleend, worden kwistig rondgestrooid.

Er is soms sprake van verdienstelijke versificatie; maar verwacht men van poëzie taaltechniek, maar vooral bevlogenheid en gedrevenheid vanuit het bewogen tot expressie gedwon hart, wat de negentiende eeu romanticus toch zo rijkelijk toonde, of de grootste tra tionele klassieke vorm en toriek, dan zien we hoe de Cu çaose dichters in deze tijd wel heel ver van deze de Ol pus zoekende goden verwij bleven. Hun poëzie is burgerl gelegenheids- poëzie als on breking van de alledaagse sognes. Waar is de grens tus rijmelarij en echte poëtische gingskracht? Wat de tijdge ervan vond, lezen we pas late de *Curaçaose Courant* als dichters elkaar nogal eens poëtische les zullen lezen. In Nederlandstalige gedichten *The Curaçao Gazette* wordt probleem van het dichters ook even aangeroerd, maar zal ik later in ander verband preken.

Schaken

NA DE VAKANTIE en het begin van het schooljaar weer eens e artikel. Nu ik mijn draai weer heb gevonden, wil ik deze keer beg nen met een partij uit het OHRA-toernooi gespeeld te Amsterdam. speelde daar in de A-groep tussen de subtop van de jeugd (gem E 2050). Ik was toegelaten als gastspeler en was natuurlijk nieuwsg rig hoe ze er speelden. Ik kwam daar zonder voorbereiding en eind de als 14de van 25 spelers. Het merendeel speelde 1e en 2e klas KNSB. De eerste ronde was meteen raak: ik won van de latere toe nooiwinnaar, die het volgend jaar bij de grootmeester mag proberen. De nummer één promoveerde namelijk naar de grootmeestergroe Zijn Elo-rating loog er ook niet om.

WIT: E.Wustefeld — Elo: 218
ZWART: G.R. v.d. Ploeg — Elo: 1961 (gescha

1. e2-e4 c7-c
2. Pb1-c3 d7-d
3. Pg1-f3 d5-d

Dit is, zoals bekend, Caro-kann, alleen dit is geen theorie meer.

4. Pc3-b1 c6-
5. d2-d3 Pb8-
6. g2-g3 Lc8-
7. h2-h3 Lg4-

Doel van 6. ..., Lg4; was om h3 uit te lokken. Het vervolg van de par leert waarom.

8. Lf1-g2 e4-
9. 0-0 Dd8-

Hier begint het al. Pion h3 staat aangevallen.

10. Kg1-h2 Lf8-
11. Pb1-a3 h7-h

Het wordt steeds erger.

12. Pa3-c4 h5-h

Hierover heb ik meer dan 20 minuten nagedacht. Twee varianten
1: 13. Pcxe5, hxg3+; A: 14. Kxg3, Ld6; B: 14. fxg3, Lxh3 en Zwa krijgt een vreselijk sterke aanval.
2: 13. Pfxe5, hxg3+; A; 14. Kxg3, Lh4+; en 15. ..., Lxh3 en wit hee grote problemen. B: 14. fxg3, Lxh3 met een wilde partij met volgen mij voor zwart de beste kansen. Daarom speelde wit:

13. g3-g4 b7-b
14. Pc4-a3 a7-a

14. Pcxe5?, Ld6; en wit verliest een stuk.

15. c2-c3 Pg8-
16. g4-g5 Pf6-h

Expres uitgelokt om wits stelling te verzwakken. 17. Pxh4, Pf4 e zwart heeft de h-lijn toch geopend.

17. c3xd4 e5xd

Zwart opent nog een diagonaal die gericht is op de koning.

18. e4-e5 Dc8-
19. Dd1-c2 Ke8-
20. Kh2-g1 Ta8-
21. Tf1-e1 Dc7-

Nu moet wit kiezen welke pion hij moet verliezen. Bijv.: 22. Kh2, Ld en na eventuele ruil is volgens mij de zwarte dame sterker dan de toren en de loper.

22. g5-g6! Ld7xh3

22. ..., fxg6?; 23. e6 en zwart verliest een stuk.

23. Lg2xh3 Dc8xh3
24. g6xf7 Kf8xf7
25. De2-e4 Pc6-b4
26. Lc1-g5 Ph5-g3

Zwart heeft zich nauwkeurig verdedigd, o.a. 25. ..., Pb4; en dreigt nu mat.

27. Dc4-f4+ Kf8-g8
28. Pf3-h2 Le7xg5

28. fxg3, hxg3; en wit gaat mat.

29. Df4xg5 Pb4xd3
30. Dg5-g6 Pd3xe1
31. Dg6xe8+ Kg8-h7
32. De8-c6 Pg3-e2+

32. Dxh8, Kxh8; 33. Txe1, Ph5 en zwart probeert Pf4 te spelen, bijv.: 34. Te4, d3; 35. Pb1, Df5; 36. Txh4, Dg5+; 37. Tg4, Dc1+ en zwart wint een stuk.

33. Kg1-h1 Th8-f8
34. Dc6-e4+ Kh7-h8

En wit gaf op,w ant:
1. 35 Dg4, Dxg4; 36. Pxg4, Pf3 en zwart staat veel beter.
2. 35. Txe1, Txf2 en mat op volgende zet.

De volgende keer hoop ik een partij uit het kampioenschap van SV Janwé te behandelen.

Mopjes

Er staat een bedelaar op straat met een bordje om zijn hals: "Blind — vader van zes kinderen".
Medelijdende dame: "Maar ongelukkige man toch: blind en vader van zes kinderen!"
Bedelaar: "Weet u, ik zie niet wat ik doe".

Het is aardedonker. Jansen tuurt door de voorruit van zijn auto en houdt de rode achterlichten van de auto voor hem in de gaten. Plotseling stopt deze en Jansen rijdt bijna tegen hem aan. Boos stapt hij uit en roept:
"Waarom moest je zo ineens stoppen?"
De ander: "Ik sta hier in mijn garage!"

Jongeman tegen dokter: "Dokter, ik zit met een probleem. Ik droom altijd zoveel. En ik droom altijd maar over voetballen".
Dokter: "Over voetballen? Waarom droom je niet over aardige meisjes?"
Jongeman: "Dat durf ik niet, dokter. Ik ben bang dat ik dan afgeleid word en slecht ga spelen".

Twee reizigers zitten tegenover elkaar in een trein. Plotseling haalt de een een schetsboek te voorschijn en begint het hoofd van de ander te tekenen.
"Waarom tekent u mijn hoofd?" vraagt deze. "Bent u soms kunstenaar?"
"Nee, ik ben ontwerper van deurknoppen!"

[illegible] met zijn vriend op vakantie en ze maken ook een tocht naar een vulkaan. Boven aan de rand van de krater staan ze met ontzag naar de kolkende vuurmassa.
Vriend: "Het is net of je in de hel kijkt".
[illegible]iel: "Jij bent ook overal geweest!"

[illegible]een restaurant heeft een [illegible] moeite met het snijden van een stuk vlees. Hij roept de waiter:
"Wat is dit voor vlees?"
Waiter: "Paardebiefstuk, meneer".
[illegible]: "Waarom hebben jullie dan het zadel niet weggehaald?"

Twee dierenartsen [illegible] een olifant. Wanneer ze het dier hebben dichtgenaaid en hun instrumenten verzamelen, [illegible] de een:
"[illegible], deze keer hebben we geen enkel instrument laten zitten".
De ander: "Nee, maar waar is de verpleegster gebleven?"

[illegible] is stomdronken en [illegible] zijn vriend tegen. [illegible] roept hij:
"[illegible]kig Nieuwjaar!"
"Maar Arie, het is pas [illegible]!"
[illegible]: "Verdraaid, zo laat ben ik nooit thuis geweest!"

[illegible]rtentie:
"[illegible] te koop. Eet alles. [illegible] op kinderen".

MINA MIER

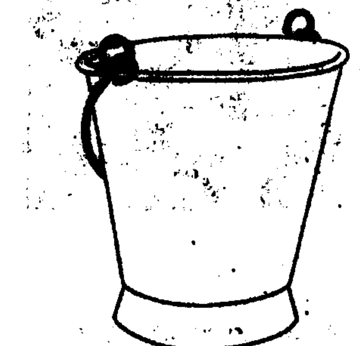
-door Nel Basilio-

DIEP IN DE mondi, samen met een heleboel andere mieren woonde Mina Mier in een grote mierenhoop. Dat had ze altijd heel gezellig gevonden, maar de laatste tijd was ze een beetje ontevreden geworden. Ze had genoeg van het harde werken, dat mieren altijd doen. En ze wilde best eens een hele week op bed liggen. Gewoon om lekker lui te zijn.

De andere mieren schudden ijverig hun kopjes. "Je bent vast ziek", zeiden ze. "Want welke gezonde mier houdt niet van hard werken". "Ja, ja, dat geloof ik ook", zuchtte Mina Mier. "Ai, mijn buik! Ai en mijn kop doet ook al zeer. Ik ga vlug naar de kaboutertjes. Pilletjes en drankjes, dat heb ik nodig". En ze ging dadelijk op weg.

Eigenlijk had het miertje een beetje gejokt. Ze had helemaal geen buikpijn. En ook geen hoofdpijn. Ze had alleen maar een plannetje. "Dat doe ik", mompelde ze onderweg. "Dat doe ik. Ik vraag aan de kaboutertjes, of ik een paar dagen bij hen mag logeren. Dan kan ik de hele dag net zo lui zijn als ik zelf wil. De andere mieren zien het dan toch niet". En zo vroeg ze aan de kaboutertjes, of ze een paar dagen bij hun mocht komen. Natuurlijk vonden die dat dadelijk goed. "We zullen je wel eens lekker verwennen, hoor", zei Poetsje.

"Wat een leven!" zuchtte Mina Mier de volgende dag tevreden. Het was al tien uur en ze lag nog steeds op bed, alsof het midden in de nacht was. "Blijf maar lek-

ker in bed, dan kan je goed uitrusten", had Poetsje gezegd, toen ze Mina een sneetje brood en een kopje thee met veel suiker bracht. Poetsje vond het heerlijk een logé te hebben. Die kon ze dan fijn verwennen en dat doen kabouter- vrouwtjes altijd graag. De hele dag liep ze af en aan naar de logeerkamer met lamoentjes- limonade of een honing- koekje.

Mina Mier vond het allemaal prachtig, maar toch stond ze de volgende morgen vroeg op. "Het is wel een beetje saai in bed", zei ze. "Ik ga liever op de stoel voor het raam zitten". Ze at er haar sneetje brood op, dronk er kopjes thee met veel suiker bij en keek naar Poetsje, die ijverig haar meubeltjes afstofte. Mina Mier had het zo best naar haar zin. Alleen.....

"Poetsje is vergeten dat kastje af te stoffen", mompelde ze 's middags toen de kaboutertjes even weg waren. "Laat ik het maar gauw even doen". Maar toen ze eenmaal aan het stoffen was, wist ze van geen ophouden meer, Mina was niet voor niets een mier".

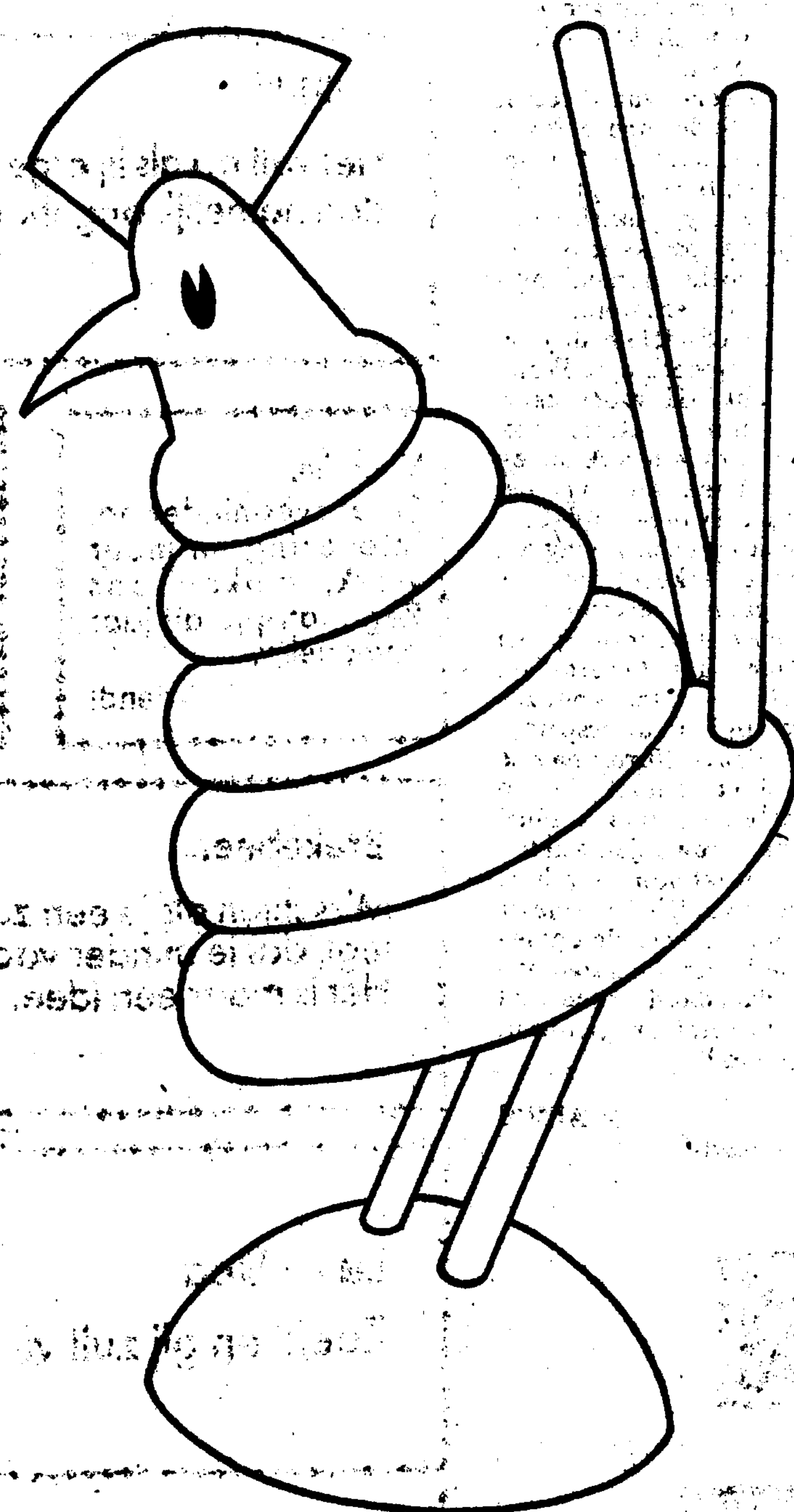
"Wat is hier aan de hand?" vroegen de kaboutertjes verbaasd, toen ze thuis kwamen. Al hun meubeltjes stonden in de tuin, de lakens hingen aan de lijn en de kleden over het hek. Mina Mier was ijverig in de weer met grote emmers water en de mop. Ze had een vuile veeg op haar neus en zong het ene mierenliedje na het andere. "Gaan jullie maar fijn op de bank voor het huis zitten", zei ze, "dan geef ik hier alles even een goede beurt. Oh, wat is het heerlijk om weer hard te werken als een echte ijverige mier!" Ze poetste en schrobde, sjouwde met stoelen en emmers water en wist van geen ophouden.

De kaboutertjes keken elkaar beteuterd aan. Ze waren helemaal niet blij meer met hun logé, die hun hele huisje ondersteboven haalde. "Stel je voor, dat het gaat regenen", mopperde Poetsje. "Dan worden al mijn meubeltjes nat". "En alle pannen staan buiten", zuchtte kabouter Brr. "Je kunt niet eens koken". Hij streek eens over zijn maag en zou best een bordje pampunasoep gelust hebben. En Pinkie was allang in de mondi verdwenen, op zoek naar zijn vriendjes. Want als vrouwen aan de schoonmaak gingen, dat wist hij wel, dan moest je maken dat je weg kwam.

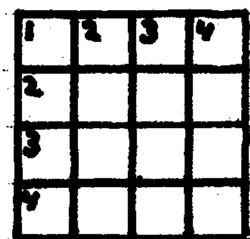
Maar eindelijk was Mina Mier toch klaar. Ze keek tevreden naar het glimmende kabouterhuisje. "Ziezo", zei ze. "Ik voel me weer heerlijk uitgerust. En nu ga ik weer gauw terug naar mijn mierennest. Daar is ook nog een heleboel te doen. Bedankt voor de thee en de koekjes, hoor". En weg wandelde Mina Mier weer, vrolijk nagezwaaid door kabouter Brr en Poetsje. "Ons huisje is nu wel schoon, maar ik ben toch blij dat we niet elke dag zo'n logé krijgen", lachte Poetsje. En daar was kabouter Brr het helemaal mee eens.

Om te kleuren

Puzzel van de week

1. komt uit een vulkaan
2. bloedvat
3. heeft een kip
4. ar

ZIE VOOR oplossing en de winnaar de «Papilon» over twee weken. Stuur je oplossing vóór 2 oktober 1986 naar de Amigoe (Scherpenheuvel z/n of P.O.Box 577; Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - de heer Linkels, P.O.Box 122, Bonaire) en zet op de enveloppe: KINDERPUZZEL.

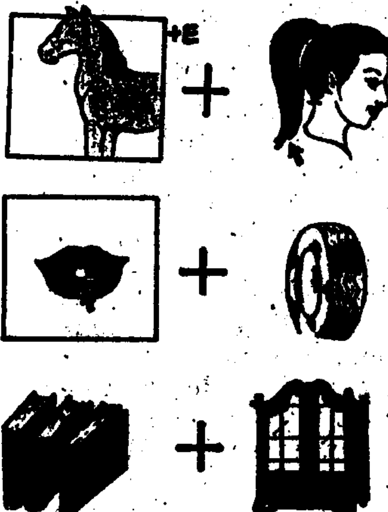
Winnares van de week is

Deirdre Woei-A-Tsoi
Noord 46
Aruba

Zij ontvangt een waardebon van *f*.15,- van Augustinus Boekhandel.
Oplossing vorige keer:
HORIZONTAAL: 4. aarde; 5. rente; 8. St.; 9. en; 10. eer; 11. zn.; 12. e.a.; 15. tafel; 16. l.l.; 18. os; 19. aar; 20. e.d.; 21. de; 23. negen; 25. einde.

VERTIKAAL: 1. kaars; 2. eren; 3. lezen; 6. eten; 7. te[illegible]re; 11. zetel; 13. alles; 14. afz.; 17. lade; 18. orde; 20. enkel; 22. engel; 24. gene.

Woordraadseltje

WELKE DRIE woorden worden door deze tekeningetjes uitgebeeld. De oplossing vind je onderaan de pagina.

OPLOSSING Woordraadseltje

paardenstaart, tandwiel, boekenkast.

Cijferspel

10	15		25	30
35		45	50	55
60	65	70		80
	90	95	100	105
110	115	120	125	

TEL DE vijf ontbrekende cijfers bij elkaar op.

OPLOSSING

20+40+75+85+130=350

Jampotspel

DIT IS een spelletje om op je verjaarsfeestje te spelen, want je hebt er minstens 7 à 8 kinderen bij nodig. Eén kind is de winkelier, een ander is de klant en de rest van de kinderen hurken in een rij op de grond en zijn de jampotjes. De klant komt in de winkel en vraagt aan de winkelier, wat de jampotten kosten. Hij loopt aan de ene kant langs de jampotten en de winkelier aan de andere kant. Om het een beetje echter te maken, vertelt de winkelier van ieder potje welke smaak er in zit en wat het kost. En de klant doet net, of hij de jam proeft door elk "potje" op het hoofd aan te raken en dan zijn vingers af te likken (jammer dat je dat niet in een echte winkel kunt doen!) Als de klant een van de potjes heeft uitgekozen, tikt hij dat op het hoofd en zegt: "Deze neem ik". Dit "potje" moet nu proberen weg te rennen naar een bepaald punt, dat je van te voren afgesproken hebt (een boom of een grote steen) zonder dat de winkelier hem te pakken krijgt. Als hij toch wordt gepakt, wordt de klant winkelier en hij wordt de klant. Als hij niet gepakt wordt, krijgt hij als beloning een klein prijsje, een snoepje bijvoorbeeld.

"Laat mij maar bestellen, schat. De kaart is in het Frans".

OPLOSSING Kabouterraadsel

1 is Fluitje, 2 is Fop en 3 is Flip.

GRRR...

WAT TREKT die man een lelijk gezicht! Griezelig gewoon. Maar als je goed kijkt, zie je wel een cijfer in deze tekening.

OPLOSSING

5.

[Verv]olg van pag. A

[...]ingen het afgelopen decen[nium] [...]n aan de lage kant. Weinigen [...] uitverkoren. Materialisme [...] algemene ontkerkelijking. [...]e Antillen", zegt Wim Eillis, [...] het hem ook in de gezinnen. [...]is kreeg ik een uitgebreide [god]sdienstige opvoeding en dat [...]haalde zich op school. Ik weet [...]er: 'God roept altijd en over[al]. Maar er moet een optimale [voe]dings- bodem zijn voor die [roe]ping. Die roeping moet groei[en] zoals een mooie plant groeit [me]t een juiste verzorging. Dus [als] men thuis, in de boezem van [het] gezin geen godsdienstige op[vo]eding krijgt, als de [god]sdienstige sfeer ontbreekt, [da]n is het uitermate moeilijk dat [de] roeping tot stand komt...

[W]e hebben nu echter veel ver[trou]wen in de jeugdgroepen bij [de] verschillende parochies. En [e]r komen roepingen uit. Seru [For]tuna heeft momenteel geen [pas]toor, dus daar ga ik door de [we]ek vaak naartoe. Ik zie daar [jon]gens en meisjes waarvan je [...]t dat inzicht ziet van 'ja, ik [...]n de kerk'. Ik heb een groot [ver]trouwen dat uit zo'n groepje [...]geren roepingen voortkomen. [O]p Curaçao worden tijdens [de]n vakanties nu drie Poolse [pr]iester- studenten [ge]ntroduceerd. Ze behoren tot [de] Poolse congregatie van St. Mi[ch]aël de Aartsengel, een congre[ga]tie in 1897 gesticht door Bro[nis]law Markiewicz, een Salesi[aa]n van Don Bosco. Hij vond de [Sa]lesiaanse congregatie echter [we]l te Italiaans en heeft zich [da]n afgezonderd. Ik heb ze leren [ke]nnen tijdens één van mijn be[zo]eken aan Rome. Daar heeft de [con]gregatie het bekende kerkje [«Q]uo Vadis». Ik ben gaan praten [me]t als resultaat dat men vorig [jaa]r drie studenten stuurde. De [jo]ngens leren nog in Santo Do[mi]ngo, maar komen de vakan[tie]s al hier naartoe.

[N]IEUW BLOED

Ja, Antilliaanse, Hollandse, [Co]lombiaanse, Filipijnse en nu [oo]k Poolse priesters. Van één [ka]nt geeft dat een enorme natio[na]liteiten- mix. Maar aan de [an]dere kant, en dat is mijn me[ni]ng, geeft het wederom iets te [zi]en van de katholiciteit, van de [uni]versiteit van de kerk in het al[ge]meen. Ik zat in Colombia. De

niet even de auto kunt nemen om bijvoorbeeld naar Statius te rijden. Je moet steeds een «plane-pakken en dit bemoeilijkt het praktische werk natuurlijk wel. Het bisdom is niet groot qua land- oppervlakte. De paus zei tegen mij 'veel zee', toen wij op zijn Vaticaans kantoor samen de landkaart bekeken. 'Hier, ja, en daar ook nog... mucho mar'...

MONNIK

De Heilige Vader is geweldig open. Ik geloof dat zijn vele reizen erg veel goed doen. Ik heb hem tijdens zo'n reis zelf meegemaakt toen hij enige jaren geleden Haïti bezocht. De paus heeft toen de president en zijn medestanders zeer streng toegesproken over al die mistoestanden. Ik vermoed dat dit er ook toe heeft bijgedragen dat Duvalier nu, sinds februari, van het toneel is verdwenen. Ik kan zeggen, de paus heeft invloed, ook veel politieke invloed. Dat heeft de bisschop niet. De bedoeling is juist, dat de katholieke leek in de politiek, handel of wetenschap, dus in zijn eigen specialisme de kerk moet zijn... Uitdragen, dat is het woord. Zoiets gebeurt niet altijd. In het algemeen houdt men echter wel degelijk rekening met de mening van de kerk. Het gouvernement zal bepaalde normen niet schenden. De kerk kan echter niet zeggen: 'Dit gebeurt niet en dat wel'. Soms moeten we protesteren... Want consultatie door politieke leiders bij belangrijke beslissingen die de hele bevolking aangaan, komt zelden voor. Eigenlijk te weinig naar mijn mening..."

Volgens de codex kan een bisschop tot zijn 75e jaar zijn ambt blijven vervullen. Maar als bepaling wordt ook genoemd, dat wanneer een bisschop merkt dat hij door zijn gezondheids- toestand of andere gewichtige redenen zijn taak niet meer goed kan vervullen hij een vervroegd terugtreden kan verzoeken. "Van mijn klas", zegt mgr. Ellis, "zijn er inmiddels twee bisschoppen, waarvan één jonger is dan ik, die nu al om gezondheids- redenen emeritus zijn. Ja, een beetje afgunst, een beetje jaloezie is er wel. En ik tot mijn 75e jaar... Nee, ik alsjeblieft niet... Ik ben nu bijna zestig en hoop nog de mogelijkheid te hebben de volgende jaren op een andere wijze in te vullen... Ik kan met die ge-

Je zou hier eigenlijk zo'n SOS-telefoon moeten hebben

[o]orlog was voorbij en de vicaris [v]an de Dominicanen zei: 'Luister, nu is het mogelijk voor je om [n]aar Nederland te gaan'. Toen [z]ei pastoor Van Dijk, onze pas[t]oor hier: 'Nee, blijf waar je bent, [d]an komt er eindelijk eens nieuw [b]loed van eigen bodem'. Alles [w]as op Curaçao Hollands, Hol[l]ands, Hollands wat de klok [s]loeg. Hollandse fraters, Hol[l]andse broeders, zusters, pries[t]ers... En wat die Polen betreft. [E]en priester moet overal ter we[r]eld functioneren. Dat is tenminste de bedoeling en toont [j]uist de universaliteit van de [k]erk.

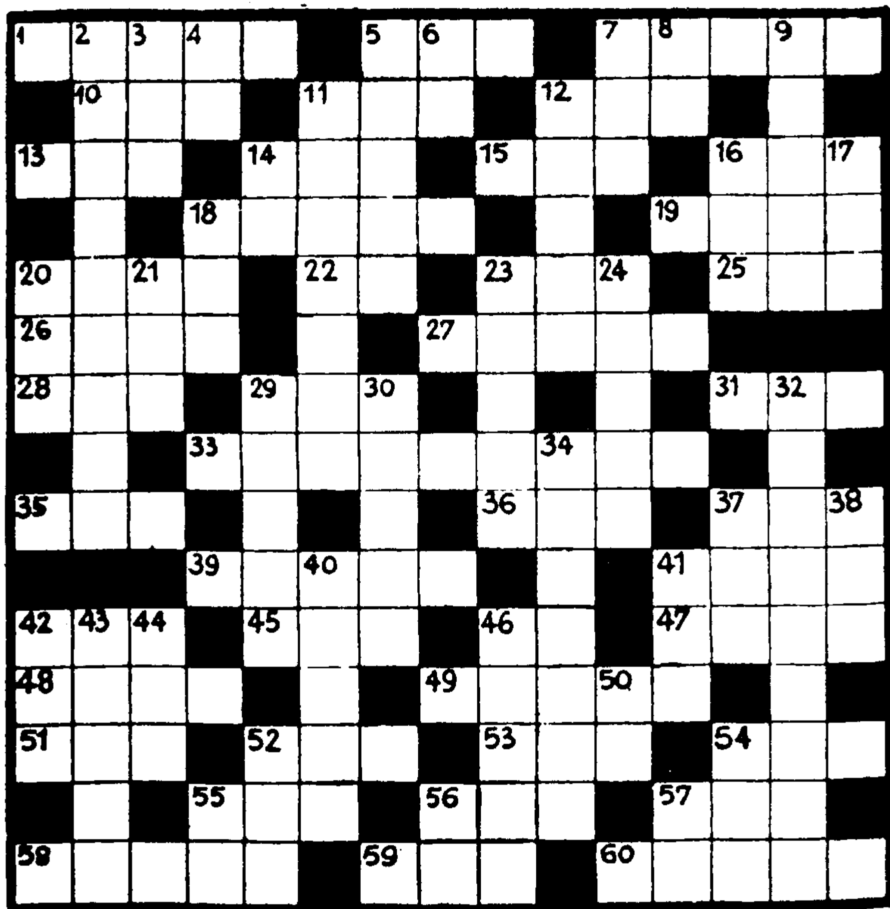
Universeel of niet", vervolgt [W]im Ellis, "het zal bij mijn be[n]oeming tot bisschop overigens [v]roeger een zuiver kerk- politieke beslissing geweest zijn, nu wordt er een peiling gehouden en een voorkeurslijst met drie namen naar Rome gestuurd, het zal zeker een rol hebben gespeeld dat ik van het eiland, van de Antillen zelf afkomstig was. Dat is de huidige tendens, lokale priesters die tot bisschop worden verheven. In onze bisschops- conferentie zijn we nu allemaal landskinderen, met uitzondering van de bisschop van Dominica.

Men kan het ambt van bisschop wel ergens vergelijken met dat van manager van een groot bedrijf. Het bisdom Willemstad geeft daarenboven nog het specifieke probleem dat je

dachte spelen... Terug naar een kleine parochie... mijn grote ideaal... of een contemplatief leven als monnik in een klooster: bidden, mediteren, studeren.

Al tweemaal heb ik in Rome om mijn ontslag gevraagd. Maar de laatste maal zei de paus: 'Kijk, je bent nog te jong. Ik weet dat het niet gemakkelijk is, maar ga nu maar rustig nog een paar jaar door'. En je bent soms zo moe... Ik vind dat een ander, een jonger iemand het beter zou kunnen doen. Het ambt van bisschop is bijzonder lastig. Er zit altijd druk op de ketel, en je weet vaak niet welke kant je uit moet, het quo vadis; wat moet je kiezen... Dat is de stand van zaken tegenwoordig. Ja, in vroeger jaren was het een «honor», een eer. Nu is het tot een «onos» geworden, tot een last die op je schouders drukt. De twijfel en de onzekerheid sluipen erin".

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. boom; 5. deel van een boom; 7. snuit; 10. dun, teer; 11. platvis; 12. steenafval; 13. boom; 14. vochtig; 15. beet; 16. kloosteroverste; 18. het erbij behorende; 19. bewaarplaats van vis; 20. natuur; 22. lengtemaat; 23. drinkgerei; 25. bevel; 26. sport van een ladder; 27. gezicht (Barg.); 28. gravure; 29. snijwerktuig; 31. Turks bevelhebber; 33. uitspansel, hemelgewelf; 35. bid (Lat.); 36. zangstem; 37. nageslacht; 39. gezwel; 41. rustbank; 42. ik; 45. deel van een stad of dorp; 46. Ferrum (scheik. afk.); 47. hijswerktuig; 48. brand; 49. gedroogd vruchtvlees; 51. plat ovalen vat; 52. huid; 53. kleefmiddel; 54. insectenetër; 55. bloeiwijze; 56. vogel; 57. ontkenning; 58. woedend; 59. voorkeur; 60. bouwval.

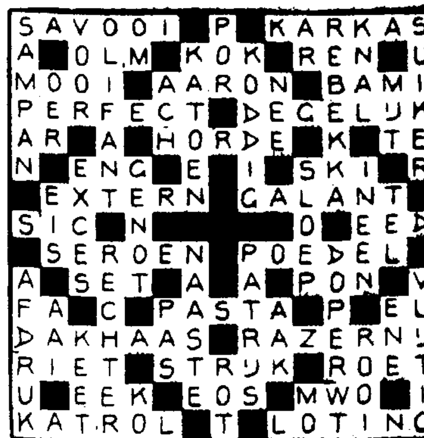
VERTICAAL: 2. beoefenaar van een ballensport; 3. water in Utrecht; 4. oude lengtemaat; 5. Indiaans symbool; 6. Duitse N.V.; 7. teleurgesteld; 8. maanstand; 9. korting; 11. veefokker in Amerika; 12. mager, gerookt spek; 14. de onbekende; 16. lokspijs; 17. open plek in een bos; 18. jongere broer of zuster; 20. ongeluksgodin; 21. zaak; 23. leesteken; 24. gemeenschappelijke grond; 29. dieregeluid; 30. dikke rook of damp; 32. grijpvogel (heraldiek); 34. been van de onderarm; 37. vrouwelijk dier; 38. knaagdier; 40. hoofddeksel; 41. groente; 42. bijbelsfiguur; 43. mest van zeevogels; 44. op leeftijd; 46. boek / papierformaat; 50. vroegere Duitse munt; 52. ton; 54. deel van het jaar; 55. spil; 56. vreemde munt; 57. vandaag.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verléden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar(es) van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

B.Somers
Sabana Liber 17
Aruba

De winnaar(es) kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Aruba, Nassaustraat 110 (tijdens kantooruren).

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

S	A	V	O	O	I	■	P	■	K	A	R	K	A	S
A	■	O	L	M	■	K	O	K	■	R	E	N	■	U
M	O	O	I	■	A	A	R	O	N	■	B	A	M	I
P	E	R	F	E	C	T	■	D	E	G	E	L	IJ	K
A	R	■	A	■	H	O	R	D	E	■	K	■	T	E
N	■	E	N	G	■	E	■	I	■	S	K	I	■	R
■	E	X	T	E	R	N	■	G	A	L	A	N	T	■
S	I	C	■	N	■	■	■	■	■	O	■	E	E	D
■	S	E	R	O	E	N	■	P	O	E	D	E	L	■
A	■	S	E	T	■	A	■	A	■	P	O	N	■	V
F	A	■	C	■	P	A	S	T	A	■	P	■	E	L
D	A	K	H	A	A	S	■	R	A	Z	E	R	N	IJ
R	I	E	T	■	S	T	R	IJ	K	■	R	O	E	T
U	■	E	E	K	■	E	O	S	■	M	W	O	■	I
K	A	T	R	O	L	■	T	■	L	O	T	I	N	G

Oplossingen moeten ingediend zijn vóóR vrijdag 26 september 1986 twaalf uur 's middags en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

Postzegels

MET HET VERHAAL over de moderne Olympische Spelen ben ik nu gevorderd tot het jaar 1928. Hoewel meestal zwaar overschaduwd door de grote economische depressie in het begin van de dertiger jaren van deze eeuw is toch dat jaartal 1928 vast in menig Nederlands geheugen gegrift. In 1928 vond te Amsterdam de IXde Olympiade plaats, een gebeuren dat vooral in sportkringen een laaiend enthousiasme losbloeg.

Met de Grieken zijn het juist de Nederlanders geweest die de wereld hebben laten zien hoe en tot hoever de verbondenheid van de Olympische Spelen en de filatelie kan en mag gaan. Geen onnodige uitgiften, geen abnormaal hoge porto- waarden, geen plakplaatjes, maar een streng zakelijke en artistiek verantwoorde uitgifte, liggend binnen het bereik van de beurs van Jan Modaal, die in die dagen nog als arbeider werd geëtiketteerd.

Op 27 maart 1928 zag in Nederland een serie van acht postzegels het licht. Het was een toeslag- serie, maar van de gevraagde toeslag is op de zegels niets te zien. Fokke Mees ontwierp de houtsneden voor de zegels van 1½D32+1 cent, donkergroen, met een roeier; van de 2+1 cent, lila, met een schermer; van de 5+1 cent, lichtblauw, met een zeiljacht en van de 15+2 cent, donkerblauw, met een springende ruiter.

De in 1895 te Heerlen geboren Ludwig Oswald Wenckenbach, houtsnijder en beeldhouwer van beroep, verzorgde de zegels van 3+1 cent, groen, met een voetballer; de 7½D32+2½D32 cent, oranjegeel, met een kogelstoter; de 10+2 cent, oranjerood, met een hardloper en de 30+3 cent, donkerbruin, met een bokser. Laatstgenoemde zegel benadert de realiteit het minst. Deze bal- let- dansende sportman dient hoogmodig bij een goede trainer in de leer te gaan om niet reeds in de eerste seconden van de eerste ronde uitgeteld te worden.

Een volledige serie Olympiade kwam u dus in 1928 aan de postrijen- loketten op de somma van 87½ cent te staan. In de moderne tijd een bedrag om van te gillen, maar in 1928 een bedrag, dat men niet zonder enig nadenken terwille van het hobby op tafel legde. De zegel van 7½ cent werd het meest verkocht, namelijk 545.599 exemplaren en de hoogste waarde van 30 centen was natuurlijk hekkesluiter, maar haalde toch de respectabele omzet van 318.186 zegels.

De emissie- periode liep van 27 maart tot 16 september 1928. De totale opbrengst van de toeslag bedroeg *f*.60.371,45. Alweer een bedrag, dat ons gezien de geldontwaarding en de prijs- explosies van de laatste jaren voorkomt als een druppel op een gloeiende plaat. In 1928 echter vormde het bedrag een belangrijke bijdrage voor het Nederlands Olympisch Comité om het wereld- sportfestijn zonder al te grote financiële kleerscheuren te overleven.

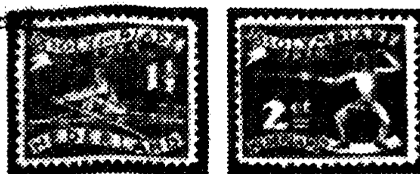
Naast de serie van 8 zegels zorgden de Nederlandse Posterijen voor een aantal propaganda-stempels, terwijl tijdens de Spelen in het Olympisch Stadion in een tijdelijk postkantoor vlijtig een vijfhoekig herdenkingsstempel gehanteerd werd.

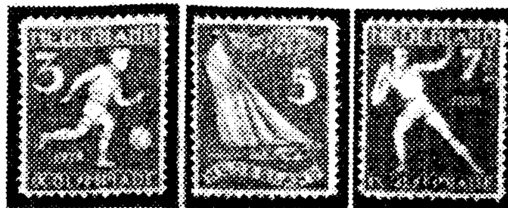
Buiten de officiële bedrijvigheid van de Nederlandse Posterijen om staat de Huygens- kaartenactie van particuliere zijde. Reeds bestaande briefkaarten werden, voorzien van een propaganda- tekst of van een op de Spelen betrekking hebbend vignet, met toeslag verkocht ten bate van het organiserend comité.

Over de Amsterdamse Spelen zelf is maar weinig te vertellen. De Tsjech Frantisek Ventura schitterde in het ruiterspring-concours; Paavo Nurmi haalde zijn laatste gouden en zilveren medailles binnen en de weinige aanwezige vrouwelijke atleten lieten een uitstekende indruk achter, behalve bij het 800 meter hardlopen, die voor de dames ontaardde in een zodanige uitputtings- dag, dat dit onderdeel meteen van het programma werd afgevoerd.

M.ARVIS

(wordt vervolgd)

Galina ku sous di pinda i kakao

RESETA DI BUNCHI ROMER

Mester di: Pa: 6 persona

1 galiña
1 siboyo grandi, kòrtá di largu
1 pimenton grandi, kòrtá di largu
1 tomati, kòrtá na pida pida
prei i siboyo largu, kòrtá na slais delegá
komino, netumuskat i konofló na puiru
¾ kup di buyon di galiña
1 kuchara di soya sous
1 kucharita di Worcestershire sous
6 à 8 pipita di allspice
3 kuchara di pindakas, mesklá ku ½ kucharita di suku
2 kucharita di kakao na puiru
manteka òf margarine i poko zeta dushi

Moda di prepará:

1. Buta e galiná kushiná, riba stof abou ku tur ingrediente, ku eksepshon di e pindakas i kakao na puiru;
2. Ora e galiña ta moli, ta sak'é for di e sous, lag'é skore i ta has'é den e manteka òf margarine, den kua poko zeta dushi;
3. Mester a sobra mas o menos un kup di sous. Meskla e pindakas ku e kakao, bru'é ku un poko sous. Kola e sous promé ku bru'é ku e pindakas;
4. Buta e galiña hasa den wea i basha e sous riba dje. Lag'é kushiná poko den e sous riba stof abou. Sirbi e galiña ku aros blanku òf ku Pilaf.

Pakkerdjes

Besté H.
Na een week ben je er aan gewend en de vrolijke dagen staan zo weer voor de deur.
Een kenner van dit verschijnsel.

Beste Obs
Wie een kuil graaft voor een ander heeft tenminste werk!
T.S.

Sweetheart
We rekenen erop dat je ons vanavond een heerlijke nacht bezorgt.
je Kwekelingen

Huub,
bedankt voor de lekkere koffie 's morgens. (P.S. doe je er nog eens een koekje bij?)
Liesbeth.

Beste Meneer P.
Was je weer in het bos met je pitufo-schoenen?
Ruis afd.

Betsie,
De traktatie laat wel erg lang op zich wachten!
... de behanger

Dear Sherai,
From dushi Kòrsou to cold Belgium, yuk yuk. Keep your heart & joi warm. Miss you & love you. See you soon.
Brullende afd.

D.
Aan technische bijstand doet Nederland al en ontwikkelingshulp lijkt me al even-min nodig.
K.

Beste Hans en Grietje
Bedankt dat jullie op ons huis hebben gepast. Jammer dat de hond toch zwanger is geworden en dat jullie vergeten zijn de planten water te geven. Volgende keer beter.
De boze heks.

Yuppie,
Het valt op als jij ergens ontbreekt. Het is dan namelijk ongehoord rustig.
Puppie.

Vriendin,
Salarisvermindering, Inlevering en meer werk, maken ons Regattatripje dit jaar onmogelijk.
Vriend!

Haasjes,
Laat je door het lied "In een groen, groen knollen, knollenland" niet afschrikken. Het is geen jachtseizoen.
Paasei.

Brekebeen.
Misschien als je een zoom in je pantalon legt, dat je minder vaak struikelt. Het is maar een idee.
Gips.

Lieve Dea
Zoekt en gij zult vinden.
T.S.

Het opgeven van "Pakkerdjes", die respectievelijk vijf en tien gulden kosten, kan geschieden bij het redactie- secretariaat van de Amigoe. De Amigoe behoudt zich het recht voor de plaatsing van een "Pakkerdje" op basis van zijn inhoud te weigeren.

ARUBA AGENDA

...MERS OP Aruba dagelijks ver-

...D: Zepp Wever, La Fama, Piet ...n en Supermercado Pueblo.

... Take Away, Noord 82.

...DERT: Kalalu, Tanki Leendert

...Z: Rowigini's, Santa Cruz 48.

...AS: Nicolas Store, Zeppen-...7.

...shop Holiday Inn, Giftshop Dr. ...duber hospitaal, Giftshop ...Beach Hotel.

...UREN: 08.00-12.00 / 14.00- ...zaterdag gesloten.

...4333 (drie lijnen).

...gevallen na kantoortijd: 21639, ...2316. ...27-849.

...r. 248-1 Barclays Bank. ...le: 24 uur per dag, tel.: 22116 of

...100.

...ENTRALE: 115.

...RTJES verschijnen op dinsdag en ...en kunnen iedere dag tussen 08.00-...14.00-17.00 uur worden opgegeven; ...e op zaterdag. Alleen zoekertjes, die ...ndag en donderdag voor 10.00 uur ...n zijn, kunnen de dag daarop (dus ...ag en vrijdag) verschijnen.

...IOSCOPEN
...ULEVARD THEATER
...0.15 uur *Police Academy III* (14 jr.).
...0.45 uur *Lucas* (14 jr.); 24.00 uur *Macho ...mbra* (18 jr.).
...VE-IN: 20.30 & 24.00 uur *Warning Sign* ...).

* * * * *

...ICA'S (nachtdienst)
...brug: Sta. Anna, tel.: 28181.
...brug: San Lucas, tel.: 45119.

* * * * *

...CHTREGELING DOKTOREN
...estad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki ...dert, Paradera en Sta. Cruz: dokter ...nk, Dominicanessenstraat 22, tel.: ...2.
...Chiquito, Savaneta en San Nicolas: ...r J. Tromp, via Centro Medico San Ni-..., tel.: 48833/24300.

* * * * *

...GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; ...; tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: ...28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: ...0/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Da-... tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kan-...

...r brandgevallen, ongelukken of ...ander ongeluk gelieve ...centrale op te bellen, tel.: 115)

* * * * *

...RSEN
...T INFORMATION CENTRE: dage-...eopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 ...rmaties via verkeerstoren.

...SERVICE CENTRE (Oranjestad): ...uur per dag geopend (alleen geslo-...n zondag 20.00 uur tot maandagmor-...7.00 uur).

...TER HORACIO ODUBER HOSPI-... (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 ... 19.30 uur.

...NCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere ...dag van 19.30-20.30 uur cursus voor ...derden en van 20.30-21.30 uur Franse ...ur; dinsdag van 20.00-21.00 uur con-...lessen; woensdag van 19.00-20.00 ...rsus voor beginners - Colegio Aruba-...aal 61/62.

...NIS (Palmbeach): 20.30-01.00 uur ...kaasparty - Aruba Palmbeach Hotel.

...ANSE KUNSTKRING: 20.30 uur ...n pianist Claude Frank - Cas di Cul-...

...T
...BAL (eerste divisie): 20.00 uur RCA ...ella - Lago Sportpark.

...TING DOMINO TEAM: 20.00 uur ...out domino (dames en heren) - ...oys Club.

* * * * *

Werkgroepen niet op hoogte van elkaars werkzaamheden

Papiamento - avond: veel informatie, teleurstellende belangstelling

ORANJESTAD — Als derde activiteit voor de literair-culturele september- maand organiseerde de Biblioteca Nacional op donderdag 18 september een forumavond, waar de groepen die zich met de ontwikkeling van het Papiamentu bezighouden, over hun werkzaamheden vertelden.

Na een korte openings- speech van bibliotheek- medewerkster Dess Croes die ook de leiding van deze avond had, zette Helen Guda uiteen hoever de groep *Siña Lesa* intussen gevorderd is met de vervaardiging van haar methode aanvankelijk lezen voor het BBO. De uit vier personen bestaande groep startte in augustus 1980, aanvankelijk met het idee het werk in twee jaar te kunnen afronden. Maar er was zoveel voorbereidend werk te doen dat het veel langer duurde. Er was het probleem van de standaardisatie, de spelling, de woord- frequentie, de noodzakelijke analyse van woord- structuren, etc. Welk materiaal was er al, bijvoorbeeld van Ruth Zefrin op Curaçao, en Ito Tromp en Digna Laclé op Aruba zelf? Daarnaast moest de groep lees- voorwaarden onderzoeken, de specifieke behoeftes van de leerlingen voor wie de methode bestemd is, enz. "Als een duizendpoot moet je alles zelf doen, maar gelukkig hebben we kunnen constateren dat ons materiaal in het buitengewoon onderwijs tot gevolg heeft dat deze kinderen veel gemotiveerder zijn gaan lezen".

Jane van der Linden zette uiteen hoe de concrete methode er nu uitziet. *Dal bui numa!* is al in 1982 in de scholen geïntroduceerd en wordt nu door zo'n tien groepen gebruikt. De methode kent een handleiding voor de leerkracht, verhalen in *Lesa bai* en *Lagami lesa*, woordenlijsten, een boekje met oefeningen, en vertelplaat en ander illustratie- materiaal. Het is ook Jane in de praktijk duidelijk gebleken dat kinderen zich helemaal inleven in de personages van de methode, waardoor deze moeilijk lezende kinderen plezier in lezen kregen. In de hal van de bibliotheek is het materiaal van de groep *Siña Lesa* in een kleine expositie overzichtelijk tentoongesteld.

Belkys Flores van de bibliotheek vertelde na het vertonen van een video die vervaardigd is door de mediadienst, hoe ze in de bibliobus voortdurend met het gebrek aan materiaal in het Papiamentu geconfronteerd werd. Daarom vertaalde men in de bibliotheek enkele bestaande kinderrijmen in het Papiamentu en paste men ze aan de leefomgeving van het kind aan. In totaal zijn nu acht boekjes in vertaling gereed, waarvan er twee op video gepresenteerd werden op donderdagavond: *Het allermooiste ei* en *Dikke vrienden*. Horen en zien, verhaal en ondersteunende muziek gaan samen en bevorderen de kinderlijke belangstelling; kinderen vinden het leuk dat een boekje dat ze gelezen hebben nu ook als filmpje te zien is. En omgekeerd vragen ze vaak naar een boek als ze de film daarvan zagen op de televisie.

Joyce Pereira zette de werkzaamheden van haar APA-vertaalgroep uiteen. In het cursusjaar 1982/1983 startte ze als lerares Papiamentu in samenwerking met leraar Nederlands Auke Vogelzang een project aan de Pedagogische Academie om beide talen in directe samenhang te gaan bestuderen. Het was haar gebleken dat de studenten de structuur van het Papiamentu te weinig doorzagen en een gebrek vertoonden aan de praktische beheersing van het Nederlands. Toen werd het plan geboren Nederlandstalige kinderboeken in het Papiamentu te vertalen om deze bezwaren te ondervangen. Beide talen moesten zo vertalend immers intensief bestudeerd worden. De eerste opdracht aan de studenten was het vertalen van Miep Diekmann: *Nildo en de maan*. Daarna volgde van dezelfde auteur *Shon Karko, Jossy wordt een Indiaan* en *Het geheim van Dakki Parsasol. Nildo y e luna* en *Jossy ta bira Indjan* zijn intussen bij Charuba / Leopold verschenen; nog dit jaar zal *Shon Carco* volgen. Joyce Pereira heeft nu met haar (wisselende) groepen studenten een methode ontwikkeld die begon met individuele vertalingen maar uitmondde in een echt vertaal- collectief, waar elk onderdeeltje bediscussieerd wordt. De officiële Arubaanse spelling die vaak erg inconsequent is, werd door de groep enigszins aangepast: 'y' werd 'i'; 'ao' werd 'ou' en 'ci' werd 'sh'. Maar de boekjes verkopen niet; ouders laten hun kinderen liever een Nederlandstalig boek lezen dan één in het Papiamentu. Desondanks zullen Joyce Pereira en Charuba doorzetten.

Tot slot gaf Ramon Todd Dandaré een overzicht van de werkzaamheden van de Antilliaanse- Arubaanse standaardisatie- commissie, die een begin heeft gemaakt met de vaststelling van standaard- vormen van woorden, hun varianten op de verschillende eilanden en op de eilanden zelf, en synoniemen van elk der drie Benedenwindse eilanden.

De uit dertig deskundigen bestaande commissie ging uit van de basis- woordenlijst die al eerder gemaakt was. Nu zijn er in de computer van het Instituto Lingwistiko Antiyano zo'n veertienhonderd woorden verzameld waarover de commissie overeenstemming bereikte. In 1985 werd een eerste lijst van zo'n duizend woorden reeds gepubliceerd. De plenaire commissie valt uiteen in sub- commissie per eiland, waarnaast er nog meer specifieke werk- commissies zijn die bijvoorbeeld aanbevelingen doen over woorden die gebruikt worden in specifieke gebieden als de sport, de wiskunde en het rekenen, voor de wetgeving, voor de flora en fauna enz. Wil de studie van het Papiamentu daadwerkelijk van de grond komen, dan zal niet alleen de woordenschat, maar zullen ook de morfologie (de woordvormen) en de syntaxis (zinsbouw) grondig beschreven moeten worden. Er zal een goede beschrijvende grammatica moeten komen. Daartoe zal de regering deze commissie en andere voldoende ruimte, tijd, geld en mankracht moeten geven.

Het was daarom een goed teken dat zowel minister mr. Mito Croes als Statenlid Digna Laclé de hele avond present waren. Misschien dat die ook iets kunnen entameren voor de noodzakelijke samenwerking tussen de groepen die zich met het Papiamentu bezighouden. Tijdens de discussie na de pauze bleek nl. dat de groepen niet van elkaars werkzaamheden op de hoogte zijn, terwijl coördinatie wel zeer gewenst lijkt.

Waarom waren er zo weinig belangstellenden op deze bijzondere informatieve avond, bijvoorbeeld uit het onderwijsveld en van de onderwijs- opleiding? Men belijdt zo graag met de mond zijn liefde voor «nos dushi Papiamentu», maar de mensen die er echt en daadwerkelijk mee bezig zijn, liet men donderdagavond (weer eens) in de steek.

ORANJESTAD - Het waarnemend hoofd van het Toeristenbureau, Rafael Estrada heeft het de laatste tijd erg druk met de uitreiking van «goodwill ambassador» - onderscheidingen. Ditmaal werd het echtpaar Michael en Mary Piscitello, dat al twintig jaar Aruba bezoekt, met deze titel onderscheiden.

Nelson Oduber (MEP): onbegrijpelijke houding regering

Eman: tripartiet overleg is open daarom geen Staten- afvaardiging

ORANJESTAD — In de Centrale Commissie van de Staten hebben premier mr. Henny Eman en minister van Verkeer en Vervoer Benny Nisbet vrijdagmiddag een uiteenzetting gegeven van het tripartite overleg dat volgende week in Den Haag wordt gehouden tussen Nederland, Antillen van de Vijf en Aruba.

Kortgeleden heeft Statenlid Hector Gonzalez (AVP) als voorzitter van de Staten- commissie Staatsregeling een brief geschreven waarin de wens van de Staten wordt overgebracht dat men bij het overleg in Den Haag graag betrokken wilde worden door een waarnemer van de Staten te sturen. Premier Eman reageerde gisteren in de Centrale Commissie door uiteen te zetten dat het een open overleg in Den Haag zal worden met daarna luchtvaart- besprekingen. Hierdoor is het niet nodig dat een waarnemer van de Staten aanwezig is.

Namens de MEP verklaarde fractieleider Nelson Oduber deze beslissingen niet te kunnen begrijpen, vooral omdat het hier zaken van national belang betreft. Onder meer zou minister De Koning, volgens Nelson Oduber, in zijn brief gesteld hebben dat gesproken zal worden over de Samenwerkings- regeling en luchtvaart- overeenkomst. In dit verband merkte Oduber ten overvloede nog eens op dat toen de MEP aan het bewind was en dit soort nationale zaken ter bespreking kwam op dit niveau de MEP altijd de oppositie erbij betrokken heeft. Nu zien we, aldus Nelson Oduber gisteravond in Telenoticias, dat minister Nisbet met een bataljon adviseurs naar Den haag gaat, terwijl premier Eman vanwege de open besprekingen het niet nodig oordeelt een waarneming van de Staten naar Den Haag te laten gaan.

De regering heeft niet eens een soort nota laten opstellen, waarachter de Staten zich unaniem zouden kunnen scharen, zo vervolgde de MEP- fractieleider, die eraan toevoegde dat de Staten aan het departement Constitutionele Zaken verzocht hebben een nota op te stellen over verschillende zaken, zoals verdeling van goud enz. en dit tot op heden niet hebben ontvangen. Dat de regerings- partijen accepteren dat de Staten geen waarnemer naar Den Haag zenden, kon Oduber begrijpen, omdat hun ministers toch al naar Den Haag gaan. Wel vindt Nelson Oduber het een vreemde zaak dat in de delegatie naar Den Haag geen minister van de ADN werd opgenomen die toch een sterke coalitie- partner is.

De heer Oduber deed een beroep op de gemeenschap de komende besprekingen in Den Haag goed in de gaten te houden. Immers minister Nisbet heeft steeds een stevig standpunt ingenomen, maar moet nu wel toegeven dat het toerisme met 35% achteruit is gegaan en iedereen daarnaar zal moeten handelen. Ik vraag mij af, aldus besloot Nelson Oduber zijn verklaring, waarom zoveel gevochten is toen de Antilliaanse regering de ALM- vluchten stop gezet heeft, waardoor luchtvaart en toerisme een stevige klap kregen en nu gaat Nisbet naar Nederland voor een «give in», zoals hijzelf in de Staten verklaarde.

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *Police Academy III* (14 jr.).
II: 18.00 uur *Buck Rogers in the 25th Century* (alle leeft.); 20.45 uur *Lucas* (14 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Warning Sign* (18 jr.)

* * * * *

DIVERSEN
AMORC ROZEKRUISERS: 17.00 uur herdenking bouw van de grote pyramide - Aruba Charper Amorc, Savaneta 202.

SPORT
VOETBAL
(eerste divisie)
16.30 uur Arikok vs Nacional - Wilhelminastadion.
(Fedeveta)
16.30 uur Estrella Vets vs Athletics Aruba - Estrella.

VOLLEYBALL **(Smarties Noord Volley Masters)**: vanaf 10.00 uur voortzetting toernooi - St. Annaschool, Noord.

SOFTBALL
toernooi La Fama Island Finance)
10.00 uur Real Vets vs NCC Vets; 12.00 uur Scampi vs Sugar Kings; 14.00 uur Zeerovers vs Tromp Cement Production; 16.00 uur Amstel Vets vs Sibonné Vets.
(knockout- toernooi Montaña SBC)
vanaf 09.30 uur voortzetting toernooi - Montaña Ballaprk, Noord.

KORFBAL: 10.15 uur Caribbean Stars vs Volvox; 12.15 Skylab vs Noord Masters; 14.15 Arukorf vs Bionic; 16.15 Caribbean Stars vs Noord Masters - Coca Cola-terrein t.o. SEPA-kantoor, Bernhardstraat, San Nicolas.

MAANDAG
DIVERSEN
WIT GELE KRUIS
zuigelingenbureau
09.30-12.00 uur te Paradera
(kleuterbureau volgens afspraak)

KIWANIS **(Palmbeach)**: 19.30 uur dinner meeting - Aruba Beachclub.

LIGA DI MARIA **(San Nicolas)**: Iedere maandagochtend van 08.00-12.00 uur kan pakjes Ayudo Social afgehaald worden - Milagrosa Centrum - Theresiastraat 6.

SPORT
ZWEMVERENIGING «ARUBA MARLINS» **(donderdag)**: 18.00-19.00 uur training - Palmbeach Hotel.
(zaterdag): 14.00-16.00 uur zwemlessen (voor dipl. A, B, C, D, E en F) - POVA-zwembad.

ARUBA WEIGHTLIFTING ASSOCIATION: 17.00-19.00 uur gewichtheftraining - Sportcentrum Noord.

VERENIGING VOOR ZWEMONDERWIJS ARUBA: 17.30-19.30 uur zwemlessen (voor dipl. B, E, D en F) - Americana Hotel.

ZWEMCLUB «BARRACUDA» **(training)**: 16.00-17.00 uur Divi Divi Hotel.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00 / 13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219 / 225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis- gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat / Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00-10.00 uur. Club Caiquetío, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Lagoenweg 9A, 1e verdieping): iedere werkdag van 07.30-12.00 / 13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

BIBLIOTECA NACIONAL **(openingstijden)**
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag 09.00-11.55 / 13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30-17.30 uur (s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 / 13.30-17.00 uur; woensdagochtend gesloten, in de middaguren geopend van 12.30-19.00 uur, om 13.30 uur uitlenen van boeken; van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/13.00-17.00 uur studiezaal open voor publiek

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden)**: dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

* * * * *

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Kiko ta saludable; 18.15 The A-team: «Wheel of fortune»; 19.00 Rikesa Universal: «Pentagram»; 19.37 Musical special; 20.00 Telenoticias; 20.30 Miami Vice: «The Dutch oven»; 21.15 Estreno(«Paradise connection» (adventure/drama); 22.40 CNN international hour; 23.30 Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 National georgraphic: «The Thames»; 18.00 Survival: «Waterholes»; 18.50 Solid gold; 19.30 Showtime; 20.30 Tele-Resumen; 21.00 Quo Vadis; 22.15 CNN international news; 22.45 Santo Domingo invita; 23.30 Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 12.00-14.00 Take two (live); 18.00 Terrahawks: «Zero finest hour»; 18.30 Telenovela: «La Sombra»; 19.30 The world tomorrow: «State of the world»; 20.00 Telenoticias; 20.30 Harold sportshow; 21.00 CNN international hour; 22.00 Murder, she wrote: «Births of feather»; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 18.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

* * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
PIEDRA PLAT: 10.30 uur zondagsschool in het Jeugdcentrum, ds H.Hessen.
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds H.Hessen (zondagsschool op dezelfde tijd).

* * * * *

Bonbini festival

ORANJESTAD — In Fort Zoutman wordt dinsdag het zoveelste Bonbini Festival van dit jaar gehouden. Ditmaal zullen Tipico Los Estudiantes, het kah'i orgel Cristal en de dansgroep The Gold Dust voor ontspanning zorgen. Het festival duurt van half zeven tot half negen.

ORANJESTAD — In de Biblioteca Nacional opende minister mr. Mito Croes de expositie Arte Contemporaneo van lokale kunstenaars. Bij de foto: de minister samen met gouverneur Tromp en andere aanwezigen bij de werkstukken.

Zakenvaria

IN DE AFGELOPEN maand werden bij de Kamer van Koophandel op Aruba 29 nieuwe zaken en bedrijven ingeschreven. Er waren drie beleggings- en octrooi- holdings- maatschappijen bij. Voorts onder meer: Croes Matrassen- fabriek Aruba, Livia Catering, Technisch Bureau Broeksma, het luchtvaart- bedrijf Ilpo Aruba Cargo nv, reisbureau Total Travel and Shipping nv, W-one (Aruba) nv een bedrijf dat zich op internationaal gebied bezighoudt met alle aspecten van koop en verkoop van ruwe aardolie en aardolie- producten en het advertentie- bureau The Gold Mill Advertisement Agent.

Bewondering inwisseling geld begin '86

Optimisme tav uit te brengen IMF-rapport

ORANJESTAD — De algemene verwachting op Aruba is dat het IMF- rapport, dat volgende maand wordt uitgebracht over de huidige situatie op Aruba, er anders zal uitzien dan het eerste rapport.

Bij verschillende besprekingen hebben afgelopen dagen de IMF- vertegenwoordigers hun bewondering uitgesproken over de wijze waarop de inwisseling van het Antilliaanse geld voor Arubaans geld heeft plaats gehad. Het vertrouwen dat de Arubaanse gemeenschap in zijn eigen geld stelde, kreeg alle waardering. In regerings- kringen wilde men zich in het geheel niet uitlaten over het resultaat van het recente IMF- onderzoek, doch duidelijk blijkt dat gezien het positieve beleid van de afgelopen maanden er een rapport uit de bus zal komen, dat ook Nederland zal doen inzien dat het beleid dat gevoerd wordt door de Arubaanse regering het volste vertrouwen en steun verdient.

Tijdens gesprekken die de IMF- vertegenwoordigers met de handel voerden, werd hen duidelijk te verstaan gegeven dat het onmogelijk is nog meer maatregelen op de gemeenschap af te wentelen aangezien dit onmogelijk is en nodige onrust zou kunnen veroorzaken.

Uitslag Trekking Sportlotto 19 sept. '86 winnende nummers:
16
20
22
23

Aanslag op VS-leger-bureau op Pto Rico

SAN JUAN — Bij het wervings- bureau van het Amerikaanse leger op Puerto Rico is een aantal bommen tot ontploffing gebracht. Er ontstond als gevolg daarvan brand waarbij meubilair vernield werd. Er deden zich geen persoonlijke ongevallen voor. Dit leger- bureau ligt in het stadje Toa Baja. Er is op Puerto Rico een paar van deze recruterings- kantoren gevestigd. Het eerste onderzoek wees uit dat de brand was veroorzaakt door Molotov- cocktails. Begin januari werd op hetzelfde kantoor ook een aanslag gepleegd. Toen nam het Revolutionaire commando voor de Onafhankelijkheid van Puerto Rico de verantwoordelijkheid op zich. Dit commando was verantwoordelijk voor soortgelijke gevallen van brandstichting bij kantoren van de posterijen. Dit is eveneens een Amerikaanse federale dienst.

Salvador verzet wil praten over dialoog

SAN SALVADOR — Het Salvadoraanse verzet heeft de regering voorgesteld eind deze maand in Mexico of Panama weer aan tafel te gaan zitten om de mogelijkheid te bespreken van voortzetting van de dialoog, waarvan vandaag de derde ronde zijn beslag had moeten krijgen. Het voorstel is gedaan aan bemiddelaar mgr Arturo Rivera y Damas.

In het Salvadoraanse plattelands- plaatsje Sesori hadden vandaag (vrijdag) regering en guerrilla voor de derde overlegronde bijeen moeten komen. Bij het voor- overleg in Panama is verleden week een kink in de kabel gekomen over de veiligheidskwestie. De regering onder leiding van president Jose Napoleon Duarte was van plan geweest vandaag demonstratief naar Sesori te gaan om daar op de guerrilla- delegatie te wachten. Ondertussen is het aartsbisdom San Salvador weer in actie gekomen en zoals ook voorheen rond deze dialoog gebeurde heeft de aartsbisschop de bemiddeling zelf ter hand genomen. Het verzet, dat bestaat uit het Farabundo Marti- guerrilla- verbond en de politieke vleugel FDR, heeft mgr Rivera y Damas het voorstel doen toekomen om nog deze maand in Panama of Mexico weer te gaan vergaderen om te zien of de derde dialoog- ronde te redden is.

PROF. DR. W.R. BOOM ANALYSEERT DE ZESTIENDE PARTIJ

Ook schaakcomputers missen soms de juiste voortzetting

Karpov in tijdnood mist de goede voortzetting welke leidt tot tweede achtereenvolgend verlies

Door Prof. Dr. W.R. Boom

WILLEMSTAD — Direct na zijn winst in de vijftiende partij won Kasparov, dankzij een blunder van zijn tegenstander, ook de zestiende partij. Door de winst nam Kasparov drie punten voorsprong. Deze voorsprong is inmiddels teruggebracht tot twee door Karpov. Prof. Boom heeft van deze zestiende partij een analyse gemaakt met behulp van zijn schaakcomputer en de aantekeningen van Byrnes in de New York Times.

Dat ook een schaakcomputer tijd nodig heeft om de juiste voortzetting te vinden bewijst o.a. de 35e zet van zwart. Mephisto deed daar ruim 28 minuten over en kwam met een zet die ook niet goed was, hetgeen door Prof. Boom aangetoond wordt. Al met al weer een heerlijke, leerzame partij om na te spelen.

Spaanse partij

Wit: Kasparov
Zwart: Karpov

1. e4	e5
2. Pf3	Pc6
3. Lb5	a6
4. La4	Pf6
5. 0-0	Le7
6. Te1	b5
7. Lb3	d6
8. c3	0-0
9. h3	Lb7
10. d4	Te8
11. Pbd2	Lf8
12. a4	h6
13. Lc2	exd4
14. cxd4	Pb4
15. Lb1	c5
16. d5	Pd7

17. Ta3 **c4**

Tot dusverre volgden beide spelers de zetten van de veertiende partij. De stand is ongeveer gelijk.

18. Pd4 ....

In de veertiende partij speelde Kasparov hier 18. axb5, waarop Karpov antwoordde met 18. .... axb5. Het openen van de a-lijn kan ook later geschieden.

18. .... **Df6**

In de veertiende partij ging de dame naar b6. Met de tekstzet neemt zij een verdedigende positie in om de koningsvleugel te beschermen.

19. Pf3 **Pc5**
20. axb5 **axb5**
21. Pxb5 ....

Om met zijn paarden op het veld d3 druk uit te oefenen heeft Karpov desbewust een pion geofferd.

21. .... **Txa3**
22. Pxa3 **Lxa6**
23. Te3 **Tb8**

Goed gezien door Karpov. Immers als hij 23. .... Pbd3 beproefd had, zou Kasparov een gering materieel voordeel hebben verkregen met 24. Pxc4, Lxc4; 25. Lxd3, Lxd3; 26. Txd3, Pxd3; 27. Dxd3.

24. e5 ....

Kasparov acht het moment gekomen om het centrum open te breken.

24. .... **dxe5**
25. Pxe5 **Pbd3**
26. Pg4 **Db6**
27. Tg3 **g6**

Met deze zet lokt Karpov de witte loper van het veld c1, waar deze de pion op b2 beschermt en bereidt zich voor deze pion te nemen, maar de resultaten zijn niet geweldig. Aantrekkelijker lijkt 27. .... Pe4, maar Karpov vreest blijkbaar het vervolg 28. Pxc4, Lxc4; 29. Lxd3, Pxg3; 30. Lxc4. Het is niet duidelijk waarom Karpov de koning niet naar h8 heeft gespeeld, waar hij zeker veiliger is dan op g8.

28. Lxh6 **Dxb2**
29. Df3 ....

Kasparov gaat onversaagd door met zijn aanval op de koningsvleugel.

29. .... **Pd7**

Karpov verkeerde reeds in tijdnood, anders had hij wellicht het witte paard op a3 geslagen. Immers na 29. .... Dxa3; 30. Pf6 †, Kh8; 31. Dh5, Txb1 †; 32. Kh2, Th1 †; 33. Kxh1, Pxf2 †; 34. Kh2, Dxg3 †; 35. Kxg3, gxh5 zou wit een stuk hebben verloren, zonder duidelijke compensatie. Karpov had geen tijd om deze of mogelijk andere varianten, die zeer nauwkeurige berekening vereisten, na te gaan. Karpov heeft tot dusverre deze partij goed gespeeld, maar de tijdnood heeft hem de das omgedaan.

30. Lxf8 **Kxf8**
31. Kh2 **Tb3**
32. Lxd3 ....

Na deze zet had Karpov slechts drie minuten bedenktijd over!

32. .... **cxd3**

Goed gezien! Indien Karpov met de toren had geslagen, dus 32. .... Txd3, zou er gevolgd zijn 33. Df4, Txg3; 34. Dd6 †, Ke8; 35. Kxg3, hetgeen ongunstig zou zijn geweest voor zwart, zowel in materieel als positioneel opzicht.

33. Df4 **Dxa3**

Eindelijk wordt het ingesloten witte paard gegrepen.

34. Ph6 **De7**
35. Txg6 **De5??**

Deze zet leidt tot een snelle ondergang, maar zwarts positie was al hopeloos. Na 28 minuten en tien seconden nadenken (achtste ply) adviseert Mephisto om 35. .... Ke8 te spelen, maar ook deze zet leidt tot onmiddellijk verlies na 36. d6.

De overige zetten behoeven geen commentaar. Karpov had hier al gerust kunnen opgeven. In tijdnood wordt dit echter wel eens vergeten.

36. Tg8	Ke7
37. d6 †	Ke6
38. Te8 †	Kd5
39. Txe5 †	Pxe5
40. d7! †	Tb8
41. Pxf7!	

Een bijzonder fraai slot!

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
Damacor Bowling Club (Chuchubiweg) open vanaf 17.00 uur.

AUTOSPORT
(ACC)
19.00 uur start «Albert Heyn» nachtrally en finish om 06.00 uur - Princess Beach Hotel.

BASEBALL
(AA-klasse
17.30 uur Groot Kwartier Stars / CCSI vs Alpha / Mitsubishi;
20.30 uur Wild Cats/Banco di Caribe vs Royal Scorpions - Sentro Deportivo Kòrsou.

* * * * *

ZONDAG
BASEBALL
(AA-klasse)
10.30 uur Sta. Maria Pirates / Petromar vs Blue Hawks / Kodela;
14.30 uur Groot Kwartier Stars/CCSI vs Sta. Rosa Indians / Variante - Sentro Deportivo Kòrsou.

VOLEYBALL
(Dito Ravenstein-toernooi)
10.00-18.00 uur in de St. Antoniusschool, Sta. Maria.
(Federashon di Vòlibol Kòrsou)
A-klasse
16.15 uur Jolly Angels vs Amstel VM (dames);
16.15 uur Lluvia vs Zjuntan (dames);
17.15 uur Green Socks vs Odesa (dames);
17.15 uur Warwarú vs Watakeli (heren)
hoofdklasse
18.15 uur Green Socks vs Shwatanari (dames);
18.15 uur Xaverianen vs Jets (heren) - Sentro Deportivo Kòrsou.

ATLETIEK
(CAB)
Boca Tabla-loop te Westpunt.

KORFBALL
16.00 uur Vetor vs Elsene/Coca Cola - Suffisantstadion.

SCHAKEN
11.00 uur 6e open schaakwedstrijden: Luti Abad vs Ivan Cardoze, Marlon Pikus vs Robert Maynard - Vergaderzaal Sentro Deportivo Kòrsou.

* * * * *

In Uefa-toernooi:

Innsbruck door een wolkbreuk gered

INNSBRUCK — De wolkbreuk, die woensdag de Uefa-cup wedstrijd Innsbruck - Sredets Sofia na 33 minuten beëindigde, heeft voor de thuisclub een verfrissende werking gehad.

Op het moment dat de Italiaanse scheidsrechter Longhi de spelers naar de kleedkamer zond, omdat het veld blank stond, leidden de Bulgaren met 1-0. Het duel werd donderdag in zijn geheel overgespeeld en met meer succes voor de Oostenrijkers. Innsbruck kan met een geruststellende voorsprong van 3-0 beginnen aan de return over dertien dagen in Sofia.

De 10.000 kijkers konden al na twaalf minuten de eerste treffer bejubelen. Die kwam op naam van Roscher. Pacult en Linzmaier vergrootten de voorsprong na rust tot 3-0. Hansi Muller, voor wie de Westduitse bondscoach Franz Beckenbauer naar Innsbruck was gekomen na berichten over constant goede prestaties van de ex--international, werd donderdag een kwartier voor tijd wegens een blessure vervangen door Eder.

AUTOSPORT / HELSINKI — Na de eerste etappe in de 1000-meren rally in Finland gaan de Finnen Alen en Kivimaki in een Lancia aan de leiding. Ze hebben 15 seconden voorsprong op hun landgenoten Salonen en Harjanne in een Peugeot.

WILLEMSTAD — Iedere dag wordt op initiatief van Bottse en Donnie Bakhuis jr. Manon Services in het baaitje het Seaquarium gratis surfles gegeven.

Op de foto een overzicht van activiteiten welke veel liefhebbers naar Marie Pompoen lokken. morgen kan men daar weer recht indien men kennis wil ken met het windsurfen.

Carlos Simon te sterk voor Bandariba-ploeg

Jong Holland neemt na 1 - 0 winst op Victory Boys de leiding in halve finales

WILLEMSTAD — Jong Holland / Kodela heeft gisteravond een belangrijke stap in de goede richting gezet in het kader van zijn aspiraties in de strijd om de Curaçaose voetbaltitel. Het ontdeed zich - met de score van 1-0 - van Victory Boys / Citco en sloot de eerste ronde van de semi-finales af als nummer één. Een uitstekende uitgangspositie om zich straks van een plaats in de eindstrijd te kunnen verzekeren.

Behalve dat de overwinning van gisteravond Jong Holland op de eerste plaats bracht, prolongeerde het tevens zijn reeks ongeslagen wedstrijden tot tien. Gezegd moet wel worden dat een groot aantal van deze wedstrijden in een gelijkspel is geëindigd. De Tricoloren gooiden het gisteravond over een andere boeg. Zij lieten het behoudende spelconcept dat zij in hun laatste wedstrijden hadden toegepast, varen en kozen voor aanvallend voetbal.

Na een ietwat stroef begin waarin Victory Boys tot een betere ontplooiing van zijn spel kwam, nam Jong Holland het initiatief en drukte zijn overwicht in de 38e minuut uit in een doelpunt. De bal belandde bij Raymond Lucas na een schot van Erwin Godfried en deze verschalkte keeper Waldi Graanoogst met een harde schuiver.

Victory Boys concentreerde in de tweede helft al zijn aandacht en energie op de aanval om tenminste de halve winst binnen te halen. Jong Holland, dat iets teruggetrokken speelde om zijn voorsprong met meer succes te kunnen verdedigen, kreeg behoorlijk de duimschroeven aangezet. Het mocht echter niet baten. Een onoverkomelijke hindernis bleek Jong Hollands doelman Carlos Simon te zijn. Een viertal keren bracht hij in prachtige stijl redding op gevaarlijke schoten van onder meer Rutsel Markes en Mirco Colina.

In de tweede divisie deelden Centro Barber en De Koning gisteravond de punten via een 1-1 gelijkspel. De doelpunten werden gemaakt door Alcides Weert (Barber) en Lionel Brion (De Koning). In de tweede divisie is de spanning te snijden. Drie van de vier ploegen gaan aan de leiding met 3 punten uit vier wedstrijden. Ook het doelsaldo is geheel gelijk 2-1.

Na precies de helft van het te spelen aantal wedstrijden achter de rug te hebben is de stand in beide divisies als volgt:

Eerste divisie:

1. Jong Holland	3-4
2. Victory Boys	3-3
Centro Dominguito	3-3
4. Sithoc	3-2

Tweede divisie:

1. Scherpenheuvel	3-4
Centro Barber	3-4
Vasco da Gama	3-4
4. De Koning	3-2

De strijd wordt niet zondag maar maandagavond in het Dr. Antoine Maduro stadion voortgezet. Om half zeven ontmoet Scherpenheuvel Vasco da Gama, waarna om half negen Sithoc Centro Dominguito beentje zal proberen te lichten om zo aansluiting met de top te krijgen.

Major League Baseball

NEW YORK — De uitslagen van de vrijdag gespeelde wedstrijden voor de hoogste afdelingen van het Amerikaanse baseball- competitie zijn:

AMERICAN LEAGUE
Detroit Tigers - New York Yankees 8-3; Toronto Blue Jays - Boston Red Sox 6-4; Baltimore Orioles - Milwaukee Brewers ... 1; Texas Rangers - Minnesota Twins 4-1; Oakland A's - Cleveland Indians 5-1; Chicago White Sox - California Angels 7-1; Seattle Mariners - Kansas City Royals 6-5.

NATIONAL LEAGUE
Chicago Cubs - Pittsburgh Pirates 8-2; San Francisco Giants - Atlanta Braves 4-0; Philadelphia Phillies - New York Mets 4-3; Los Angeles Dodgers - Cincinnati Reds 9-7; Montreal Expos - St. Louis Cardinals ...; Houston Astros - San Diego Padres 5-4.

O-O-O-O-O
BASKETBAL / WUPPERTAL — Het damesteam van Tsjechoslowakije heeft de eerste kwalificatie- wedstrijd voor de eindronde voor het Europese kampioenschap gewonnen. In Wuppertal versloeg het Roemenië met 82-55 (42-29).
O-O-O-O-O

De 18e partij:

zet voor zet

LENINGRAD — In Leningrad is de achttiende partij in de schaaktweekamp om de wereldtitel tussen Kasparov en uitdager Karpov afgebroken na de 40e zet. Volgens de kenners heeft Kasparov remisekansen laten liggen en is zijn stelling te overrompelen. Tot aan het moment dat men de partij afbrak, waren de volgende zetten gedaan:

Wit: Kasparov
Zwart: Karpov

1. d2-d4	Pg8-f6
2. c2-c4	e7-e6
3. Pg1-f3	b7-b6
4. Pb1-c3	Lf8-b4
5. Lc1-g5	Lc8-b7
6. e2-e3	h7-h6
7. Lg5-h4	Lb4xc3
8. b2xc3	d7-d6
9. Pf3-d2	g7-g5
10. Lh4-g3	Dd8-e7
11. a2-a4	a7-a5
12. h2-h4	Th8-g8
13. h4xg5	h6xg5
14. Dd1-b3	Pb8-a6
15. Ta1-b1	Ke8-f8
16. Db3-d1	Lb7-c6
17. Th1-h2	Kf8-g7
18. c4-c5	b6xc5
19. Lf1-b5	Pa6-b8
20. d4xc5	d6-d5
21. Lg3-e5	Kg7-f8
22. Th2-h6	Pf6-e8
23. Dd1-h5	f7-f6
24. Th6-h7	Pe8-g7
25. Dh5-f3	Kf8-f7
26. Df3-h5 †	Kf7-f8
27. Dh5-f3	Kf8-f7
28. Th7-h6	Pg7-e8
29. e3-e4	g5-g4
30. Df3-f4	Lc6xb5
31. Tb1xb5	Pb8-d7
32. Le5xc7	Pd7xc5
33. Df3-e3	Pc5xe4
34. Pd2xe4	d5xe4
35. Lc7xa5	f6-f5
36. La5-b4	De7-d7
37. De3-d4	Ta8-a7
38. Th6-h7 †	Pe8-g7
39. a4-a5	Kg7-g6
40. Dd4xd7	Ta7xd7

Afgebroken.

De afgebroken stelling is als volgt:
Wit: Ke1, Tb5, Th7, Lb4, pionnen op a5, c3, f2 en g2.
Zwart: Kg6, Td7, Tg8, Pg7, pionnen op e4, e6, f5 en g4.

IOC-president Samaranch:

Geen nieuwe concessies aan Noord-Korea meer

SEOEL — Juan Smaranch, de voorzitter van de olympische beweging (IOC), heeft donderdag tijdens een persconferentie in Seoel bekend gemaakt, dat het IOC geen nieuwe concessies aan Noord-Korea zal doen teneinde een boycot van die zijde te voorkomen. "Noord-Korea moet het voorstel van IOC onvoorwaardelijk aanvaarden", sprak de Spanjaard," dan pas is een vierde overlegronde tussen beide Korea's mogelijk".

In juni stelde het IOC tijdens het derde overleg met Noord-Korea voor een viertal olympische onderdelen over te hevelen van Seoel, de organisator van de olympische zomerspelen in 1988, naar Pjongjang, de Noordkoreaanse hoofdstad. Samaranch gaf destijds aan, dat het tafeltennis, boogschieten, de wielerstrijd op de weg en een aantal voetbalwedstrijden in Noord-Korea gehouden zouden kunnen worden. De Noordkoreanen gingen niet akkoord met dit voorstel. Zij wensen een verdeling op fifty-fifty basis. Aan die eis wil Zuid-Korea noch het IOC tegemoet komen.

Bij verlies bedraagt Kasparovs voorsprong slechts 1 punt

Kasparov dreigt achttiende partij te verliezen door onnauwkeurigheden

LENINGRAD — Het ziet er naar uit dat Gari Kasparov zich andermaal een nieuw kostuum zal moeten aanschaffen. De wereldkampioen heeft de gewoonte na een nederlaag in de tweekamp om de wereldtitel tegen zijn aartsrivaal Karpov van pak te wisselen. Vrijdag had hij na het verlies in de zeventiende partij zijn smetteloos witte kostuum ingeruild voor een grijs. De wisseling van kleur bracht de titelverdediger geen geluk.

In de achttiende partij overspeelde hij zijn hand. Met wit meende hij met de eerste Nimzo-Indiër in deze match op winst te kunnen spelen. Halverwege de partij liet hij eenvoudige remisekansen door herhaling van zetten liggen, raakte vervolgens in tijdnood en beging twee onnauwkeurigheden, die het voordeel naar zwart deed omslaan. De partij werd na vijf uur en veertig zetten nog wel afgebroken, met gelijk materieel voor beide spelers, maar experts als de grootmeesters Taimanov en Lobron twijfelden niet met hun voorspelling dat de winst naar Karpov zal gaan. "Kasparov heeft geen serieuze remisekansen", gaf Mark Taimanov na afloop van de eerste stormachtige zitting van deze buitengewoon ingewikkelde partij.

De vlotte overwinning in de zeventiende partij heeft het vertrouwen van de oud-wereldkampioen opgekrikt. Vrijdag koos hij voor zijn geliefde Nimzo-Indisch. Een verdediging, die er om bekend staat dat zwart eventueel op winst kan spelen zonder zelf al te grote risico's te lopen, althans volgens de theorieboekjes. Bij Kasparov ligt dat natuurlijk een graadje anders. Nadat beide spelers vrijwilig afzagen van de rokademogelijkheden, offerde hij op de 18e zet een pion voor een strategisch en vervaarlijk ogende aanval.

Karpov ging op het aanbod in, pakte de pion van het bord en verdedigde zich daarna even subliem als subtiel. Hij trok 90 minuten uit voor zijn 14e tot en met 17e zet en had daarna zijn defensie rond. Ook Kasparov nam ruim de tijd voor de ondoorgrondelijke stelling, maar taxeerde zijn winstkansen vermoedelijk te hoog in. Op de 28e zet had hij remise kunnen bereiken door zetherhaling, maar hij wilde zich revancheren voor zijn onnozele nederlaag van woensdag en ging op avontuur.

Er ontstond een adembenemend gevecht, waarin beide grootmeesters in hevige tijdnood raakten. Vooral Kasparov, die voor de laatste elf zetten nog zes minuten had, tegen vijftien minuten voor Karpov. Toch vlocht de wereldkampioen nog een valstrik in de stelling met 37. Dd4. Als zwart op deze dameruil was ingegaan, had hij onherroepelijk mat gegaan. Karpov doorzag de truc. Met zijn 38e zet, Th7 †, verloor Kasparov volgens de Russische grootmeester Taimanov een belangrijk tempo, die de kansen deden keren.

In de afgebroken stelling is het materiaal in evenwicht. Zwart heeft een belangrijk overwicht op de koningsvleugel, wit dreigt op de damezijde. Maar die dreiging weegt volgens de kenners niet op tegen de zwarte stormloop. Bij winst van Karpov is de spanning weer geheel terug in de tweekamp. Weliswaar blijft Kasparov dan nog op voorsprong, maar twee nederlagen op rij zullen zijn gemoedsrust danig aantasten.

BONAIRE AGENDA

TIE: 8000
NDWEER: 8222
CENTRALE: 8845
PITAAL: 8900

ILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag .00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00

BARE BIBLIOTHEEK
ngstijden voor het publiek)
ag en donderdag van 14.00-18.00
nsdag en vrijdag van 08.00-12.00/ 17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00

ngstijden voor lezers)
ag van 14.00-19.00 uur.

SLUITING: maandag t/m vrijdag kende stukken 15.45 uur; gewone 16.30 uur.

CE CLUBS
: donderdagavond 19.30 uur - Hotel
nformatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
d Table: elke tweede maandag - entrum Terra Corra.
r: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

UURSKANTOOR EN BEVOLKING: -12.00/14.00-15.30 uur loketten geo-

EKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging n gelieve contact op te nemen met de Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

TIECLUB (Weg naar Willemstoren): end op vrijdag van 20.00-24.00 uur; za- van 12.00-24.00 uur.

DIENSTEN
rnarduskerk Kralendijk:
18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00

stokerk Antriol:
19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00

vicuskerk Rincon:
ks, ook zondag, 19.30 uur.

CHTENBEZORGING doorgeven mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya que 4.

Tijdens bijeenkomst met de pers

UPB veegt weer vloer aan met importbeperking van De Castro

KRALENDIJK — Tijdens een persmeeting die werd belegd door de politieke partij Union Patriotico Bonairiano (UPB) uitte de voorzitter van de oppositiepartij in de eilandsraad, Rudy Ellis, zijn bezorgdheid over de maatregelen die door de minister van Handel, Industrie en Werkgelegenheid zijn genomen en blijkbaar ook worden doorgevoerd ondanks de duidelijke weerstand die er op Bonaire bestaat ten aanzien van deze maatregelen. Ook attendeerde de partijvoorzitter van de UPB op het verkeerde beeld dat het BC en met name de gedeputeerde van Financiën, Franklin Crestian, in de laatste eilandsraad heeft geschapen over de zogenaamde gunstige financiële positie van het eilandgebied. Ramoncito Booi, vice voorzitter van de UPB, diepte de problemen over de import- beperkende maatregelen verder uit, terwijl Papa Statia een overzicht gaf van de besprekingen die tijdens het Topoverleg te Sint Maarten waren gevoerd.

Behalve de drie genoemde raadsleden waren op de persconferentie ook het vierde raadslid van de UPB, Urba Pourier en campagne- leider Robby de Jongh aanwezig. Tijdens de vergadering is overigens door mej. Urba Pourier niet één woord gezegd. Kennelijk was al het kruid reeds verschoten op de laatste vergadering van de raad, waar mej. Pourier nogal over het vieze water van haar school klaagde.

In zijn inleiding uitte Ellis zijn verwondering over hoe het mogelijk was dat juist de partij die op Bonaire het bestuur uitmaakt en bovendien het twee Statenleden de coalitie- regering steunt, toestaat dat minister de Castro maatregelen neemt die rechtstreeks gericht zijn tegen de ontwikkeling van Bonaire. Volgens Ellis was er aan de maatregelen die minister de Castro voor ogen staat geen enkel vooroverleg vooraf gegaan op Bonaire. Meer opmerkelijk nog vond de voorzitter van de UPB het echter, dat juist de Partido Democratico Bonairiano (PDB) die enkele jaren geleden nog een commissie samenstelde die de mogelijkheid voor een vrijhaven van Bonaire moest bestuderen, nu de maatregelen die minister de Castro voorstond, alle steun gaf.

Zoals bekend diende de UPB op de laatste vergadering van de eilandsraad—die door de oppositiepartij werd aangevraagd— een motie in. In deze motie werd nadrukkelijk gesteld dat minister de Castro importbeperkende maatregelen had getroffen voor Curaçao en Bonaire, zonder dat daarvoor enig overleg had plaatsgevonden met het BC. Hoewel met name gedeputeerde Jose Winklaar nogal fel van leer trok tegen de importbeschermende maatregelen van minister de Castro, bleek dat de motie van de UPB toch afgewezen werd met de vier stemmen van de UPB voor, maar met de vijf stemmen van de PDB tegen.

Ellis legde er de nadruk op dat de werkwijze van minister de Castro niet overeenkomstig was met de afspraken die door de partijen werden gemaakt tijdens het accoord van Avila Beach aangezien de partijen die de nieuwe coalitie zouden gaan vormen duidelijk het standpunt hadden ingenomen dat bij het nemen van impopulaire maatregelen die één van de eilanden zou raken, er eerst naar de mening van het betreffende BC geluisterd zou worden. De maatregelen zoals die werden voorgesteld door minister de Castro in een ministeriële beschikking zullen automatisch na drie maanden een wet worden en inderdaad is het BC van Bonaire — en dat is de partij die tevens de Centrale regering steunt — niet gehoord in deze kwestie, aldus de partijvoorzitter van de UPA, Rudy Ellis. Tijdens de raads- vergadering van 4 september bleek, aldus Ellis, dat ook de raadsleden van de PDB niet voor de manier van invoering van betreffende maatregelen waren geweest, maar tijdens het topoverleg zou van de zijde van de samenwerkende partijen een verklaring gegeven worden. Overigens is dat niet gebeurd.

Met nadruk stelde Ellis tijdens de persconferentie dat de genoemde maatregelen voor Bonaire en de bevolking een gevoelige terugslag zou betekenen aangezien in feite de mogelijkheid tot importeren, kopen en gebruiken van goedkopere producten was geëlimineerd. Evenmin was het verder nog mogelijk om een keuze te maken tussen de producten terwijl voor de bevolking van Bonaire duidelijk was, dat kwaliteit en prijs van de Curaçaose producten geen voldoende konden halen.

Tenslotte legde Ellis uit, dat naar de mening van de UPB de maatregelen een negatieve invloed zouden hebben op de ontwikkeling van het toerisme van Bonaire, hetgeen een nadeel betekende voor Bonaire aangezien juist het toerisme een pijler is waarop een groot gedeelte van de Bonaireaanse economie rust. De UPB- fractie, aldus Ellis, heeft nog lang niet ingezien, dat de maatregelen van de minister van HIW voldoende voordelen bieden voor de bescherming van de werkgelegenheid en het bevorderen van de deviezen, waardoor de nadelen zoals het verlies van invoerrechten ook inderdaad gecompenseerd worden.

KRALENDIJK — Tijdens de eerste persmeeting voor de komende verkiezingen van de Union Patriotico Bonairiano (UPB) werd er weer uitgebreid gesproken over de importbeperkende maatregelen van minister de Castro. Het woord werd gevoerd door de voorzitter en vice voorzitter van de politieke partij, Rudy Ellis en Ramoncito Booi, in aanwezigheid van campagne- leider Robby de Jongh en het vierde raad van de UPB Urbanita Pourier.

Op de foto vlnr: Robby de Jongh, Urba Pourier, Rudy Ellis en Ramoncito Booi.

gesprek bond met Chance

uimveld mag eer werken

WILLEMSTAD — De polieiding heeft agent Kenth Ruimveld laten weten t hij zijn werk kan hervatn, nadat hem toegang tot de litie- gebouwen ontzegd as omdat hij in eerste inntie de onderzoeks- comssie inzake de watertankaire geen medwerking had llen verlenen.

Gisteren protesteerde de polibond NAPB krachtig tegen t feit dat de ordemaatregel in rijd met een rechterlijk vonnis andhaafd was, tot de Afde- Juridische Zaken het vonnis udeerd zou hebben, zoals de t per brief te horen zou hebgekregen. De politiebond k daarna met minister van titie Leo Chance, die verrde dat hij in ieder geval niet dergelijke opdracht had gen. Na dat gesprek ontving imveld een schrijven waarin opdracht werd gegeven zich te den om het werk te hervat. De bond vraagt zich nu af de opdracht gegeven heeft het rechterlijke vonnis aan te den indien dit niet de minis- was. De bond eist zo snel gelijk een onderzoek om duiijkheid te krijgen over dit agpunt.

Jaar na aardbeving in Mexico:

Tienduizenden mensen nog tijdelijk ondergebracht

MEXICOSTAD — Een jaar na de aardbeving welke het centrum van de Mexicaanse hoofdstad op 19 september trof wonen er nog 86.000 mensen in tijdelijke onderkomens. Daarnaast ontvangen nog ruim dertienduizend gezinnen bijstand zodat zij de huur kunnen betalen in afwachting dat zij hun woning weer kunnen betrekken. Een onbekend aantal mensen dat dakloos werd door de aardbeving heeft zijn toevlucht gezocht bij familieleden en bekenden elders in de hoofdstad of op het platteland.

Bij die aardbeving zijn volgens de schatting van de overheid zo'n dertigduizend woningen vernield en zo'n zestigduizend huizen liepen schade op. De meeste mensen die nog in een tijdelijk onderdak verblijven wonen in noodwoningen van metaal en asbest, met voor elk gezin een afzonderlijk vertrek. Deze noodwoningen slingeren zich als serpentines door sloppenwijken en langs grote wegen in de meest getroffen buurten. Voor de wederopbouw werd van veel kanten hulp ontvangen. Zoals van het Internationale Rode Kruis, World Vision, de Ford foundation, Unicef en de katholieke hulp- organisaties en verder ook door Oxfam en Save the Children. Dit gebeurde via de plaatselijke zuster- instellingen maar de federale regering moet het karwei grotendeels uitvoeren.

Volgens het officiele wederopbouw- programma moeten er 28.302 wooneenheden afgebroken en opgebouwd worden en moeten er 16.135 wooneenheden hersteld worden. Dit project kost in totaal 276 miljoen dollar, waarvan de Wereldbank 134 miljoen dollar fourneert. In februari moet het project afgerond zijn. Tot heden toe zijn zegge en schrijve 1767 nieuwe woningen overgedragen. Het regerings- programma omvat onder meer ook de aankoop door de overheid van gebouwen welke zich in slechte toestand bevinden. De bewoners van deze gebouwen kunnen een wooneenheid kopen van veertig vierkante meter voor zo'n vierduizend dollar, welk bedrag men in maandelijkse termijnen kan betalen, met als basis- bedrag dertig procent van het minimumloon en tegen een rente van zeventien procent. Binnen acht jaar moet het bedrag zijn voldaan. Dan is men ook eigenaar van de grond waarop de woning staat. De betaling ligt lager dan welke men moet betalen voor de herstelde woningen. Daar staat tegenover dat de huur welke men voor de aardbeving betaalde door de bank genomen één dollar per maand bedroeg, maar in sommige gevallen luidde de huursom toen in centen. Volgens politieke waarnemers heeft de regering hier een kans laten liggen om de linkse oppositie de pas af te snijden. Dit had men kunnen doen door met gunstiger huur- voorwaarden voor de dag te komen.

Willem: Juridische aspecten worden geëvalueerd

SIMABO: nog steeds aandacht voor vakantie - uitkering

KRALENDIJK — Volgens de voorzitter van de Simabo, Norwin Willem, is de leerkrachten- vakbond nog steeds in de weer om de onterechte buitenwerking- stelling van de vakantie- uitkering over de periode van januari tot en met mei 1985 aan te vechten. Het bestuur van de vakbond voert daarover correspondentie met het BC en met de Staten van de Nederlandse Antillen teneinde genoemde vakantie- uitkering betaald te krijgen.

Volgens Willem evalueert de juridische adviseur momenteel de juridische aspecten, maar mocht blijken dat deze zaak op korte termijn niet op te lossen is, dan zal de uitspraak van de neutrale rechter worden ingeroepen.

Zoals bekend werd deze unilaterale maatregel door de vorige regering van Maria Liberia Peters genomen. Verwonderlijk evenwel was dat deze maatregelen uiteindelijk noch voor de Bovenwindse eilanden noch voor Curaçao golden. Op de eilanden St. Maarten, St. Eustatius en Saba beschikte dr Claude Wathey ten gunste van de bevolking aldaar, terwijl op Curaçao de maatregelen werden opgeschort tot december 1985, waarna tenslotte toch—zij het met enige vertraging—de vakantie- uitkering betaald werd.

Bonaire is het enige eiland van de Antillen, waarvoor een discriminatoire maatregel werd getroffen en waar ambtenaren en onderwijzend personeel zonder meer de vakantie- uitkering —die notabene een gespaard gedeelte van salaris is— de mist in zagen gaan. Verandering van Centrale Regering heeft echter geen verandering in de maatregel teweeg gebracht; ondanks de aanwezigheid van drie Statenleden voor Bonaire.

Home economics-cursus op Statia

SINT EUSTATIUS — Op maandag 15 september is de cursus Home Economics van start gegaan op Statia. Drie avonden per week worden van zes tot negen uur lessen in de Gwendolyn van Puttenschool gegeven en één avond in het Community Centre. De cursus wordt gefinancierd door Cede Antiyas. Op het ogenblik zijn er veertien leerlingen. Cursusleidster is mevr. H. Misser.

WILLEMSTAD — In Landhuis Zeelandia vond deze week tijdens een cocktail- party de aanbieding plaats van het eerste exemplaar van het boek "Rijkswet en rechterlijke toetsing", door mr drs Karel Bongenaar. Dat werd door de schrijver aangeboden aan minister van Financiën mr Leslie Navarro. Op de foto vlnr minister Navarro, mr drs Bongenaar en mr Smeets.

BONAIREAANS COMMENTAAR

Virus

HET SCHEELDE NIET veel of Bonaire had voor wereldnieuws gezorgd: een dromerig eiland in de Caribische zee, waar alle bewoners hun geheugen hebben verloren. Vergeten zijn Cambio, drugsaffaires, stadion, fomag en steenbrekerij. Een utopische gedachte! Een virus in de geitekop zou geheugenverlies veroorzaken aldus in dit geval de niet medisch ondersteunde uitspraak. Wel, nadat iedereen hartelijk is uitgelachen en zelfs de minister van Gezondheidszorg zijn geruststellende woorden via Tele Curaçao had uitgestrooid over het bijna vergeten eiland Bonaire, kan er weer worden overgegaan tot de orde van de dag.

Toch heeft deze vermeende epidemie een staartje. Hoe is het mogelijk dat een gedeputeerde van LVV— i.c. Avelino Cicilia— een dergelijke gevaarlijke situatie kennelijk tussen neus en lippen door aan een ochtendblad mededeelt, zonder daarvoor via de gouvernementsarts Henk Welvaart een waarschuwing aan alle media te sturen. Dit heeft immers totaal niets te maken met vrije nieuwsgaring waarvoor het ochtendblad zich altijd zo gaarne op de borst slaat. Dit heeft rechtstreeks te maken met de Volksgezondheid.

Het kan natuurlijk ook zijn, dat gedeputeerde Cicilia —voor intern gebruik— een opmerking heeft geplaatst tijdens een gesprek met een lokaal dagblad waarbij het geenszins in de bedoeling heeft gelegen dat dit op een sensationele manier in de openbaarheid kwam, waardoor niet alleen aanzienlijke paniek werd gezaaid, maar bovendien schade werd toegebracht aan de Bonaireaanse economie aangezien het geitenvlees kennelijk niet meer voor de consumptie geschikt bevonden werd.

Er is nog een derde mogelijkheid en dat is dat het bericht door gedeputeerde en krant opzettelijk werd verspreid ten einde wat vaart te zetten achter de noodzakelijke benoeming van een eigen veearts op Bonaire. Als dit het geval is geweest, mag de houding van beide instanties —ondanks het schijnbare voordeel voor Bonaire— als zeer laakbaar worden afgedaan. Met volksgezondheid dient geen politiek gespeeld te worden.

Twee weken na vondst: Colombiaanse majoor voor coca - bezit tot 10 jaar veroordeeld

BOGOTA — Een krijgsraad in Colombia heeft de leger- majoor Alvaro Gutierrez Castellanos tot tien jaar gevangenschap veroordeeld wegens het in zijn bezit hebben van een partij van tachtig kilo cocaine. Daarnaast moet de majoor een boete betalen van 5.750 dollar. Twee weken geleden werd de majoor aangehouden die belast was met de fourage. Dit gebeurde in een noordelijke buurt van Bogota toen hij met zijn particuliere wagen de cocaine vervoerde. Met grote spoed werd daarop zijn zaak voor de krijgsraad gebracht en behandeld. Dit is iets ongekends in de Colombiaanse geschiedenis. Het is voor het eerst dat een zo hoge militair met verdovende middelen werd betrapt.

Na aanslagen mensenrechten- comite

Hondurese president op bres voor mensenrechten

TEGUCIGALPA — President Jose Azcona Hoyo heeft plechtig verzekerd zich volledig in te zetten voor de versterking van de «waarachtige democratie» in Honduras. Daarbij zal hij opkomen voor de «verdediging van de fundamentele rechten van de mens». Hij liet dit weten naar aanleiding van aanslagen van de laatste weken tegen de kantoren van het Comite ter verdediging van de mensenrechten in Honduras (CODEH).

De Hondurese president zei het «oprecht te betreuren» dat «dit soort zaken zich voordoet». Dit is zijn «oprechte overtuiging» gezien zijn «republikeinse en democratische achtergrond». Centraal staat daarbij de overtuiging «dat alle problemen welke zich voordoen in een maatschappij opgelost dienen te worden via de weg van de dialoog». De president heeft zijn gedachten uiteengezet in een brief aan Ramon Custodio Lopez, voorzitter van het Mensenrechten- comite CODEH. Azcona Hoyo zegt het als zijn «constitutionele taak te beschouwen het imperium van het recht te verdedigen, zorg te dragen voor een absoluut respect voor de fundamentele rechten van de mens» waarop alle Hondurenen aanspraak maken, «of zij nu rijk zijn of arm».

De Hondurese president zegt aan de veiligheidsinstanteis van zijn land opdracht te hebben gegeven «een uitputtend onderzoek naar deze feiten in te stellen om zo de identiteit te kunnen vaststellen van de schuldigen voor de aanslagen op de Codeh-kantoren. Tegen de betrokkenen zal met de wet in de hand opgetreden worden, zo verzekert Azcona Hoyo. Kantoren van de mensenrechten- organisatie zijn het doelwit geweest van aanslagen met benzinebommen en van het aanbrengen van vernielingen op andere manieren, maar ook heeft men het gemunt op het voertuig van de Codeh- voorzitter.

Onder de huidige president is in Honduras inderdaad een verbetering opgetreden op mensenrechten- gebied. Onder het bewind van zijn voorganger Roberto Suazo Cordova zijn er bijvoorbeeld 125 mensen verdwenen van wie nooit meer iets is vernomen. Er kwamen bij politiek- getinte aanslagen zeker driehonderd mensen om het leven onder Suazo Cordova's bewind. Codeh-voorzitter Custodio Lopez zwaaide president Azcona Hoyo lof toe voor diens inzet op mensenrechten- gebied en voor zijn duidelijke taal in zijn brief. Dit verschilt ten zeerste met wat Codeh gewend was onder zijn voorgangers, merkte hij nog op.

Londen sympathiek

Panama acht Deense kapitein schuldig aan smokkelen van wapens

PANAMASTAD — De Panamese douane- autoriteiten hebben de Deense scheepskapitein Christiansen Johannes Gronbaek beschuldigd van het feit dat hij in juni geprobeerd heeft met zijn boot Pia Vesta Russische wapens door het Panama- kanaal te smokkelen. Het ging om een partij van tweehonderd ton. Men baseert zich hierbij op de stelling dat een kapitein altijd verantwoordelijk is voor de lading welke hij aan boord vervoert. De kapitein werd in juni aangehouden toen de wapens aan boord werden ontdekt, bestaande uit onder meer vrachtwagens. Hij werd onlangs voorlopig op vrije voeten gesteld tegen een borgsom van elf miljoen dollar. De officiële beschuldiging had eigenlijk weer moeten leiden tot voorlopige aanhouding maar gezien de gezondheidstoestand van de kapitein heeft men daarvan afgezien. Hij lijdt onder meer aan depressies. Het wapentuig was afkomstig uit Oost Duitsland en blijkbaar bestemd voor de Sendero Luminoso- guerrilla in Peru. Dit feit heeft al geleid tot een diplomatiek incident tussen beide landen.

Contra's: 25 Nica soldaten overgelopen

TEGUCIGALPA — De FDN-guerrilla heeft bekend gemaakt dat 25 soldaten van het Nicaraguaanse bataljon 35-43 zijn overgelopen. Dit Sandinistische bataljon heeft de provincie Jinotega als zijn basis. De overlopers zijn opgenomen in de FDN- gelederen, zo maakte men bekend in Honduras. Volgens deze contra's maakt het Sandinistische leger een moreel dieptepunt door. In de zesjarige periode van contra- strijd zijn er in totaal vierhonderd Nicaraguaanse soldaten overgelopen, aldus FDN.